จ
371.2011
2765ก

สภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 10

ปริญญานิพนธ์

ของ

วิเศษ ภูมิวิชัย

- 3 ก.ย. 2536

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
กันยายน 2535

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

185195

คณะกรรมการควบคุม และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ทวิบูรณ์ หอมเย็น)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ทวิบูรณ์ หอมเย็น)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์สังวาลย์ คล้ายกระแส)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ ..๖.. เดือน ..กันยายน.. พ.ศ. ๒๕๓๕

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความกรุณา ได้คำปรึกษาแนะนำอย่างดียิ่ง จาก รองศาสตราจารย์ทวีบูรณ์ หอมเย็น ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา กรรมการ และอาจารย์สังวาลย์ คล้ายกระแส กรรมการสอบ ซึ่งอาจารย์ทั้งสามท่าน ได้ให้คำแนะนำในการศึกษาค้นคว้า ตลอดจนการแก้ไขปรับปรุงสำนวนภาษาเป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ดร.ประมวล เสนาฤทธิ์ ผู้อำนวยการกองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ นายประเสริฐ บุญท้าว ศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 10 ดร.จำลอง นักฟ้อน ศึกษาธิการจังหวัดชัยนาท นายคนึงศักดิ์ คำแถม ผู้ช่วยศึกษาธิการเขตเขตการศึกษา 9 นายสุดใจ ทองอ่อน ผู้ช้วยศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม และขอขอบคุณศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลเพื่อการศึกษาในครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์ที่พึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่บิดา มารดา และคุณครูอาจารย์ ที่มีพระคุณยิ่ง ในการปลูกฝังและส่งเสริมการศึกษาของผู้วิจัยตลอดมา

วิเศษ ภูมิวิชัย

สภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 10

บทคัดย่อ

ของ

วิเศษ ภูมิวิชัย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
กันยายน 2535

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ในด้านการวางแผน การประสานงาน การควบคุมงาน และเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน และบริหารงานอยู่ในอำเภอขนาดต่างกัน ในด้านการวางแผน การประสานงาน และการควบคุมงาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 จำนวน 77 คน แบ่งเป็นอำเภอขนาดเล็ก 52 คน อำเภอขนาดใหญ่ 25 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งพวก (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 45 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.951 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ t-test

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 รวมทุกด้าน และในแต่ละด้าน คือ ด้านการวางแผน การประสานงาน การควบคุมงาน มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน และบริหารงานอยู่ในอำเภอขนาดต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทรวมทุกด้าน และในแต่ละด้าน คือ ด้านการวางแผน การประสานงาน การควบคุมงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

CURRENT ADMINISTRATIVE PROBLEMS CONCERNING RURAL DEVELOPMENT AS PERCEIVED BY DISTRICT SUPERINTENDENT IN EDUCATIONAL REGION 10

AN ABSTRACT

BY

WISES POOMWICHA

Presented in partial fulfillment of the requirements for the

Master of Education degree in Educational Administration

at Srinakharinwirot University

September 1992

The purposes of this research were to study and compare the problems concerning rural development administrative processees in term of planning, coordinating and controlling, as perceived by district Superintendent in educational region 10.

The sample of this study obtained from 52 and 25 district superintendents in smaller and larger districts.

The 45 items of rating scale questionnaire constructed by the researcher used to collecting of data. Means, S.D. and t-test were statistic device employed for data analysis.

The findings were as follows :

1. The district superintendent perceived the problems concerning three aspects of planning, corrdinating and controlling processes at high level.

2. The district superintendent with different experiences and from different sized district perceived the problems concerning three aspects of planning, corrdinating and controlling and process significantly different at .01

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	9
	ความหมายของการพัฒนาชนบท	9
	ความสำคัญของการพัฒนาชนบท	10
	การจัดองค์กรในการบริหารงานพัฒนาชนบท	12
	วัตถุประสงค์ของการพัฒนาชนบท	17
	บทบาทหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอในการบริหารงานพัฒนาชนบท	18
	แนวคิดทฤษฎีในการบริหารงานเกี่ยวกับการวางแผน การประสานงาน และการควบคุมงาน	19
	ด้านการวางแผน	19
	ด้านการประสานงาน	22
	ด้านการควบคุมงาน	25
	สภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบท	27
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
	สมมติฐานในการวิจัย	31

บทที่ หน้า

3 วิธีดำเนินการวิจัย 32

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 32

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 33

การสร้างเครื่องมือ 34

การเก็บรวบรวมข้อมูล 35

การวิเคราะห์ข้อมูล 35

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 37

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 39

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 39

การวิเคราะห์ข้อมูล 39

5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 111

ความมุ่งหมายของการวิจัย 111

สมมติฐานของการวิจัย 112

วิธีดำเนินการวิจัย 112

การวิเคราะห์ข้อมูล 113

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล 113

อภิปรายผล 118

ข้อเสนอแนะ 135

บทที่ หน้า

บรรณานุกรม 137

ภาคผนวก 143

ประวัติย่อของผู้วิจัย 160

บัญชีตาราง

ตาราง หน้า

1 ขนาดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แยกตามขนาดอำเภอ 33

2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการวางแผน 40

3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหา การบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการประสานงาน 43

4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหา การบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการควบคุมงาน 46

5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหา การบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ รวมทุกด้าน 49

6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหา การบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการวางแผน จำแนกตามประสบการณ์ .. 50

7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหา การบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการประสานงานจำแนกตามประสบการณ์. 54

8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหา การบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการควบคุมงาน จำแนกตามประสบการณ์. 59

9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหา การบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ รวมทุกด้าน จำแนกตามประสบการณ์ 63

10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรบาน และระดับปัญหา การบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการวางแผน จำแนกตามขนาดอำเภอ . 64

11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรบาน และระดับปัญหา การบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการประสานงาน จำแนกตามขนาดอำเภอ. 68

ตาราง หน้า

12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรบาน และระดับปัญหา การบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการควบคุมงาน จำแนกตามขนาดอำเภอ . 73

13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรบาน และระดับปัญหา การบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ รวมทุกด้านจำแนกตามขนาดอำเภอ 77

14 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการวางแผน จำแนกตามประสบการณ์ 78

15 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการประสานงาน จำแนกตามประสบการณ์ 83

16 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการควบคุมงาน จำแนกตามประสบการณ์ 88

17 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ รวมทุกด้าน จำแนกตามประสบการณ์ 92

18 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการวางแผน จำแนกตามขนาดอำเภอ 93

19 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการประสานงาน จำแนกตามขนาดอำเภอ 97

20 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการควบคุมงาน จำแนกตามขนาดอำเภอ 102

21 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ รวมทุกด้าน จำแนกตามประสบการณ์ 106

22 การวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมสภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอด้านการวางแผน 107

ตาราง หน้า

23 การวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมสภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทตามทัศนะของ
ศึกษาธิการอำเภอ ด้านการประสานงาน 109
24 การวิเคราะห์ ข้อมูล เพิ่มเติมสภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทตามทัศนะ
ของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการควบคุมงาน 110

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ หน้า

1 องค์กรบริหารการพัฒนาชนบทตามระบบ กชช. 13

บทที่ 1

บทนำ

<u>ภูมิหลัง</u>

พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุยเดช พระราชทานแก่คณะผู้บริหารงานเร่งรัดพัฒนาชนบท ณ พระที่นั่งอัมพรสถานเมื่อวันศุกร์ที่ 13 มิถุนายน 2512 ความาตอนหนึ่งว่า

> ... เหตุผลที่จะต้องพัฒนาชนบทนั้นก็คือ เพื่อความปลอดภัยของบ้านเมือง เพื่อความก้าวหน้านอกเหนือจากมนุษย์ธรรม เพราะว่าถ้าบ้านเมืองเรามีความเจริญ มีความมั่นคง ก็ทำให้เราอยู่ได้ทั้งผู้ที่อยู่ในกรุง ทั้งอยู่ในเมือง ทั้งผู้มีฐานะดี หรือฐานะปานกลางก็อยู่ได้ เมื่อประเทศมีความสุข มีความมั่นคงที่เป็นปัจจัยสำคัญ คือ ความมั่นคงของประชาชนทั่วไปในชนบท เพราะประชาชนในชนบทเป็นประชาชนส่วนใหญ่ เป็นประชาชนส่วนรวม และเป็นประชาชนทั้งหมดนั้นคือชาติ คือ ให้ประชาชนในส่วนรวมมีความมั่นคงเพื่อเราจะอยู่ได้... (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ. 2529 : 1)

จากพระบรมราโชวาทดังกล่าวานี้จะเห็นได้ว่า การพัฒนาชนบทจึงเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลที่ได้กำหนดและปฏิบัติ ในปัจจุบันได้มีหน่วยงานของรัฐบาลหลายฝ่ายได้ผนึกกำลังเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาชนบท โดยมีกระทรวงหลักถึงสี่กระทรวง คือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงร่วมอีกสองกระทรวง คือ กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงอุตสาหกรรม จากการที่มีหลายหน่วยงานต้องรับผิดชอบในการพัฒนาชนบท การวางแผนร่วมกันของส่วนราชราชการต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จึงมีความสำคัญมากต่อความสำเร็จของงานพัฒนาชนบท สมพงษ์ เกษมสิน (2517 : 148 - 149) ได้กล่าวว่า การประสานนโยบาย ประสานคน ประสานความคิด

การติดต่อสื่อสารให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิดทุกระดับชั้น มีความาจาเป็น ในการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิดทุกระดับชั้น มีความจาเป็นในการบริหารโครงการาต่าง ๆ ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการเป็นหนึ่งในสี่กระทรวงหลัก จึงให้ความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงาน อื่น ๆ ทุกระดับ ตั้งแต่ส่วนกลางไปจนถึงส่วนภูมิภาค เพื่อให้งานพัฒนาชนบทบรรลุเป้าหมายที่ กาหนดไว้

กระทรวงศึกษาธิการมีภาระหน้าที่ในการสนองนโยบายด้านการพัฒนาชนบทของรัฐบาล ร่วมกับกระทรวงอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ตั้งแต่ พ.ศ2475 แต่ก็มีบางรัฐบาลที่ไม่ได้กาหนดให้ กระทรวงศึกษาธิการร่วมรับผิดชอบงานพัฒนาชนบท เช่น รัฐบาลสมัยจอมพลแปลก พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ในระหว่างปี พ.ศ 2491 - 2500 และรัฐบาลสมัยพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนาตรี ระหว่างปี พ.ศ 2520 - 2522 เป็นต้น

อย่างไรก็ตามกระทรวงธิการได้เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหารงานพัฒนาชนบท อย่างต่อเนื่องอีกครั้ง ตั้งแต่ พ.ศ. 2522 จนถึงปัจจุบันเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดย มุ่งเน้นประชากรทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน ในพื้นที่ชนบทที่ขาดและด้อยโอกาสทางการ ศึกษาให้มีโอกาสได้พัฒนาตนเอง มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น (ปธาน สุวรรณมงคล. 2526 : 52 - 59)

จากความรับผิดชอบกระทรวงศึกษาธิการจึงได้กาหนดบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ ในการพัฒนาชนบทไว้เป็นสองลักษณะ คือ ลักษณะหนึ่ง เป็นการดาเนินงานโดยแผนงาน/โครงการ ปกติที่เป็นงานประจา และลักษณะที่สอง เป็นลักษณะงานที่พัฒนาชนบท ตามกรอบนโยบาย พัฒนาชนบทพื้นที่นอกเขตเทศบาล และเขตสุขาบิบาล ดาเนินงานภายใต้ระบบ กชช. คือ การจัด ทากรอบนโนบายการพัฒนาชนบทเป็นรายปีที่ส่วนราชการทุกกรมที่มีโครงการลงไปดาเนินการตาม แผนงาน/โครงการ ยึดการแก้ปัญหาของคนในชนบทตามแบบสารวจข้อมูลความจาเป็นพื้นฐาน และแบบสารวจข้อมูลฐานะระดับหมู่บ้าน (สานักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2532 : 27) โดยมีศึกษาธิการอาเภอเป็นผู้รับผิดชอบในการวางแผนพัฒนาชนบทด้านการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมในระดับอาเภอประสานงาน ขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกียวข้อง ตลอดจน กากับควบคุมดูแลให้งานพัฒนาชนบทของกระทรวงศึกษาธิการในระดับอาเภอให้เป็นไปาตาม วัตถุประสงค์ของแผนที่วางไว้

เพื่อให้การบริหารงานพัฒนาชนบทในความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับระบบ กชช. กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้จัดระบบการบริหารงานพัฒนาชนบท มีองค์กรรับผิดชอบตั้งแต่ระดับกระทรวงจนถึงระดับจังหวัดอำเภอ และระดับตำบล หมู่บ้าน กล่าวคือ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ศึกษาธิการาจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ และข้าราชการครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ คณะกรรมการพัฒนาจังหวัด คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ และคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติงานพัฒนาชนบทระดับตำบลาตามลำดับ พร้อมกับจัดตั้งศูนย์ประสานงานพัฒนาชนบทกระทรวงศึกษาธิการ (ศปช.ศธ.) เป็นองค์กรหลักระดับกระทรวง มีหน้าที่ประสานงาน กำกับควบคุม ติดตามประเมินผล เพื่อให้การปฏิบัติงานดำเนินไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2532 : 10)

จากภารกิจต่าง ๆ และการจัดองค์กรเพื่อการบริหารงานพัฒนาชนบทของกระทรวงศึกษาธิการ ดังได้กล่าวมาแล้ว กระทรวงศึกษาธิการได้จัดองค์กรเพื่อการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ไว้ทุกระดับ ตั้งแต่ส่วนกลางจนถึงส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะในระดับอำเภอ ซึ่งเป็นระดับที่มีความสำคัญใกล้ชิดกับประชาชนมาก มีศึกษาธิการอำเภอฐานะหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ และเป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอมีหน้าที่ตามข้อ 15 แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัฒนาชนบท พ.ศ. 2524 รับผิดชอบในด้านการวางแผนการประสานงานโครงการพัฒนา ชนบทที่สภาตำบลเสนอ และกำกับติดตามผลให้คำแนะนำในการปฏิบัติหน้าที่แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับอำเภอ เพื่อให้งานดำเนินไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ตลอดระยะเวลาของการดำเนินงานที่ผ่านมา แม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการ ได้พยายามระดมสรรพกำลังเร่งรัดดำเนินงานพัฒนาชนบทก็ตาม การบริหารงานพัฒนาชนบทยังมีปัญหาที่ทำให้งานไม่ประสบผลสำเร็จ เช่น ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือและเกิดจากเจ้าหน้าที่ของรัฐเองทำงานไม่มีประสิทธิภาพ จากการศึกษาวิจัยของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (2531 : 30) พบว่าการพัฒนาชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังประสบปัญหาอุปสรรคที่ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ซึ่งเกิดจากปัญหาหลัก 3 ประการ คือ

ปัญหาจากหน่วยงานราชการ ปัญหาด้านประชากร และปัญหาด้านนักพัฒนาและเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดจากเจ้าหน้าที่ของรัฐขาดอุดมการในการพัฒนา ไม่มีความเข้าใจในปรัชญาการพัฒนาในชนบท ขาดข้อมูลหรือมีปัญหาในการใช้ข้อมูลในการวางแผน รวมทั้งการขาดการติดตามผลอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

เกี่ยวกับปัญหาการพัฒนาชนบทนี้ กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในศูนย์ 3 ศูนย์ คือ ศูนย์สถิติข้อมูลและวางแผน ศูนย์บริการและประสานงาน และศูนย์ติดตามและประเมินผลของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ พบว่ามีการปฏิบัติงานน้อยในเรื่องการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อใช้ในการวางแผน การเผยแพร่และบริการข้อมูลสารสนเทศ และพบว่าการปฏิบัติงานต่อไปนี้น้อยที่สุด เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ คือการวิเคราะห์ผลการตรวจติดตาม การนำไปใช้ รวมทั้งการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรทุกระดับ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2533 : 276)

ผ่านศึก แก้วหย่อง (2531 : บดคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอ ตามแผนปฏิบัติงานประจำปี งานการศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบปัญหาที่สำคัญ คือ ขาดการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขาดสถิติข้อมูลในการวางแผน ขาดความร่วมมือของประชาชน และหน่วยงานอื่นในพื้นที่ ขาดความต่อเนื่องในการติดตามประเมินผล จากสภาพปัญหาดังกล่าวจึงทำให้งานพัฒนาชนบทของกระทรวงศึกษาธิการไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร จะเห็นได้จากข้อมูลที่สำรวจได้เมื่อช่วงปลายแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 5 ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 17 จังหวัด ยังมีปัญหาด้านความรู้และการศึกษาต่ำอยู่ถึง 7,271 หมู่บ้าน จากทั่วประเทศ 12,306 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 59.08 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2529 : 8)

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความต้องการศึกษาปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในสามด้าน คือ ด้านการวางแผน การประสานงาน และการควบคุมงานในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรเพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้การบริหารงานพัฒนาชนบทบรรลุตามวัตถุประสงค์ คือ ประชาชนมีคุณธรรม มีความรู้ทักษะพื้นฐาน สามารถอ่านออกเขียนได้ มีความรู้

ด้านวิชาชีพ ตลอดจนได้รับความรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต การวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 10

<u>ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า</u>

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในด้านการวางแผน การประสานงานและการควบคุมงานตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ

2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในด้านการวางแผน การประสานงานและการควบคุมงาน ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน

3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในด้านการวางแผน การประสานงานและการควบคุมงานตามทัศนะของศึกษาอำเภอที่บริหารงานอยู่ในอำเภอขนาดต่างกัน

<u>ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า</u>

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอ ทำให้มีข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทซึ่งจะเป็นแนวทางให้ศึกษาธิการอำเภอ ได้รับการแก้ไขปรับปรุงการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้แล้วยังอาจเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารระดับสูงที่เกี่ยวข้องในกระทรวงศึกษาธิการนำไปประกอบเพื่อพิจารณาวางแผนพัฒนาศึกษาธิการอำเภอ และปรับปรุงระบบบริหารงานพัฒนาชนบทในส่วนภูมิภาคให้บรรลุเป้าหมายต่อไป

<u>ขอบเขตของการศึกษาธิการค้นคว้า</u>

1. <u>ขอบเขตเนื้อหา</u> การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะสภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ในสามด้าน คือ การวางแผน การประสานงาน และการควบคุมงานตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ

2. <u>ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง</u> ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ศึกษาธิการอำเภอ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตการศึกษา 10 ทั้งหมดรวม 89 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้มา โดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 79 คน

3. <u>ตัวแปรที่ศึกษา</u>

3.1 <u>ตัวแปรอิสระ</u> ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของอำเภอ ดังนี้

3.1.1 ประสบการณ์ในการทำงาน แบ่งเป็น

3.1.1.1 ประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ ต่ำกว่า 10 ปี

3.1.1.2 ประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ 10 ปีขึ้นไป

3.1.2 ขนาดอำเภอ แบ่งเป็น

3.1.2.1 อำเภอขนาดเล็ก

3.1.2.2 อำเภอขนาดใหญ่

3.2 <u>ตัวแปรตาม</u> ได้แก่ ทัศนะที่มีต่อสภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในสามด้าน คือ

3.2.1 ด้านการวางแผน

3.2.2 ด้านการประสานงาน

3.2.3 ด้านการควบคุมงาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. <u>การบริหารงานพัฒนาชนบท</u> หมายถึง กระบวนการทำงานหรือแนวปฏิบัติในการดำเนินงานพัฒนาชนบทด้านการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมของศึกษาธิการอำเภอ ในการวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาหารบริหารงานสามด้าน คือ ด้านการวางแผน การประสานงาน และการควบคุมงาน

1.1 <u>การวางแผน</u> หมายถึง การกำหนดแนวปฏิบัติงานเป็นการล่วงหน้าเกี่ยวกับงานการศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท ด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมในระดับอำเภอ โดยมี การกำหนดวัตถประสงค์ นโยบาย เป้าหมาย ตลอดจนมาตรการในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6

1.2 <u>การประสานงาน</u> หมายถึง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการแสวงหา ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีหน้าที่เกียวข้องในการพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอ เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกลมกลืนกัน เป็นไปตามนโยบายเป้าหมาย ในการพัฒนาชนบทาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6

1.3 <u>การควบคุมงาน</u> หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอในการกำกับติดตามผลและรายงานผลการพัฒนาชนบท ด้านการศึกษา การศาสนสา และการวัฒนธรรมที่หน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มาปฏิบัติงานในเขตพื้นที่อำเภอตามกรอบนโยบายเป้าหมาย กำหนดไว้ในแผนงาน/โครงการที่ได้ร้าบอนุมัติภายใต้ระบบ กชช.

2. <u>สภาพปัญหา</u> หมายถึง สิ่งที่ทำให้การบริหารงานพัฒนาชนบท ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และก่อให้เกิดข้อขัดข้องต่อการบริหารงานพัฒนาชนบท ตามความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอ ซึ่งวัดได้โดยการให้ตอบในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้แก่ ปัญหาในด้านการวางแผน การประสานงานและควบคุมงาน

3. <u>ศึกษาธิการอำเภอ</u> หมายถึงบุคคลผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ/กิ่งอำเภอที่ปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ และได้รับการแต่งตั้งจากกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในอำเภอ/กิ่งอำเภอ ทำหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการศึกษา การศาสนา การวัฒนธรรม และปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ กรม และจังหวัดมอบหมาย

4. <u>งานพัฒนาชนบท</u> หมายถึง ภาระหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการที่จะพัฒนาประชาชนในชนบทนอกเขตสุขาภิบาล เทศบาล ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เป็นผู้มีคุณธรรม มีความรู้ทักษะพื้นฐาน สามารถอ่านออกเขียนได้ มีความรู้ด้านวิชาชีพนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนได้รับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต มุ่งเน้นกลุ่มบุคคลเป้าหมายนอกโรงเรียนเป็นอันดับแรกและในระบบโรงเรียนเป็นอันดับรอง

5. <u>ขนาดอำเภอ</u> หมายถึง อำเภอขนาดเล็กและอำเภอขนาดใหญ่ เพื่อการบริหารการศึกษาโดยกำหนดตัวชี้วัดขนาด ปริมาณและคุณภาพงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของศึกษาธิการอำเภอทั้งหมด 8 ตัวชี้วัด คือ จำนวนประชากร จำนวนสถานศึกษา จำนวนครู จำนวนวัด จำนวนมัสยิดและโบสถ์คริสต์ จำนวนโบราณสถานและพิพิธภัณฑ์ จำนวนตำบล จำนวนหมู่บ้านพิเศษ แล้วสำรวจรวบรวมข้อมูลตัวชี้วัดปริมาณและคุณภาพของงานและหาค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวชี้วัดนำมาคำนวณหาค่าทางสถิติแล้วจัดลำดับขนาดอำเภอเพื่อกำหนดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ได้ดังนี้

5.1 <u>อำเภอขนาดใหญ่</u> หมายถึง อำเภอที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการกำหนดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ตั้งแต่ 11 คน ขึ้นไป

5.2 <u>อำเภอขนาดเล็ก</u> หมายถึง อำเภอที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการกำหนดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอไม่เกิน 10 คน

บทที่ 2
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียดในประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. ความหมายของการพัฒนาชนบท
2. ความสำคัญของการพัฒนาชนบท
3. การจัดองค์กรในการบริหารงานพัฒนาชนบท
4. วัตถุประสงค์ของการพัฒนาชนบท
5. บทบาทหน้าที่ของการศึกษาธิการอำเภอในการบริหารงานพัฒนาชนบท
6. แนวคิดทฤษฎีในการบริหารงาน 3 ด้าน
   - 6.1 ด้านการวางแผน
   - 6.2 ด้านการประสานงาน
   - 6.3 ด้านการควบคุมงาน
7. สภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบท
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

<u>ความหมายของการพัฒนาชนบท</u>

มีผู้ให้คำจำกัดความของการพัฒนาชนบทไว้หลายความหมาย ภายใต้กรอบของระบบการปกครองแบบเสรีประชาธิปไตยโดยทุนนิยม ดังนี้

ฟีสช์ (Fish. 1972 : 1) การพัฒนาชนบท หมายถึง นโยบายหรือเป้าหมาย 2 ประการ ประการแรก ต้องเป็นการส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดี (Well Being) ของชนส่วนใหญ่ในชนบท ประการหลัง คือ ต้องผลิตให้มากเกินกว่าความต้องการของชนบท คือ ให้ส่วนเกิน (Susplus) มากพอกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ

เลล์ (Lele. 1975 : 11) การพัฒนาชนบท คือ การปรับปรุงมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชาชนผู้มีรายได้น้อยอาศัยอยู่ในชนบท และการกระทำให้กระบวนการพัฒนานั้นเป็นกระบวนการที่สามารถดำเนินการต่อไปได้ด้วยตัวเอง

ธนาคารโลก (World Bank. 1975 : 17) ได้ให้ความหมายว่าการพัฒนาชนบท คือ กระบวนการซึ่งความยากจนในชนบทถูกแก้ไขให้ลดน้อยลงโดยการเพิ่มผลผลิต และรายได้ของครอบครัวและของผู้ใช้แรงงานในชนบทให้สูงขึ้น โดยเน้นที่การเพิ่มผลผลิตและรายได้มากกว่าการกระจายรายได้ และการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ที่มีผลต่อการจัดสรรทรัพยากร อาทิ ทรัพย์สิน และที่ดิน

จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ (2527 : พิเศษ) กล่าวว่า การพัฒนาชนบท คือ การปรับปรุงสภาพของชนบทให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

จากความหมายทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วนั้น พอจะกล่าวได้ว่าการพัฒนาชนบท หมายถึง การเพิ่มผลิต รายได้ แก่ประชาชนด้วยความเสมอภาค โดยมีการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ให้เอื้อประโยชน์ต่อคนส่วนใหญ่ในชนบท และทำให้ชาวชนบทมีขีดความสามารถในการพัฒนาตนเองพร้อมที่จะร่วมมือกับรัฐบาลเพื่อพัฒนาประเทศชาติให้มีความมั่นคง

<u>ความสำคัญของการพัฒนาชนบท</u>

คนเป็นหัวใจของการสร้างความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการพัฒนา แนวทางการพัฒนาใดที่มิได้มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาตน และพัฒนากระบวนการในการกระจายผลการพัฒนาให้เสมอภาคและเป็นธรรม การพัฒนาตามแนวทางนั้นย่อมจะไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะการพัฒนาคือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

การพัฒนาในอนาคตจะเพิ่มความสนใจต่อปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่มิใช่ตัวแปรทางเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น การพิจารณาปรากฏการณ์ด้านการพัฒนาและการวัดผลการพัฒนาไม่ควรจะพิจารณาเฉพาะความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่จักต้องคำนึงถึงการวัดผลทางด้านความสงบสุขในสังคม ความเสมอภาคทางการเมือง การมีคุณธรรมของนักบริหาร และการรู้จักใช้ทรัพยากร

อย่างมีคุณภาพ สิ่งเหล่านี้ย่อมจะผูกพันถึงการพัฒนาคนในฐานะทรัพยากรหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนา

แนวคิดใหม่ในการพัฒนาจึงมีคุณลักษณะที่คำนึงถึง "คุณภาพชีวิตของมนษย์" และการมีสภาพแวดล้อมที่ดี สดชื่น งดงาม มากกว่าการมุ่งเน้นที่จะวัดการเพิ่มพูนเชิงปริมาณของผลผลิตวัตถุนั้นแม้จะจำเป็นต่อคนหรือแปรเปลี่ยนจิตสำนึกของตนได้ แต่ก็ไม่อาจวัดคุณค่าของความเป็นคนได้ การพัฒนาคนจึงเป็นเรื่องละเอียดอ่อนจะต้องกระทำโดยอาศัยหลักวิชาการ มีแผนงาน/โครงการ ในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความเสมอภาค ลดช่องว่างที่แสดงถึงความได้เปรียบระหว่างคนด้วยกัน อันเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการพัฒนา

ด้วยเหตุผลดังกล่าว รัฐบาลจึงได้มีเจตนารมณ์อย่างแน่วแน่ที่จะพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรือง โดยต้องให้ความสำคัญกับคนส่วนใหญ่ของประเทศในชนบทเป็นอันดับแรก เพราะว่าคนในชนบทเป็นกำลังสำคัญในทางเศรษฐกิจของประเทศ เป็นทั้งผู้ผลิตทางการเกษตรและเป็นแรงงานรองรับการขยายตัวทางอุตสาหกรรม ดังนั้น ต้องแก้ไขปัญหาของคนในชนบทก่อน จึงจะสามารถพัฒนาทางด้านอื่น ๆ ให้ประสบผลสำเร็จได้

การพัฒนาชนบท ได้มีการปรับวิธีการทำงานให้เป็นระบบมาตั้งแต่ในระยะการใช้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 ปัจจุบันคุณภาพชีวิตของชาวชนบทดีขึ้น ทั้งในเรื่องสุขภาพ อนามัย การศึกษาหรือความสะดวกในการคมนาคมขนส่ง อย่างไรก็ตาม ปัญหาของชาวชนบท ยังมีปัญหาในเรื่องการเพิ่มรายได้ การกระจายรายได้ และการสร้างงาน รวมทั้งปัญหาสังคม เป็นประเด็นสำคัญที่จะต้องเอาใจใส่ให้มากขึ้น ดังนั้น ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2530 - 2534) รัฐบาลจึงให้ความสำคัญในการพัฒนาชนบท โดยมีเป้าหมายแบ่งเป็นสองด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจช่วยแก้ปัญหาที่เกี่ยวเนื่องกับการผลิตในด้านเกษตรกรรมของประชาชนในเขตล้าหลังให้มีอาหารเพียงพอแก่การบริโภค มีรายได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งส่งเสริมทางด้านการผลิต การตลาดและการจ้างงานในชนบทเขตปานกลางและก้าวหน้า เพื่อสนับสนุนเป้าหมายการขยายตัวทางเศรษฐกิจ โดยส่วนรวมของประเทศและด้านสังคมช่วยให้ประชาชนในชนบทเข้าถึงบริการสังคมขั้นพื้นฐานที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งมีความสามารถพึ่งตนเองได้ โดยจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่เป้าหมายเป็นเขตพื้นที่ระดับ

ล้าหลัง ระดับปานกลาง และระดับก้าวหน้า (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2529 : 10 - 11)

<u>การจัดองค์กรในการบริหารงานพัฒนาชนบท</u>

ในการบริหารโดยทั่วไปจำต้องมีหน่วยงานหรือองค์กรที่ต้องรับผิดชอบในการกำกับดูแลให้เป้าหมายของการพัฒนาชนบทบรรลุผล องค์กรบริหารเหล่านั้นจะต้องมีลักษณะเปิด คือ เป็นองค์กรที่มีกระบวนการเรียนรู้ตลอดเวลา และอาจเป็นองค์กรของรัฐหรือของเอกชนก็ได้ องค์กรเหล่านี้นอกจากจะต้องมีสมรรถนะที่เหมาะสมภายในองค์กรของตน อาทิ มีระบบและเป็นระเบียบในด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย สายการบังคับบัญชา มีการกระจายอำนาจ มีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน มีการใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยให้เกิดความสะดวกคล่องตัวรวดเร็วในกระบวนการทำงาน การวางแผน และการควบคุม และสื่อสารข้อความและพฤติกรรมของบุคลากรของหน่วยงานมีส่วนร่วมและมีทัศนคติที่ดี มีเป้าหมายที่สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร มีความคิดริเริ่ม มีความคิดสร้างสรรค์ มีความยืดหยุ่นและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนชาวชนบทแล้ว องค์กรดังกล่าวยังจะต้องสามารถประสานงานและร่วมมือกันปฏิบัติงานในโครงการต่าง ๆ ที่ต้องช่วยกันนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เช่น โครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก ก็มีข้าราชการจากหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาบริหารงานร่วมกันหรือกำหนดนโยบายร่วมกัน อาจมีการสร้างทีมงานที่เกาะกลุ่มแน่น มีภาวะการนำที่ดี มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะความร่วมมือจากประชาชน ซึ่งมีความสำคัญต่อผลสำเร็จของนโยบาย และมีการคำนึงถึงความผูกพันในงานของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานซึ่งเป็นหลักการที่สำคัญ (Bayant and White. 1982 : 73)

กรณีการบริหารการพัฒนาชนบทของประเทศไทยนั้น มักพบว่าปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาชนบทส่วนหนึ่ง นอกจากนโยบายแล้วก็คือเรื่องของการบริหาร ซึ่งมีหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐเกี่ยวข้องอยู่ ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหานี้รัฐบาลจึงได้จัดระบบการบริหารการพัฒนาชนบท ตามแผนปฏิบัติการพัฒนาชนบท พ.ศ. 2525 - 2529 และรัฐบาลได้จัดองค์กรบริหารการพัฒนาชนบทเสียใหม่ คือ จัดตั้งองค์กรหรือคณะกรรมการบริหารการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (กชช.) เพียงองค์กรเดียวในระดับชาติ และยุบเลิกคณะกรรมการอื่น ๆ และมีองค์กรในระดับจังหวัด

ระดับอำเภอ ระดับตำบล และหมู่บ้านอยู่ภายใต้องค์กรระดับชาติดังกล่าว เพื่อนำไปสู่การประสานงาน และการเป็นศูนย์อำนวยการของระบบราชการในการพัฒนาชนบทมากขึ้น (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2532 : 114)

1. <u>องค์กรบริหารการพัฒนาชนบทตามระบบ กชช.</u>

การปฏิบัติงานตามหลักการพัฒนาชนบทแนวใหม่ ได้จัดให้มีการประสานงานกันตั้งแต่ระดับนโยบาย ลงไปถึงระดับหน่วยงานปฏิบัติในองค์กรส่วนภูมิภาค โดยเพ่งเล็งไปสู่เป้าหมายหลักคือประชาชน ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนรับรู้ เข้าใจ และเข้าร่วมกับงานพัฒนาของรัฐ เป็นประเด็นหลักของระบบ ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 1 องค์กรบริหารการพัฒนาชนบทตามระบบ กชช.

(สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2532 : 6)

จากภาพประกอบ หน้า 13 มีรายละเอียดดังนี้

1.1 <u>องค์กรระดับชาติ</u> มีคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบทในระดับนโยบาย จำนวน 1 ชุด คือ

คณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (กชช.) มีองค์ประกอบตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารการพัฒนาชนบท พ.ศ. 2524 ในปัจจุบันในคณะกรรมการชุดนี้มีคณะอนุกรรมการ 7 ชุด คือ

1. คณะอนุกรรมการประสานแผนในระดับชาติและแผนส่วนภูมิภาค
2. คณะอนุกรรมการแผนพัฒนาระดับภูมิภาคและท้องถิ่น
3. คณะอนุกรรมการแผนและโครงการ
4. คณะอนุกรรมการที่ดิน
5. คณะอนุกรรมการแผนกำลังคนเพื่อการพัฒนาชนบท
6. คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์การพัฒนาชนบท
7. คณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผล

1.2 <u>องค์กรระดับจังหวัด</u> ประกอบด้วยคณะกรรมการและอนุกรรมการระดับจังหวัด ดังนี้

1.2.1 <u>คณะกรรมการพัฒนาจังหวัด</u> (กพจ.) เป็นองค์กรบริหารงานระดับจังหวัดมีหน้าที่ในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัด ควบคุม กำกับติดตามผลและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัด คณะกรรมการประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน กรรมการอื่น ๆ อีก 19 คน โดยมีหัวหน้าสำนักงานจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

1.2.2 <u>คณะอนุกรรมการพัฒนาชนบทระดับจังหวัด</u> (อกช.) เป็นองค์กรที่มีหน้าที่ช่วยเหลือและวิเคราะห์โครงการพัฒนาชนบท เสนอคณะกรรมการพัฒนาจังหวัด ตลอดจนประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัด คณะอนุกรรมการประกอบด้วย รองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานอนุกรรมการ อนุกรรมการอื่น ๆ อีก 13 คน โดยมีหัวหน้าสำนักงานจังหวัดเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

1.3 <u>องค์กรระดับอำเภอ</u> มีกรรมการพัฒนาอำเภอ (กพอ.) เป็นองค์กรบริหารงานพัฒนาชนบทระดับอำเภอ มีหน้าที่กำหนดพื้นที่ที่มีปัญหา ความยากจนหนาแน่น วิเคราะห์และประสานโครงการพัฒนาชนบทที่สภาตำบลเสนอจัดทำโครงการพัฒนาชนบทของอำเภอ ตลอดจนกำกับติดตามผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการประกอบด้วย นายอำเภอเป็นประธานกรรมการ และกรรมการอื่น ๆ อีก 11 คน โดยมีปลัดอำเภออาวุโส เป็นกรรมการและเลขานุการ

1.4 <u>องค์กรระดับตำบลและหมู่บ้าน</u> ประกอบด้วย

1.4.1 <u>สภาตำบล</u> เป็นองค์กรบริหารงานพัฒนาชนบทระดับตำบล จัดทำโครงการพัฒนาชนบทเสนอ กพอ. ตลอดจนประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีคณะกรรมการประกอบด้วย กำนันตำบล เป็นประธานกรรมการ ผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเป็นกรรมการ มีข้าราชการครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 1 คน เป็นกรรมการและเลขานุการ

1.4.2 <u>คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติงานพัฒนาชนบทระดับตำบล</u> (คปต.) เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการและอุปกรณ์ที่จำเป็นแก่สภาตำบล พร้อมทั้งตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการพัฒนาชนบทก่อนที่สภาตำบลจะเสนอ กพอ. มีคณะทำงานประกอบด้วยกำนันท้องที่ เป็นหัวหน้าคณะทำงาน มีคณะทำงานอื่นอีก 5 คน โดยมีพัฒนากรประจำตำบลเป็นคณะทำงานและเลขานุการ

2. <u>โครงสร้างการจัดองค์กรบริหารพัฒนาชนบทของกระทรวงศึกษาธิการ</u>

กระทรวงศึกษาธิการ มีภาระหน้าที่ต้องสนองนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาชนบทโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของประชาชนทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน ในพื้นที่ชนบทที่ขาดและด้อยโอกาสทางการศึกษาให้มีโอกาสได้พัฒนาคนให้มีคุณภาพ ในเรื่องของการจัดระบบบริหารงานพัฒนาชนบทของกระทรวงศึกษาธิการนั้น ได้ยึดแนวทางและองค์ประกอบให้สอดคล้องกับระบบการบริหารและองค์กรของรัฐบาลคือ กชช. ดังนี้

2.1 <u>องค์กรระดับกระทรวง</u> กำหนดให้มีคณะอนุกรรมการโครงการพัฒนาชนบทของกระทรวง โดยมีปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน รองอธิบดีจากทุกกรมและส่วนราชการระดับกรม เป็นอนกรรมการ มีกองแผนงาน กองตรวจและรายงาน และสำนักงานโครงการพิเศษสำนักงานปลัดกระทรวงเป็นฝ่ายเลขานุการ

2.2 <u>องค์กรระดับกรม</u> มีหน่วยงานที่แต่ละกรมมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นฝ่ายประสานงาน ทั้งในเรื่องการจัดทำแผน/แผนงาน/โครงการ ตามแนวนโยบายของกระทรวงฯ พร้อมทั้งกำกับเร่งรัดการประสานงาน การดำเนินงานของแต่ละส่วนราชการของแต่ละกรมในระดับจังหวัดด้วย

2.3 <u>องค์กรระดับจังหวัด</u> กระทรวงฯ ได้แต่งตั้งให้ศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้แทนกระทรวง ทำหน้าที่ประสานแผนพัฒนาชนบทระดับจังหวัด ตามระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานแผนฯ และเป็นประธานในอนุกรรมการฝ่ายการศึกษา กพจ. ร่วมด้วยเจ้าหน้าที่ส่วนราชการของภาคกระทรวงศึกษาธิการเป็นอนกรรมการ มีศึกษาธิการเขตเป็นที่ปรึกษา และศึกษาธิการอำเภอเมืองเป็นเลขานุการฯ

2.4 <u>องค์กรระดับอำเภอ</u> มีอนุกรรมการฝ่ายการศึกษา กพอ. โดยมีศึกษาธิการอำเภอ เป็นประธาน ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบการประสานงานทั้งในด้านการกำกับ เร่งรัดการดำเนินงาน การติดตามประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานของทุกโครงการในภาคกระทรวงศึกษาธิการที่ลงไปดำเนินการในแต่ละตำบล พร้อมทั้งการประสานกับระดับจังหวัดและตำบล

2.5 <u>องค์กรระดับตำบล</u> ตามระบบการจัดทำแผนพัฒนาชนบทระดับตำบลของระบบ กชช. มีคณะกรรมการสภาตำบล (กสต.) เป็นองค์กรรับผิดชอบ ในองค์กรดังกล่าวมีข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 1 คน ทำหน้าที่เป็นเลขานุการตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2525 ข้อ 5. และมีองค์การที่คอยให้การช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่สภาตำบล คือ คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.) ซึ่งมีครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 1 คน เข้าร่วมเป็นคณะทำงานฯ ดังกล่าวด้วย สำหรับครูซึ่งเป็นคณะทำงานนั้น ได้รับการแต่งตั้ง

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารการพัฒนาชนบท พ.ศ. 2524 และกระทรวงฯ ได้มอบหมายให้เป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการระดับตำบล ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยบทบาทหน้าที่ครูทำหน้าที่แทนกระทรวงศึกษาธิการระดับตำบล พ.ศ. 2525

<u>วัตถุประสงค์ของการพัฒนาชนบท</u>

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาชนบทของกระทรวงศึกษาธิการตามกรอบนโยบายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ซึ่งมีอยู่ 2 แผนงาน คือ แผนงานส่งเสริมการศึกษา การศาสนา และศิลปวัฒนธรรม และแผนงานสนับสนุนการประกอบอาชีพ มีวัตถุประสงค์โดยสรุป 5 ข้อ ดังนี้

1. เพื่อให้ประชาชนในชนบทที่อยู่นอกระบบโรงเรียนได้มีโอกาสอ่านหนังสือและใช้ภาษาไทยอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับการแก้ปัญหาของท้องถิ่น มีความรู้พื้นฐานอันจำเป็นแก่การดำรงชีวิต ตลอดจนมีความรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2. เพื่อให้ประชาชนในชนบทได้รับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต ด้วยการจัดให้มีการกระจายข่าวสารข้อมูลจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่นอย่างมีระบบและต่อเนื่อง

3. เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาชนบทระหว่างองค์กรของรัฐและองค์กรเอกชน ตลอดจนให้มีตัวแทนอาสาสมัครภาคเอกชนเป็นแกนหลักในการพัฒนาชนบท

4. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในชนบทได้ตระหนักถึงความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ดำเนินชีวิตตามหลักธรรมของศาสนา อันจะทำให้เกิดผลดีแก่ตนเองและครอบครัว ส่งเสริมและสนับสนุนบุคคล กลุ่มบุคคล ผู้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรม จริยธรรม

5. เพื่อให้ประชาชนในชนบทได้นำเอาความรู้ทักษะทางด้านวิชาชีพไปใช้ในการประกอบอาชีพ รู้จักนำเอาวัสดุในท้องถิ่นมาประดิษฐ์เป็นเครื่องใช้ประจำบ้าน และจำหน่ายเพื่อพัฒนาอาชีพ และรายได้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2533 : 37 - 38)

<u>บทบาทหน้าที่ของการศึกษาธิการอำเภอในการบริหารงานพัฒนาชนบท</u>

ศึกษาธิการอำเภอ จะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชา หรือมติของคณะรัฐมนตรีซึ่งกำหนดหน้าที่ของการศึกษาอำเภอ เพื่อให้การบริหารพัฒนาชนบทของอำเภอ เจริญก้าวหน้าตรงตามเป้าหมายของนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อที่จะให้ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานในฐานะผู้แทนกระทรวงในส่วนภูมิภาค จึงประมวลบทบาทหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอไว้ดังต่อไปนี้

1. บทบาทหน้าที่ในฐานะหัวหน้าหน่วยงานเป็นผู้บริหารงานสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ให้สำนักงานศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานในลักษณะศูนย์ 3 ศูนย์ คือ ศูนย์ข้อมูลสถิติและการวางแผน ศูนย์บริการและประสานงาน ศูนย์ติดตามประเมินผลซึ่งครอบคลุมทั้งงานประจำ และพัฒนาชนบท จากลักษณะโครงสร้างดังกล่าว ศึกษาธิการอำเภอ จะมีบทบาทหน้าที่อยู่สามประการ ดังนี้คือ

1.1 การวางแผน ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ นำเสนอข้อมูล การจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม วิเคราะห์งบประมาณและขอตั้งงบประมาณ วางแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม รวบรวมและพิจารณาปรับปรุงแผนพัฒนาชนบท และวางแผนเพิ่มเติมตามความต้องการของจังหวัดและอำเภอ

1.2 การประสานงานและบริการ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม ให้บริการให้คำแนะนำปรึกษาหารือ การประชาสัมพันธ์ ให้ความร่วมมือ และประสานงานการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมกับหน่วยงานทางการศึกษาหน่วยงานอื่น ๆ และเอกชน ในการดำเนินการตามแผนพัฒนาศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม การดำเนินการตามโครงการดำเนินการด้านกิจการพิเศษของกระทรวงศึกษาธิการระดับจังหวัดและอำเภอ รวมทั้งการดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ นโยบาย และงานที่ได้รับมอบหมาย

1.3 การติดตามและประเมินผล ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการกำกับข้อมูล เร่งรัดและรายงานผลการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน การดำเนินการตามแผนงาน โครงการพัฒนาการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม

การดำเนินการตาม โครงการด้านกิจการพิเศษ ของกระทรวงศึกษาธิการระดับจังหวัดและอำเภอ รวมทั้งการตรวจสอบ ติดตามผลการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ นโยบาย และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2533 : 258)

2. บทบาทหน้าที่ในฐานะคณะกรรมการพัฒนาอำเภอ ปฏิบัติงานภายใต้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารการพัฒนาชนบท พ.ศ. 2524 ข้อ 15 ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

2.1 กำหนดพื้นที่ที่มีปัญหาความยากจนหนาแน่น

2.2 วิเคราะห์และประสานโครงการพัฒนาชนบทที่สภาตำบลเสนอ และจัดทำโครงการพัฒนาชนบท ส่วนที่เป็นความต้องการระดับอำเภอ เสนอ อกช. เพื่อดำเนินการ

2.3 เสนอความเห็นเกี่ยวกับการเสนอของบประมาณรายจ่าย เพื่อการพัฒนาชนบทประจำปี ในเขตอำเภอให้ อกช. พิจารณาดำเนินการ

2.4 กำกับ ติดตามผล และให้คำแนะนำในการปฏิบัติหน้าที่แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในอำเภอ เพื่อให้เกิดประสานงานที่มีประสิทธิภาพ

2.5 ดำเนินการอื่นใดตามที่ทางราชการ กพจ. และคณะอนุกรรมการของ กพจ. มอบหมาย

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่า ศึกษาธิการอำเภอมีบทบาทหน้าที่และภารกิจหลักในการบริหารงานพัฒนาชนบทอยู่สามด้าน คือ ด้านการวางแผน การประสานงาน การควบคุมงาน

<u>แนวคิดทฤษฎีในการบริหารงานเกี่ยวกับการวางแผน การประสานงาน และการควบคุมงาน</u>

1. <u>การวางแผน</u> (Planning) การวางแผนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการวินิจฉัยเลือกกำหนดวิธีปฏิบัติงานที่เห็นว่าดีที่สุด มีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการวางแผนไว้แตกต่างกันไปบ้าง ตามความคิดเห็นของแต่ละท่าน จะขอนำมากล่าวดังนี้

การ์ลิเซล (Garlisle. 1976 : 183) กล่าวว่าการวางแผนคือ การตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะต้องทำอะไรในอนาคต นั่นคือ แผนเป็นการกำหนดการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งไว้ล่วงหน้า

มาลัย หุวะนันท์ (2508 : 20) กล่าวว่า "การวางแผนคือ กระบวนการขั้นหนึ่งในการบริหารงานให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์และนโยบายที่กำหนดไว้"

สมพงศ์ เกษมสิน (2517 : 82) กล่าวว่า การวางแผนคือ การเชื่อมโยงสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน กับสิ่งที่เราใฝ่ฝันหรือคาดหวังที่จะดำเนินงานให้สำเร็จ

ธงชัย สันติวงษ์ (2523 : 21) กล่าวว่า "การวางแผน หมายถึง กระบวนการกำหนดวัตถุประสงค์สำหรับช่วงเวลาข้างหน้า และกำหนดสิ่งที่จะกระทำต่าง ๆ เพื่อที่จะให้บรรลุผลในวัตถุประสงค์ดังกล่าว

จากความหมายของการวางแผนดังกล่าว พอสรุปได้ว่าการวางแผนคือ กระบวนการเลือกแนวทางปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาไว้ล่วงหน้า โดยอาศัยข้อมูล ข่าวสารในปัจจุบันเป็นพื้นฐาน การวางแผนถือได้ว่าเป็นหลักการสำคัญขั้นมูลฐานของกระบวนการบริหาร ประดุจดังเข็มทิศที่จะช่วยชี้ทางในการดำเนินงาน จึงเป็นภาระหน้าที่สำคัญของผู้บริหารที่ต้องดำเนินการโดยมีขั้นตอนและกระบวนการอย่างต่อเนื่องดังรายละเอียดที่จะกล่าวต่อไป

การวางแผนมีกระบวนการลำดับขั้นตอนที่สำคัญในการดำเนินงานอย่างมีระบบ มีลักษณะเป็นทั้งศาสตร์และศิลปะ เป็นการใช้ความรู้ทางวิชาการ กำหนดสิ่งที่จะปฏิบัติในอนาคต มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้รายละเอียดขั้นตอนที่สำคัญของกระบวนการวางแผนไว้ดังนี้

สมพงศ์ เกษมสิน (2517 : 92 - 98) ได้เสนอกระบวนการวางแผนไว้เป็นขั้นตอนที่สำคัญ 5 ประการ คือ

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการวางแผน เพราะเป็นเสมือนจุดมุ่งหมายที่ต้องดำเนินการในบางกรณี ได้มีการใช้คำอื่นทดแทนกันได้ เช่น คำว่าจุดประสงค์ จุดมุ่งหมาย และเป้าหมาย ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกัน

2. การประเมินสภาพการณ์ปัจจุบัน ซึ่งมีความสำคัญต่อการวางแผนปัจจัยสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน จะมีอิทธิพลต่อการคาดการณ์ล่วงหน้าทั้งระยะสั้นและระยะยาว ให้เกิดความแม่นยำ ทำให้การวางแผนมีประสิทธิภาพ

3. การรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำมาใช้ในการวางแผน ข้อมูลข่าวสารที่รวบรวมมาได้นั้น จะต้องเป็นปัจจุบัน มีความถูกต้อง

4. ขั้นปฏิบัติตามแผน เป็นการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ล่วงหน้า จะต้องจัดลำดับของการดำเนินงานตามแผนให้สอดคล้องต้องกันทุกแผนงาน/โครงการ

5. ขั้นติดตามและปรับปรุงแผน แผนเป็นเรื่องของอนาคต ดังนั้นการกำหนดแผนเมื่อนำเอาไปปฏิบัติแล้ว อาจจำเป็นต้องมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสถานการณ์

เดวิด และวิลเลียม (David and William. 1972 : 202 - 203) ได้เสนอขั้นตอนของการวางแผนดังนี้ คือ การคาดการณ์สภาพแวดล้อม การกำหนดโครงการในรูปของการวางแผนการกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย การจัดทำแผนประเภทต่าง ๆ การตรวจสอบและปรับแผนส่วน คูนส์ และไดเนลล์ (Koontz and Donnell. 1972 : 118 - 120) ได้เสนอขั้นตอนของการวางแผนตามลำดับคือ การเตรียมการเพื่อหาโอกาสในอนาคต การกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย การพิจารณาผลกระทบต่อการวางแผน การกำหนดทางเลือก การเปรียบเทียบทางเลือกให้สอดคล้องกับเป้าหมาย การเลือกทางเลือกที่เหมาะสม การหาปัจจัยสนับสนุน และการจัดทำงบประมาณ ส่วน ดันน์ และคนอื่น ๆ (Dunn and others. 1973 : 231) ได้เสนอการวางแผนประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดยุทธวิธีนโยบายและรายละเอียดในการดำเนินการ การจัดองค์การ การตรวจสอบแผนและข้อมูลป้อนกลับ

การวางแผนเป็นสิ่งเชื่อมโยงเหตุการณ์ปัจจุบันกับอนาคต ฉะนั้น การวางแผนอาจมีปัญหาอุปสรรคเกิดขึ้นได้เสมอ สมพงศ์ เกษมสิน (2517 : 99) ได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากการวางแผน ได้แก่ ขาดความรู้ทางหลักวิชาการ ขาดข้อมูลข่าวสารที่ดี ผู้วางแผนไม่ให้ความสำคัญในหลักวิชาการวางแผน วัตถุประสงค์และนโยบายไม่แน่นอน เห็นประโยชน์ส่วนตัวสำคัญกว่าสภาพแวดล้อม เช่น ขนบธรรมเนียมประเพณี และขาดปัจจัยในการวางแผน ส่วน สมบูรณ์ อุปถัมป์ (2532 : 94) ได้ให้ความเห็นว่าอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นจากการวางแผนมีดังนี้

1. การขาดความรู้ทางหลักวิชาเกี่ยวกับวิธีการวางแผน

2. การขาดข้อมูลและข่าวสารที่ถูกต้องสำหรับนำมาใช้ในการวางแผน

3. ผู้วางแผนไม่ให้ความสำคัญกับหลักวิชาการวางแผนอย่างเพียงพอ กล่าวคือใช้วิธีการวางแผนตามความเคยชินหรือตามอารมณ์

4. การกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายไม่แน่นอน หรือไม่ประสานสอดคล้องกันทำให้เกิดความยุ่งยากแก่การวางแผน

185195

5. การนำเอาผลประโยชน์ส่วนตัวมาพัวพันกับการวางแผน

6. สภาวะแวดล้อม อันได้แก่ สภาพสังคม สภาพทางเศรษฐกิจ ขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นอุปสรรค

7. การขาดปัจจัยในการวางแผน เช่น ขาดนักวิชาการ ขาดกำลังคน กำลังเงินและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ

2. <u>การประสานงาน</u> การประสานงานเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารงานการปฏิบัติงานในองค์กรต้องอาศัยความเข้าใจ ความร่วมมือซึ่งกันและกัน มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการประสานงานไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

สเทราบ์ (Straub. 1976 : 200) ได้ให้ความหมายของการประสานงานว่าหมายถึง เอกภาพของการปฏิบัติงานคือ ความร่วมมือร่วมใจของผู้ปฏิบัติงานทุกคนเป็นอันเดียวกันเพื่อให้ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

สมพงศ์ เกษมสิน (2517 : 148) ได้ให้ความหมายการประสานงานว่า การประสานงาน คือ ความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติจัดระเบียบงานให้เรียบร้อย และสอดคล้องกลมกลืนกัน เพื่อให้งานสมดุลย์และสำเร็จเป้าหมายในเวลาที่กำหนดไว้

พนัส หันนาคินทร์ (2524 : 45) กล่าวว่า การประสานงานคือ ความต้องการที่จะต้องประสานหรือผนึกความพยายาม และการกระทำต่าง ๆ เข้าเป็นกลุ่มก้อน เพื่อให้งานของหน่วยต่าง ๆ ดำเนินไปสอดคล้องต้องกัน ดำเนินไปในทิศทางเดียวกันด้วยความพร้อมเพรียงสู่จุดหมายปลายทางที่ตั้งไว้

จากความหมายของการประสานงานที่กล่าวมานั้น จะเห็นว่าการประสานงานเป็นเรื่องของความร่วมมือร่วมใจกันเพื่อให้งานทุกอย่างดำเนินไปด้วยความสอดคล้องกัน ไม่เกิดความซ้ำซ้อนปราศจากความขัดแย้ง ฉะนั้น การประสานงานที่มีประสิทธิภาพจึงมีส่วนช่วยให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ผู้บริหารจึงควรพยายามหามรรควิธีที่จะสร้างให้เกิดการประสานงานขึ้นในหน่วยงานให้ได้ โดยอาศัยหลักการประสานงานและเทคนิคต่าง ๆ

หลักการประสานงานและเทคนิคการประสานงาน การบริหารงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้นต้องอาศัยการประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ได้มีนักวิชาการได้เสนอหลักการประสานงานและเทคนิคการประสานงานไว้หลายท่าน เช่น ไฮแมนน์ และสก๊อตท์ (Haimann and Scott. 1974 : 127 - 131) ได้กล่าวถึงลักษณะของการประสานงานว่า การประสานงานเป็นงานของการบริหาร ภารกิจของการประสานงานเป็นของฝ่ายบริหาร โดยเฉพาะการประสานงาน ต้องมีการติดต่อสื่อสาร และจะแฝงอยู่ทุกขั้นตอนของการบริหารส่วน สมพงศ์ เกษมสิน (2517 : 148 - 156) ได้วิเคราะห์ให้เห็นว่า หลักการประสานงานที่สำคัญ ๆ ได้แก่ การประสานงานนโยบาย การประสานคน การประสานเวลา การประสานงานต้องมีการติดต่อ มีการประสานความคิดเห็นต้องเกี่ยวข้องกับการควบคุม และการประสานงานนั้นมีอยู่ทุกระดับชั้น ทั้งในรูปของพิธีการ และไม่เป็นพิธีการ นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงเทคนิคการประสานงานโดยให้ความเห็นว่า วิธีการประสานงาน แยกได้สองลักษณะ คือ

1. วิธีประสานภายในองค์กร กระทำได้โดย การจัดทำแผนกำหนดหน้าที่การงาน จัดระบบการติดต่อสื่อสาร ใช้คณะกรรมการ ใช้วิธีการงบประมาณ ประชุมผู้ร่วมงาน มีการมอบอำนาจหน้าที่การงาน และสร้างขวัญกำลังใจ

2. วิธีประสานระหว่างองค์กร กระทำได้โดย กำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานให้ชัดเจน ให้มีคณะกรรมการช่วยกลั่นกรอง และขจัดมูลเหตุที่อาจทำให้เกิดการขัดแย้ง ใช้วิธีการงบประมาณ

ไพฑูรย์ เก่งสกุล (2523 : 33 - 44) ได้กล่าวถึงการประสานงานว่า หลักในการประสานงาน แบ่งออกเป็นสองลักษณะ คือ

1. การประสานงานภายในองค์กร ได้แก่ มีแผนผังองค์กรแน่นอน ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานเห็นสายการบังคับบัญชา จำนวนหน่วยงานที่จะเข้าประสานงาน มีการแบ่งหน้าที่การงานไว้แน่ชัด เพื่อมิให้งานซ้ำซ้อน มีระเบียบงาน ให้ผู้ปฏิบัติถือโดยถูกต้อง มีการตรวจนิเทศ มีระบบการติดต่อที่ดี มีที่ปรึกษา มีการฝึกอบรม และมีการมอบอำนาจหน้าที่

2. การประสานงานภายนอกระหว่างองค์กรต่อองค์กร ได้แก่ การแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์กรต่าง ๆ ไว้ให้ชัดเจน จะได้ไม่ก้าวก่ายกัน ใช้รูปคณะกรรมการร่วมกัน

พิจารณาตัวบุคคลต้องให้ความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกัน โดยเฉพาะการประสานงานแบบเผชิญหน้ากัน ตัวบุคคลต้องมีมนุษย์สัมพันธ์ ใช้ระบบสื่อสารติดต่อกัน เพื่อความสะดวกรวดเร็วและขอทราบหลักการก่อนตกลงกัน

สมาน รังสิโยกฤษฎ์ และสุธี สุทธิสมบูรณ์ (2524 : 72) ได้กล่าวถึงวิธีการประสานงานที่ดีว่า ควรมีการกำหนดหน้าที่การงานที่ชัดเจนไม่ซ้ำซ้อน การติดต่อสื่อสารต้องมีประสิทธิภาพ มีคณะกรรมการเพื่อปรึกษาหารือ จัดประชุมผู้ร่วมงานเพื่อสร้างความเข้าใจ ใช้วิธีการงบประมาณ มีการมอบอำนาจหน้าที่การงานและสร้างขวัญกำลังใจ

การประสานงานเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับตัวบุคคล ผู้บริหารจำเป็นต้องสร้างบรรยากาศของความร่วมมือร่วมใจให้บังเกิดขึ้นในหน่วยงาน แต่ก็มิได้หมายความว่าผู้บริหารจะกระทำได้ทุกอย่างเสมอไป อาจมีปัญหาอุปสรรคเกิดขึ้นได้เสมอ ซึ่ง สมบูรณ์ อุปถัมภ์ (2532 : 197) ได้กล่าวถึง อุปสรรคบางอย่างที่ทำให้การประสานงานไม่ดีเท่าที่ควร ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ อาจมีดังนี้

1. การขาดความเข้าใจอันดีต่อกัน ระหว่างผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานเดียวกันซึ่งอาจจะกลายเป็นสาเหตุของการประสานงานไม่ดีเท่าที่ควร หรือไม่ได้รับความร่วมมือ

2. การขาดผู้บังคับบัญชาที่มีความสามารถ หรือไม่มีความเป็นผู้นำ

3. การปฏิบัติงาน ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารไม่มีแผน เช่น การทำตามใจชอบจึงทำให้เป็นการยากที่ผู้ปฏิบัติงานจะทราบวัตถุประสงค์และวิธีการในการทำงาน

4. การปฏิบัติงานก้าวก่ายหน้าที่การงานกัน เพราะการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบไม่ชัดเจน

5. สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงานแตกต่างกัน หน่วยงานบางหน่วยจึงไม่อาจประสานกับหน่วยงานอื่นได้

6. การดำเนินนโยบายของแต่ละหน่วยงานแตกต่างกัน จะเป็นอุปสรรคสำคัญยิ่งต่อการประสานงานระหว่างหน่วยงาน

7. ประสิทธิภาพการทำงานของหน่วยงานที่แตกต่างกัน จะเป็นการยากที่จะมีการร่วมมือประสานงานกันได้ เช่น บริษัทที่ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ กับบริษัทที่ผลิตสินค้าไม่มีคุณภาพย่อมเป็นการยากที่จะร่วมมือและประสานงานกัน

8. ระยะทางในการติดต่อระหว่างหน่วยงานห่างไกลกัน จึงไม่สะดวกในการประสานงานกัน

9. เทคนิคและวิธีการปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงานแตกต่างกัน เช่น การรวมอำนาจ หรือการกระจายอำนาจมากเกินไป จะทำให้การประสานงานระหว่างหน่วยงานเป็นไปโดยยาก

3. <u>การควบคุมงาน</u> (Controlling) การควบคุมงานเป็นภารกิจหลักอีกอย่างหนึ่งของผู้บริหาร เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการควบคุมงานไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

เชอร์วิน (Sherwin. 1964 : 426) ได้ให้ความหมายของการควบคุมงานว่าหมายถึงการดำเนินงานเพื่อที่จะปรับปรุงให้งานนั้น เข้ากับระดับมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยอาศัยการรายงานเป็นเครื่องมือ

สโตเนอร์ (Stoner. 1978 : 566) กล่าวว่า การควบคุมงานเป็นกระบวนการเกี่ยวกับการวัดผลการปฏิบัติงานเพื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ ให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

สมพงศ์ เกษมสิน (2517 : 248) กล่าวว่า การควบคุมงาน คือ การใช้ศิลปะการบริหารเพื่อตรวจดูว่า การดำเนินงานเป็นไปโดยถูกต้องตามวิธีการหรือไม่ และผลการปฏิบัติงานถึงมาตรฐานเพียงใดหรือไม่

สมบูรณ์ อุปถัมภ์ (2532 : 312) กล่าวว่า การควบคุมงานเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการติดตามผลหรือกำกับดูแล การปฏิบัติงานมิให้เปลี่ยนไปจากแนวที่กำหนดไว้ เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

จากความหมายที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การควบคุมงานคือการกำกับดูแลการปฏิบัติงานให้ดำเนินไปตามแผนที่กำหนดไว้ เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ การควบคุมงานที่ดีควรมีลักษณะที่สามารถตรวจสอบการปฏิบัติได้ทั้งอดีตและปัจจุบัน มีกระบวนการอย่างต่อเนื่องเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นได้ดังจะได้กล่าวต่อไปนี้

ในการควบคุมงานนั้น ความยุ่งยากอยู่ที่งานแต่ละชนิดแต่ละประเภทไม่เหมือนกัน ดังนั้น การกำหนดมาตรฐานให้แน่นอนตายตัวลงไปว่างานที่มีลักษณะเช่นไร ควรมีกระบวนการควบคุมอย่างไร จึงเป็นสิ่งที่ยากลำบากต่อการที่กำหนดข้อตายตัวในรายละเอียดเช่นนั้น แต่หลักการสำคัญก็ไม่ใคร่จะแตกต่างกันมากนัก ปกติการควบคุมงานมักประกอบด้วยลำดับขั้นที่สำคัญ คือ การกำหนดเป้าหมายของการควบคุมงาน กำหนดเกณฑ์และมาตรฐานในการควบคุม เปรียบเทียบผลงานกับมาตรฐาน และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง (Greenwood. 1965 : 408) ส่วน สโตเนอร์ (Stoner. 1978 : 567 - 569) ได้เสนอว่า กระบวนการควบคุมประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ คือ การกำหนดมาตรฐานของงาน การวัดผลการปฏิบัติงาน การเปรียบเทียบผลงานกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ การแก้ไขปรับปรุง และสมพงศ์ เกษมสิน (2517 : 250 - 256) ได้กล่าวว่า กระบวนการควบคุมงานมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายของการควบคุมงานให้ชัดเจนแน่นอน กล่าวคือ จะต้องระบุไว้ให้ชัดแจ้งว่า การดำเนินงานขององค์กร หรือหน่วยงานนั้นมีวัตถุประสงค์หลักเป็นอย่างไร มีวัตถุประสงค์รองอะไร เพียงไร เมื่อใด เพื่อให้สามารถใช้วัตถุประสงค์ที่กำหนดนั้นเป็นเครื่องมือแนะนำในการดำเนินงานหรือวางแผนปฏิบัติการได้โดยถูกต้อง

2. กำหนดเกณฑ์ควบคุมงานและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน เกณฑ์ควบคุมงานนั้นหมายถึง มาตรฐานของงาน สถิติข้อความจริง ข่าวสารและอัตราส่วนต่าง ๆ ที่จะพึงใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานของการควบคุมงาน เกณฑ์ควบคุมงานควรกำหนดไว้ล่วงหน้า ควรมีลักษณะกระทัดรัดไม่ยาวเยิ่นเย้อ

3. เปรียบเทียบผลงานกับมาตรฐาน การนำผลมาปฏิบัติงานมาเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดนั้น เรื่องการประเมินผลการปฏิบัติงาน และการวัดผลงาน นับว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมาก โดยปกติผู้ควบคุมงานมีหน้าที่เกี่ยวกับการประเมินผลงาน ซึ่งต้องประเมินทั้งตัวบุคลากร ประเมินความก้าวหน้าหรือความล้มเหลวของงาน ประเมินผลงานขององค์กรโดยส่วนรวม และประเมินวิธีการทำงาน

4. การดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง ซึ่งหมายถึงว่าเมื่อผลงานที่ได้ไม่ถึงเกณฑ์ตามมาตรฐานก็จะต้องปรับปรุงแก้ไขต่อไปจนกว่าการปฏิบัติงานนั้นจะได้ผลตามมาตรฐานที่ตั้งไว้

ในการปฏิบัติงานนั้นโดยทั่วไปย่อมมีอุปสรรคขัดข้องเกิดขึ้นได้เสมอ ซึ่งสมพงศ์ เกษมสิน (2517 : 265 - 266) ได้สรุปข้ออุปสรรคที่เกิดแก่การควบคุมงานได้ดังนี้

1. นักบริหารหรือหัวหน้างานสั่งงานไม่ชัดแจ้ง
2. ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่มีฝีมือ ขาดความรับผิดชอบ
3. ขาดการประสานงานที่ดี
4. ไม่มีการกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่แน่นอน
5. ผู้บังคับบัญชาทำงานต่าง ๆ เสียเอง
6. ไม่ได้กำหนดวิธีรายงานที่แน่นอน
7. ผู้บังคับบัญชาไปตรวจราชการมือเปล่าแบบไปเที่ยว
8. ผู้บังคับบัญชาไม่มีเวลาเพียงพอที่จะตรวจตราควบคุมได้
9. ระเบียบการ กฎ ข้อบังคับ ฯลฯ เป็นอุปสรรคขัดขวาง
10. งานที่ควบคุมมีระดับสูงกว่าขีดขั้นความสามารถของผู้บังคับบัญชา
11. ไม่ได้กำหนดเกณฑ์การควบคุมงานไว้
12. หัวหน้างานขาดภาวะผู้นำที่ดี

สมบูรณ์ อุปถัมภ์ (2532 : 318) ได้สรุปปัญหาอุปสรรคในการควบคุมงานที่มีลักษณะคล้ายกันคือ การกำหนดเกณฑ์หรือมาตรฐานไม่รัดกุม วิธีวัดผลการปฏิบัติไม่เหมาะสม ขาดการประสานงานที่ดี กำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบไม่ชัดเจน ระเบียบ กฎ ข้อบังคับเป็นอุปสรรคขัดขวางการควบคุม ผู้บังคับบัญชาไม่มีความสามารถ ผู้บริหารรวบอำนาจ และตั้งเกณฑ์มาตรฐานไว้สูงเกินไป

<u>สภาพปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบท</u>

สภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบท โดยทั่วไปแล้วเกิดขึ้นจากปัจจัยหลายประการ ซึ่งมีหลายท่านได้เสนอปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

มีชัย ฤชุพันธ์ (2527 : 11 - 13) ได้ชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มที่บุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ แสดงออกถึงการปฏิบัติในลักษณะการกระทำที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานพัฒนาชนบทหกประการ คือ

1. ปัญหาการขยายตัวของหน่วยราชการที่ตั้งในส่วนภูมิภาค ต้องการทำงานอย่างอิสระไม่อยู่ในการกำกับดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ จึงไม่มีเอกภาพในการบริหารงานพัฒนาชนบท

2. หน่วยงานแต่ละแห่งมีนโยบายเป็นการเฉพาะ ยึดระบบของหน่วยงานของตนเองตามสายการบังคับบัญชา ขาดการประสานงานในพื้นที่

3. ขาดการทำแผนพัฒนาชนบทอย่างจริงจัง

4. ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณ

5. ขาดข้อมูลที่ดีเพื่อการวางแผน รวมทั้งระบบการบริหารข้อมูลไม่มีประสิทธิภาพ

6. ขาดองค์กรหลักในการพัฒนาชนบท

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2532 : 128 - 160) เสนอว่า สาเหตุโดยสรุปแล้วเกิดจากปัจจัยสภาพแวดล้อมสามด้าน คือ

1. ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ระบบเศรษฐกิจ การเข้าถึงทรัพยากร และการมีส่วนร่วม

2. ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ การปรับสังคมและวัฒนธรรมการประสานการพัฒนาชนบทกับสังคมและวัฒนธรรม และปฏิกิริยาของสังคมชนบทกับสังคมภายนอก

3. ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านการเมือง การบริหาร ได้แก่ ความสัมพันธ์ทางโครงสร้างตั้งแต่ระดับโลก ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ และระดับท้องถิ่น

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2532 : 760 - 778) ได้เสนอว่าสภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทมีอยู่สามลักษณะ คือ

1. ปัญหาโครงสร้าง ได้แก่ โครงสร้างทางสังคม โครงสร้างทางเศรษฐกิจ และโครงสร้างทางการเมือง

2. ปัญหาด้านกระบวนการ ได้แก่ การขาดความเข้าใจระหว่างข้าราชการและประชาชน มีการแย่งกันทำงานด้านการพัฒนาชนบท หน่วยปฏิบัติงานขาดการประสานงาน ขาดหน่วยงานหลักในการกำหนดนโยบาย วางแผนและควบคุมการตามงาน ขาดข้อมูลที่น่าเชื่อถือเพื่อการวางแผนเจ้าหน้าที่ไม่มีคุณภาพ ระบบการงบประมาณที่ตั้งตามหน่วยส่วนกลาง โครงสร้างและระบบทางการเมืองไม่มั่นคง

3. ปัญหาด้านพฤติกรรม เป็นปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมการปฏิบัติในการบริหารงานพัฒนาชนบทของบุคคล กลุ่ม องค์กร สถาบัน และสังคม ซึ่งคลาดเคลื่อนไปจากเป้าหมายและนโยบายการพัฒนาชนบท ทั้งโดยตั้งใจและไม่ได้ตั้งใจ

เสน่ห์จุ้ยโต และคนอื่น ๆ (2532 : 637) ได้ชี้ให้เห็นปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทของกระทรวงหลักต่าง ๆ มีกรอบนโยบายแนวทางปฏิบัติ การประสานงาน และหน่วยปฏิบัติงานตามโครงการกิจกรรมของแต่ละกระทรวง ลักษณะการทำงานยังยึดอยู่กับกระทรวงต้นสังกัด จึงมีลักษณะขาดเอกภาพในการผนึกกำลังกันทำงานอย่างจริงจัง ซึ่งเป็นสภาพปัญหาของการบริหารงานพัฒนาชนบทของทางราชการ ทั้งด้านประชาชนผู้อยู่ในชนบทก็ยังขาดความสำนึกในภาระหน้าที่ซึ่งต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท เพื่อให้สามารถช่วยตัวเองได้

<u>งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง</u>

1. <u>งานวิจัยภายในประเทศ</u>

ไสพส สิงห์ขวา (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า ศึกษาธิการอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีปัญหาการบริหารงานโดยส่วนรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์ปัญหาแต่ละด้านพบว่าด้านที่มีปัญหาอยู่ในระดับมากได้แก่ ปัญหาการเงินการบัญชีและพัสดุ ส่วนปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลางได้แก่ ด้านการเงิน งานบริหารบุคคล และปัญหาธุรการ

สวัสดิ์ แกล้วทนง (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประสานงานการพัฒนาชนบท ในจังหวัดพัทลุง พบว่า การประชุมการประสานงานยังไม่มีระบบขาดการต่อเนื่อง งบประมาณไม่เพียงพอ การติดตามผลไม่ได้ทำอย่างจริงจัง เป้าหมายไม่ชัดเจนเท่าที่ควร งานมีลักษณะซ้ำซ้อน โดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการ

ชลทิตย์ เอี่ยมสำอางค์ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาประเมินผลโครงการการศึกษานอกโรงเรียนที่มีต่อประชาชนในชนบท เพื่อศึกษาผลกระทบของโครงการการศึกษานอกโรงเรียน ที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่อประชาชน ครอบครัวและชุมชน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการเมือง และสภาพจิตใจ พบว่าผลกระทบในทุกด้านต่ำกว่าเกณฑ์

และได้เสนอแนะว่า รูปแบบและแนวทางในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในชนบทในอนาคต ด้านการวางแผน และการอำนวยการสั่งการของหน่วยงานระดับท้องถิ่น ควรมีอิสระและมีบทบาทมากขึ้น ข้อมูลเพื่อการวางแผนต้องได้จากหมู่บ้านตามความต้องการของประชาชน การติดตามประเมินผลควรทำทั้งในแนวตั้งและแนวนอน

สงัด จันลา (2531 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยปัญหาการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอ ตามโครงสร้างใหม่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอพบว่า ศึกษาธิการอำเภอที่มีอายุแตกต่างกันและมีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานด้านแผนงานวิชาการและติดตามประเมินผลแตกต่างกัน

ผ่านศึก แก้วหย่อง (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอ ตามแผนปฏิบัติงานประจำปี งานการศึกษานอกโรงเรียน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบปัญหาที่สำคัญ คือ ขาดการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขาดสถิติข้อมูลในการวางแผน ขาดความร่วมมือของประชาชน และหน่วยงานอื่นในพื้นที่ ขาดความต่อเนื่องในการติดตามประเมินผล

2. <u>งานวิจัยในต่างประเทศ</u>

วอชิงตัน (Waahington. 1971 : Abatract) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทที่คาดหวังของศึกษาธิการอำเภอ ตามทัศนะของครูใหญ่ในเมืองชิคาโก เกี่ยวกับการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอ พบว่าศึกษาธิการอำเภอมีปัญหาในการบริหารงานด้านการประสานงาน การสร้างความร่วมมือร่วมใจ และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

เลียวนาร์ด (Leonard. 1977 : 192) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทในประเทศเคนยา พบว่ามีปัญหาในด้านบุคลากร เนื่องจากมีการนำเอาบุคลากรและวัสดุของโครงการพัฒนาชนบทไปใช้ในกิจการอื่น ด้านการวางแผนขาดข้อมูล ข่าวสารที่จำเป็นต่อการวางแผน ขาดงบประมาณและโครงการเกิดความซ้ำซ้อน

มีด้า (Maeda. 1980 : 39) ได้ศึกษาพบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในการพัฒนาชนบทของประเทศแทนซาเนีย คือ ขาดทรัพยากรทางการเงิน รายได้ไม่เพียงพอต่อการพัฒนาชนบท

ขาดข้อมูลข่าวสารที่ดีในการวางแผนพัฒนาชนบท ขาดบุคลากรที่มีคุณภาพในการดำเนินงานพัฒนาชนบท

บิน แมท (Bin Mat. 1981 : 114) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทของประเทศมาเลเซีย พบว่ามีปัญหาอยู่สามประการ คือ

1. ปัญหาเรื่องการวางแผน เนื่องจากหน่วยงานต่าง ๆ ใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามแผนการจัดสรรงบประมาณไม่เป็นไปตามกำหนดเวลา ขาดการวิเคราะห์ และการประเมินผล จึงทำให้แผนงาน/งาน โครงการต่าง ๆ ล้มเหลว

2. ปัญหาเรื่องการประสานงาน หน่วยงานในส่วนกลางไปปฏิบัติงานในระดับพื้นที่มากมายหลายหน่วยงาน งาน โครงการต่าง ๆ เกิดความซ้ำซ้อน บางครั้งแต่ละหน่วยงานก็จะแปลความนโยบายของรัฐบาลให้สอดคล้องกันกับผลประโยชน์ของหน่วยงานของตน ทำให้เกิดความขัดแย้ง

3. ขาดความคล่องตัวในการบริหารงานเนื่องจากอำนาจการบริหารงานพัฒนาชนบทยังอยู่ที่ส่วนกลาง จึงสกัดกั้นความคิดริเริ่มจากหน่วยงานในระดับพื้นที่ และขาดความร่วมมือจากประชาชน

<u>สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า</u>

1. การบริหารงานพัฒนาชนบทในแต่ละด้านของศึกษาธิการอำเภอ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

2. ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอแตกต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทในแต่ละด้านแตกต่างกัน

3. ศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานในอำเภอที่มีขนาดแตกต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทในแต่ละด้านแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยเรียงลำดับดังนี้ คือ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

<u>ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง</u>

1. <u>ประชากร</u> คือ ศึกษาธิการอำเภอ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตการศึกษา 10 รวมทั้งสิ้นจำนวน 89 คน

2. <u>กลุ่มตัวอย่าง</u> ที่ใช้ในการศึกษา คือ ศึกษาธิการอำเภอ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตการศึกษา 10 แบ่งเป็นอำเภอขนาดเล็กและอำเภอขนาดใหญ่ จำนวน 77 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจ์ซี่ (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) รายละเอียดดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 ขนาดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แยกตามขนาดอำเภอ

ขนาดอำเภอ	ศึกษาธิการอำเภอ	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
อำเภอขนาดเล็ก	62	52
อำเภอขนาดใหญ่	27	25
รวม	89	77

<u>เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล</u>

เครื่องมือที่ใช่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ซึ่งแบ่งเป็นสามตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยขนาดอำเภอและประสบการณ์ที่ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิดห้าระดับน้ำหนักโดยแบ่งสภาพปัญหาในการบริหารงานออกเป็นสามด้าน คือ ด้านการวางแผนจำนวน 15 ข้อ ด้านการประสานงานจำนวน 15 ข้อ ด้านการควบคุมงานจำนวน 15 ข้อ รวม 45 ข้อ แต่ละข้อมีตัวเลือกห้าอันดับ ได้แก่

มากที่สุด หมายถึง มีปัญหาในการบริหารงานมากที่สุด กำหนดให้คะแนนเป็น 5 คะแนน

มาก หมายถึง มีปัญหาในการบริหงานมาก
กำหนดให้คะแนนเป็น 4 คะแนน

ปานกลาง หมายถึง มีปัญหาในการบริหารงานระดับปานกลาง
กำหนดให้คะแนนเป็น 3 คะแนน

น้อย หมายถึง มีปัญหาในการบริหารงานน้อย
กำหนดให้คะแนนเป็น 2 คะแนน

น้อยที่สุด หมายถึง มีปัญหาในการบริหารงานน้อยที่สุดหรือไม่มีเลย
กำหนดให้คะแนนเป็น 1 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด ให้ผู้ตอบเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาที่พบในการบริหารงานพัฒนาชนบททั้งสามด้านของศึกษาธิการอำเภอ (ดังภาคผนวก)

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น กระบวนการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนอำนาจหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอ กิจกรรมและแนวการจัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท

2. สัมภาษณ์ศึกษาธิการอำเภอห้าคน ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด จำนวนสองคน แล้วประมวลรายละเอียดจากข้อ 1 และข้อ 2 นำไปสร้างแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณาตรวจแก้ไขเพื่อให้แบบสอบถามครอบคลมเนื้อหาและวัตถประสงค์

4. นำแบบสอบถามฉบับร่างให้คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ตรวจแก้ไข เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับศึกษาธิการอำเภอในจังหวัดศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตร ครอนบาค หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.95

<u>การเก็บรวบรวมข้อมูล</u>

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงศึกษาธิการอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 77 คน และให้ส่วแบบสอบถามคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์เช่นกัน โดยเริ่มส่งแบบสอบถามตั้งแต่วันที่ 23 มีนาคม 2535 จนถึงวันที่ 30 เมษายน 2535 ได้แบบสอบถามคืนมา 62 ฉบับ เหลืออีก 15 ฉบับที่ยังไม่ได้รับคืน ผู้วิจัยจึงได้ส่งจดหมายถึงศึกษาธิการอำเภอ ที่ยังไม่ได้ส่งแบบสอบถามคืนมา เพื่อขอความร่วมมือให้ตอบแบบสอบถามและส่งคืนผู้วิจัย ปรากฏว่าได้รับแบบสอเบถามคืนมาครบทั้งหมด 77 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2535. เมื่อตรวจสอบแล้วมีฉบับที่สมบูรณ์ ใช้เป็นข้อมูลในการวิจัย ครั้งนี้ ได้ 74 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.68

<u>วิธีวิเคราะห์ข้อมูล</u>

ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อคัดแบบสอบถามที่ไม่สูมบูรณ์ออกแล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ

1. กำหนดน้ำหนักในแบบสอบถามตอนที่สองโดยให้คะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 สำหรับคำตอบที่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

2. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม กระทำโดยส่งแบบสอบถามไปให้ศึกษาธิการอำเภอ ในจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ และจังหวัดศรีสะเกษ ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ แล้วเลือกแบบสอบถามมาจำนวน 30 ฉบับ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficent) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

3. ตราวจทานการให้คะแนนของแบบสอบถามตอนที่สอง

4. หาค่าคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถามตอนที่สองแต่ละข้อแต่ละด้านแล้วประเมินตามเกณฑ์ดังนี้ (Best. 1978 : 174 - 176)

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีปัญหาในการบริหารงานน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีปัญหาในการบริหารงานน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีปัญหาในการบริหารงานปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีปัญหาในการบริหารงานมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีปัญหาในการบริหารงานมากที่สุด

5. หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาเป็นรายข้อและแต่ละด้าน

6. การทดสอบสมมติฐาน

6.1 สมมติฐานข้อที่ 1 นำคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถามทั้งหมดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป หมายถึง มีปัญหาในการบริหารงานมาก เพื่อผลจะแปลว่ากลุ่มประชากร มีปัญหาการบริหารงานทั้งสมด้าน สอดคล้องหรือขัดแย้งกับสมมติฐานการวิจัย

6.2 สมมติฐานข้อที่ 2 นำแบบสอบถามทั้งหมดแบ่ง 2 กลุ่ม ตามประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ คือ ต่ำกว่า 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป แล้วนำคะแนนมาทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของ 2 กลุ่ม โดยใช้ t-test เพื่อจะแปลผลว่า กลุ่มประชากร ตามประสบกากรณ์ในการดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ มีปัญหาการบริหารงานแต่ละด้านสอดคล้องหรือขัดแย้งสมมติฐานการวิจัย

6.3 สมมติฐานข้อที่ 3 นำแบบสอบถามทั้งหมดแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ตามขนาดของอำภอ คือ ขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ แล้วนำคะแนนมาทดสอบเพื่อเปรียบเทียบ ความแตกต่างของ 2 กลุ่ม โดยใช้ t-test เพื่อจะแปลผลว่ากลุ่มประชากรตามขนาดอำเภอมีปัญหาการบริหารงานแต่ละด้านสอดคล้องหรือขัดแย้ง สมมติฐานการวิจัย

<u>สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล</u>

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์แบบสอบถาม การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ใช้สูตร (Cronbach. 1970 : 161)

$$\alpha = \frac{k}{k-1}\left[1 - \frac{s_i^2}{s_t^2}\right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

K แทน จำนวนข้อของแบบของแบบสอบถาม

s_i^2 แทน ผลรวมความแปรปรวนเป็นรายข้อ

s_t^2 แทน ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐาน

2.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย ใช้สูตร (Guildford. 1956 : 54)

$$\bar{X} = \frac{X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

X แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้สูตร (Ferguson. 1966 : 67)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\ X^2 - (\ X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X^2 แทน ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง

$(\ X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.3 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม ใช้ t-test โดยใช้สูตร (Winer, 1962 : 42)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน การแจกแจงแบบ t

$\bar{X}_1$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มที่ 1

$\bar{X}_2$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มที่ 2

s_1^2 แทน ค่าความแปรปรวนกลุ่มที่ 1

s_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนกลุ่มที่ 2

n_1 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1

n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 มีลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล

<u>สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล</u>

N	แทน	จำนวนศึกษาธิการอำเภอกลุ่มตัวอย่าง
X	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	การแจกแจงแบบ t
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

<u>การวิเคราะห์ข้อมูล</u>

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

<u>ตอนที่ 1</u> การวิเคราะห์สภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอด้านการวางแผน การประสานงาน การควบคุมงาน และรวมทุกด้าน ของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอต่างกัน และที่ปฏิบัติงานในอำเภอขนาดต่างกัน ดังตาราง 2 - 13 ต่อไปนี้

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหา การบริหารงานพัฒนาชนบทตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการวางแผน

สภาพปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
การสำรวจวิเคราะห์ข้อมูลด้านงบประมาณที่หน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอได้รับอนุมัติให้ดำเนินการตามแผนพัฒนาชนบทขาดความต่อเนื่อง	4.24	0.49	มาก
ในแผนปฏิบัติการประจำปีขาดการวิเคราะห์และปรับปรุงงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนงาน/โครงการ	4.01	0.26	มาก
การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในด้านนี้	4.06	0.30	มาก
ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีขาดการศึกษาข้อมูลเพื่อกำหนดแนวทาง	4.06	0.25	มาก
การจัดทำแผนพัฒนาชนบทหมวดกระทรวงศึกษาธิการไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด	4.04	0.19	มาก
ในการวางแผนขาดการใช้ข้อมูล กชช. 2ค. และจปฐ. เพื่อกำหนดปัญหาและความต้องการของประชาชน	4.14	0.39	มาก
การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ พัฒนาชนบทด้านการศึกษาศาสนา และวัฒนธรรมของหน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ	4.08	0.32	มาก

ตาราง 2 (ต่อ)

สภาพปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
หน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับอำเภอ ไม่เห็นความสำคัญในการใช้แผนการศึกษาศาสนาและศิลปวัฒนธรรม เสนอขอตั้งงบประมาณ	4.18	0.39	มาก
การสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น เพื่อทราบปัญหาและความต้องการของประชาชนนำมาใช้ประกอบในการวางแผน ยังอยู่ในขอบเขตจำกัด	4.21	0.47	มาก
การกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาชนบทไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนมากนัก	4.05	0.40	มาก
การกำหนดกรอบแนวทางในการวางแผนพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอขาดกรอบและแนวทางที่ชัดเจน	4.00	0.23	มาก
กพอ. และสภาตำบล ไม่เห็นความสำคัญของแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการ	4.28	0.45	มาก
การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาของประชาชนเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกงาน/โครงการพัฒนาชนบทให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในระดับหมู่บ้านตำบล	4.02	0.23	มาก

ตาราง 2 (ต่อ)

สภาพปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
เกณฑ์ในการคัดเลือกงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี ลงในหมู่บ้าน ตำบลของ กพอ. และสภาตำบลขาดความแน่นอนไม่เป็นไปตามหลักวิชาการ	0.12	0.40	มาก
ในการวางแผนพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับตำบล หมู่บ้าน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง	3.97	0.28	มาก
รวม	4.10	0.16	มาก

จากตาราง 2 แสดงว่า สภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ด้านการวางแผน มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.10) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า ศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการวางแผนอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหา การบริหารงานพัฒนาชนบทตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการประสานงาน

สภาพปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
การวางแผนพัฒนาชนบทในระดับอำเภอขาดความร่วมมือจากหน่วยงานสถานศึกษา ในการเข้ามามีส่วนร่วม	4.08	0.36	มาก
การปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการฝ่ายการศึกษาในกพอ. เกี่ยวกับการวางแผนและการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทในระดับอำเภอ	4.08	0.27	มาก
การติดต่อประสานงานของศึกษาธิการอำเภอกับเจ้าหน้าที่กระทรวงหลักอื่น ๆ นอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับอำเภอในการคัดเลือกงาน/โครงการพัฒนาชนบทลงสู่พื้นที่เป้าหมายในตำบลหมู่บ้าน	4.23	0.48	มาก
การติดต่อประสานงานของศึกษาธิการอำเภอ กับผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในระดับตำบล (ครู คปต.) ในการคัดเลือกงานโครงการพัฒนาชนบทลงสู่พื้นที่เป้าหมายในตำบลหมู่บ้าน	4.31	0.54	มาก
การประสานแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอกับสภาตำบล	4.27	0.47	มาก
การประสานแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอกับหน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ	4.21	0.47	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

สภาพปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
การประสานแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอ กับหน่วยงานเจ้าของโครงการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับจังหวัด	4.12	0.43	มาก
การจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน/โครงการการพัฒนาชนบทประจำปี แก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับงานพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ	3.90	0.29	มาก
ระบบการติดต่อสื่อสารระหว่างศึกษาธิการอำเภอกับหน่วยงานสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบทในระดับอำเภอ	4.16	0.37	มาก
ระบบการติดต่อสื่อสารระหว่างศึกษาธิการอำเภอกับหน่วยงานอื่น ๆ นอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบทในระดับอำเภอ	4.13	0.41	มาก
การจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาชนบทแก่สภาตำบลและครู คปต.	4.04	0.30	มาก
การขอความร่วมมือกับหน่วยงาน สถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับอำเภอในการตรวจสอบความเป็นไปได้ของงาน/โครงการตามแผนพัฒนาชนบท ก่อนเริ่มโครงการ	4.12	0.32	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

สภาพปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
หน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับอำเภอ ไม่เห็นความสำคัญของการวางแผนพัฒนาชนบทร่วมกัน	4.08	0.27	มาก
การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนในตำบล ตั้งกลุ่มเพื่อจัดกิจกรรมพัฒนาชนบทด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	4.00	0.16	มาก
การขอความร่วมมือกับองค์กรเอกชน กลุ่มบุคคลจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนงาน/โครงการพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการ	4.00	0.00	มาก
รวม	4.11	0.20	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า สภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ด้านการประสานงานมีปัญหาอยู่ในระดับมาก (X = 4.11) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า ศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการประสานงานอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหา การบริหารงานพัฒนาชนบทตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการควบคุมงาน

สภาพปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
ศึกษาธิการอำเภอขาดข้อมูลเกี่ยวกับงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี ที่หน่วยงานสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการในตำบลหมู่บ้านเพื่อใช้วางแผนกำกับติดตาม	4.23	0.48	มาก
ขาดการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาชนบทร่วมกับหน่วยงาน สถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ	4.29	0.48	มาก
การกำกับติดตามและรายงานการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด	4.08	0.36	มาก
ศึกษาธิการอำเภอไม่ได้รับความสะดวกจากหน่วยงานสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในการเข้าไปติดตามงาน/โครงการพัฒนาชนบท	4.12	0.36	มาก
การประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทก่อนเริ่มงาน/โครงการ	4.01	0.26	มาก
การประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทระหว่างดำเนินการ	4.06	0.41	มาก
การประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทเมื่อเสร็จสิ้นงาน/โครงการ	4.21	0.50	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

สภาพปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
การตรวจสอบความเป็นไปได้ของงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี	4.10	0.42	มาก
การศึกษาผลการประเมินระดับการพัฒนาของหมู่บ้านก่อนเลือกงาน/โครงการพัฒนาชนบทลงไปดำเนินการในตำบลหมู่บ้าน	4.04	0.25	มาก
การกำกับควบคุมงาน/โครงการพัฒนาชนบทให้เป็นไปตามขั้นตอน และระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ	4.05	0.28	มาก
การตรวจเยี่ยมติดตามผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปีระหว่างดำเนินการ	4.02	0.28	มาก
การนำผลการประเมินงาน/โครงการพัฒนาชนบทระหว่างดำเนินการไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้งาน/โครงการพัฒนาชนบทเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้	4.12	0.40	มาก
ในการประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทในระดับตำบล หมู่บ้านขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ	3.98	0.16	มาก
ไม่มีแผนในการกำกับติดตามผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทร่วมกันของศึกษาธิการอำเภอกับหน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ	4.01	0.30	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

สภาพปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
ในการวางแผนและการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการให้ความช่วยเหลือ แนะนำด้านวิชาการแก่สภาตำบล	4.01	0.26	มาก
รวม	4.09	0.15	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่าสภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ด้านการควบคุมงานมีปัญหาอยู่ในระดับมาก (X = 4.09) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษาอำเภอ 10 มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหา การบริหารงานพัฒนาชนบทตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ รวมทุกด้าน

สภาพปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
ด้านการวางแผน	4.10	0.16	มาก
ด้านการประสานงาน	4.11	0.20	มาก
ด้านการควบคุมงาน	4.10	0.16	มาก
รวมทุกด้าน	4.10	0.16	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า สภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 เฉลี่ยรวมทุกด้าน คือด้านการวางแผน ด้านการประสานงาน และด้านการควบคุมงาน มีปัญหาอยู่ในระดับมาก (X = 4.10)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการวางแผน จำแนกตามประสบการณ์

สภาพปัญหา	ประสบการณ์					
	ต่ำกว่า 10 ปี			เกินกว่า 10 ปี		
	X	S.D.	ระดับปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
การสำรวจวิเคราะห์ข้อมูลด้านงบประมาณที่หน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอได้รับอนุมัติให้ดำเนินการตามแผนพัฒนาชนบทขาดความต่อเนื่อง	4.02	0.34	มาก	4.46	0.50	มากที่สุด
ในแผนปฏิบัติการประจำปีขาดการวิเคราะห์และปรับปรุงงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนงาน/โครงการ	3.97	0.15	มาก	4.06	0.36	มาก
การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในด้านนี้	4.01	0.26	มาก	4.13	0.34	มาก
ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีขาดการศึกษาข้อมูลเพื่อกำหนดแนวทาง	4.02	0.15	มาก	4.13	0.34	มาก
การจัดทำแผนพัฒนาชนบทหมวดกระทรวงศึกษาธิการไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด	4.02	0.15	มาก	4.06	0.25	มาก
ในการวางแผนขาดการใช้ข้อมูล กชช. 2ค. และ จปฐ. เพื่อกำหนดปัญหาและความต้องการของประชาชน	4.00	0.21	มาก	4.36	0.49	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ประสบการณ์					
	ต่ำกว่า 10 ปี			เกินกว่า 10 ปี		
	X	S.D.	ระดับปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของหน่วยงานสถานศึกา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ	4.04	0.30	มาก	4.13	0.34	มาก
หน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอไม่เห็นความสำคัญในการใช้แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม เสนอขอทั้งงบประมาณ	4.09	0.29	มาก	4.33	0.47	มาก
การสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น เพื่อทราบปัญหาและความต้องการของประชาชน นำมาใช้ประกอบในการวางแผน ยังอยู่ในขอบเขตจำกัด	4.00	0.30	มาก	4.53	0.50	มากที่สุด
การกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาชนบทไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนมากนัก	3.95	0.37	มาก	4.20	0.40	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ประสบการณ์					
	ต่ำกว่า 10 ปี			เกินกว่า 10 ปี		
	X	S.D.	ระดับปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
การกำหนดกรอบแนวทางในการวางแผนพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอขาดกรอบและแนวทางที่ชัดเจน	3.95	0.21	มาก	4.06	0.25	มาก
กพอ. และสภาตำบล ไม่เห็นความสำคัญของแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการ	4.06	0.25	มาก	4.60	0.49	มากที่สุด
การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาของประชาชนเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกงาน/โครงการพัฒนาชนบทให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในระดับหมู่บ้านตำบล	4.00	0.21	มาก	4.06	0.25	มาก
เกณฑ์ในการคัดเลือกงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปีลงในหมู่บ้าน ตำบลของ กพอ. และสภาตำบลขาดความแน่นอนไม่เป็นไปตามหลักวิชาการ	3.97	0.26	มาก	4.33	0.47	มาก
ในการวางแผนพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาการในระดับตำบล หมู่บ้าน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง	3.93	0.25	มาก	4.03	0.32	มาก
รวม	4.00	0.09	มาก	4.24	0.14	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า สภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกาา 10 ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอต่างกัน มีปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการวางแผนอยู่ในระดับมากเหมือนกัน แต่กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอเกินกว่า 10 ปี มีค่าเฉลี่ยมากกว่า คือ ($\bar{X}$ = 4.24) ส่วนกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอต่ำกว่า 10 ปี มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า คือ ($\bar{X}$ = 4.00) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อปรากฏว่า กลุ่มศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอเกินกว่า 10 ปี มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการวางแผนอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การสำรวจวิเคราะห์ข้อมูลด้านงบประมาณ ที่หน่วยงาน สถานศึกษาได้รับอนุมัติ ให้ดำเนินการ ($\bar{X}$ = 4.56) การสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น ($\bar{X}$ = 4.53) กพอ. และสภาตำบลไม่เห็นความสำคัญแผนงาน โครงการพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X}$ = 4.60) ในข้ออื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกข้อ ส่วนการศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งศึกษาธิการ อำเภอต่ำกว่า 10 มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทในด้านการวางแผนอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการประสานงาน จำแนกตามประสบการณ์

สภาพปัญหา	ประสบการณ์					
	ต่ำกว่า 10 ปี			เกินกว่า 10 ปี		
	X	S.D.	ระดับปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
การวางแผนพัฒนาชนบทในระดับอำเภอขาดความร่วมมือจากหน่วยงานสถานศึกาาในการเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบ	3.97	0.26	มาก	4.23	0.43	มาก
การปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการฝ่ายการศึกษาในกพอ. เกี่ยวกับการวางแผนและการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทในระดับอำเภอ	4.00	0.00	มาก	4.20	0.40	มาก
การติดต่อประสานงานของศึกษาธิการอำเภอกับเจ้าหน้าที่กระทรวงหลักอื่น ๆ นอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอในการคัดเลือกงาน/โครงการพัฒนาชนบทลงสู่พื้นที่เป้าหมายในตำบลหมู่บ้าน	4.02	0.34	มาก	4.53	0.50	มากที่สุด

ตาราง 7 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ประสบการณ์					
	ต่ำกว่า 10 ปี			เกินกว่า 10 ปี		
	X	S.D.	ระดับปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
การติดต่อประสานงานของศึกษาธิการอำเภอกับผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในระดับตำบล (ครู คปต.) ในการคัดเลือกงานโครงการพัฒนาชนบทลงสู่พื้นที่เป้าหมาย ในตำบล หมู่บ้าน	4.02	0.34	มาก	4.75	0.45	มากที่สุด
การประสานแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอกับสภาตำบล	4.04	0.30	มาก	4.60	0.49	มากที่สุด
การประสานแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอกับหน่วยงานสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับอำเภอ	3.97	0.26	มาก	4.56	0.50	มากที่สุด
การประสานแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอ กับหน่วยงานเจ้าของโครงการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับจังหวัด	4.04	0.30	มาก	4.23	0.56	มาก
การจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี แก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับงานพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ	3.84	0.37	มาก	4.00	0.00	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ประสบการณ์					
	ต่ำกว่า 10 ปี			เกินกว่า 10 ปี		
	X	S.D.	ระดับปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
ระบบการติดต่อนสื่อสารระหว่างศึกษาธิการอำเภอ						
กับหน่วยงานสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ						
ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบทในระดับอำเภอ	4.02	0.15	มาก	4.36	0.49	มาก
ระบบการติดต่อสื่อสารระหว่างศึกษาธิการอำเภอ						
กับหน่วยงานอื่น ๆ นอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ						
พัฒนาชนบทในระดับอำเภอ	4.02	0.34	มาก	4.30	0.46	มาก
การจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาชนบท						
แก่สภาตำบลและครู คปต.	4.04	0.37	มาก	4.10	0.30	มาก
การขอความร่วมมือกับหน่วยงาน สถานศึกษาสังกัด						
กระทรวงศึกษาธิการ ในระดับอำเภอในการตรวจ						
สอบความเป็นไปได้ของงาน/โครงการตามแผน						
พัฒนาชนบท ก่อนเริ่มโครงการ	4.13	0.40	มาก	4.23	0.43	มาก
หน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ						
ในระดับอำเภอไม่เห็นความสำคัญของการวางแผน						
พัฒนาชนบทร่วมกัน	4.00	0.30	มาก	4.13	0.34	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ประสบการณ์					
	ต่ำกว่า 10 ปี			เกินกว่า 10 ปี		
	X	S.D.	ระดับปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนในตำบลหมู่บ้านตั้งกลุ่มเพื่อจัดกิจกรรมพัฒนาชนบทด้านการศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม	4.06	0.34	มาก	4.03	0.18	มาก
การขอความร่วมมือกับองค์กรเอกชน กลุ่มบุคคล จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนงาน/โครงการพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการ	3.97	0.26	มาก	4.00	0.00	มาก
รวม	4.00	0.12	มาก	4.28	0.17	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่าสภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอต่างกัน มีปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบท ด้านการประสานงาน อยู่ในระดับมากเหมือนกัน แต่กลุ่มที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอเกินกว่า 10 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า คือ X = 4.28 ส่วนกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอต่ำกว่า 10 ปี มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า คือ X = 4.00 เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ ปรากฏว่ากลุ่มศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง

ศึกษาธิการอำเภอเกินกว่า 10 ปี มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบท ด้านการประสานงาน อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ คือ การติดต่อประสานงานของศึกษาธิการอำเภอกับเจ้าหน้าที่กระทรวงอื่น ๆ ($\bar{X}$ = 4.53) การติดต่อประสานงานของศึกษาธิการอำเภอกับครู คปต. ($\bar{X}$ = 4.73) การประสานแผนงาน โครงการพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอกับสภาตำบล ($\bar{X}$ = 4.60) และการประสานแผนงาน โครงการพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอกับหน่วยงานสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ ($\bar{X}$ = 4.56) ข้ออื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกข้อ ส่วนศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอต่ำกว่า 10 ปี มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทในด้านการประสานงานอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการควบคุมงาน จำแนกตามประสบการณ์

สภาพปัญหา	ประสบการณ์					
	ต่ำกว่า 10 ปี			เกินกว่า 10 ปี		
	X	S.D.	ระดับปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
ศึกษาธิการอำเภอขาดข้อมูลเกี่ยวกับงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี ที่หน่วยงานสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการได้รับอนุมัติให้ดำเนินการในตำบลหมู่บ้านเพื่อใช้วางแผนกำกับติดตาม	4.04	0.37	มาก	4.50	0.50	มาก
ขาดการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาชนบทร่วมกับหน่วยงาน สถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ	4.13	0.40	มาก	4.53	0.50	มากที่สุด
การกำกับติดตามและรายงานการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงาน/โครงการการพัฒนาชนบทประจำปีไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด	4.00	0.30	มาก	4.20	0.40	มาก
ศึกษาธิการอำเภอไม่ได้รับความสะดวกจากหน่วยงานสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในการเข้าไปติดตามงาน/โครงการพัฒนาชนบท	4.06	0.33	มาก	4.20	0.40	มาก
การประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทก่อนเริ่มงาน/โครงการ	3.97	0.26	มาก	4.06	0.25	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ประสบการณ์					
	ต่ำกว่า 10 ปี			เกินกว่า 10 ปี		
	X	S.D.	ระดับปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
การประเมินงาน/โครงการพัฒนาชนบทระหว่างดำเนินการ	3.95	0.37	มาก	4.23	0.43	มาก
การประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทเมื่อเสร็จสิ้นงาน/โครงการ	3.97	0.34	มาก	4.56	0.50	มากที่สุด
การตรวจสอบความเป็นไปได้ของงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี	4.00	0.37	มาก	4.26	0.45	มาก
การศึกษาผลการประเมินผลระดับการพัฒนาของหมู่บ้านก่อนเลือกงาน/โครงการพัฒนาชนบทลงไปดำเนินการในตำบล หมู่บ้าน	4.04	0.30	มาก	4.03	0.18	มาก
การกำกับควบคุมงาน/โครงการพัฒนาชนบทให้เป็นไปตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิบัติการ	4.00	0.21	มาก	4.13	0.34	มาก
การตรวจเยี่ยมติดตามผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปีระหว่างดำเนินการ	3.97	0.15	มาก	4.10	0.40	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ประสบการณ์					
	ต่ำกว่า 10 ปี			เกินกว่า 10 ปี		
	X	S.D.	ระดับปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
การนำผลการประเมินงาน/โครงการพัฒนาชนบทระหว่างดำเนินการไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้งาน/โครงการพัฒนาชนบทเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้	4.02	0.26	มาก	4.26	0.52	มาก
ในการประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทในระดับตำบล หมู่บ้าน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ	4.00	0.00	มาก	3.96	0.18	มาก
ไม่มีแผนในการกำกับติดตามผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทร่วมกันของศึกษาธิการกับหน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ	3.97	0.26	มาก	4.06	0.36	มาก
ในการวางแผนและการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการให้ความช่วยเหลือ แนะนำด้านวิชาการแก่สภาตำบล	4.06	0.25	มาก	3.93	0.24	มาก
รวม	4.01	0.11	มาก	4.20	0.13	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่า สภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการควบคุมงานของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการควบคุมงานอยู่ในระดับมากเหมือนกัน แต่กลุ่มศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอเกินกว่า 10 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า คือ $\bar{X}$ = 4.20 ส่วนกลุ่มศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอต่ำว่า 10 ปีนั้น มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า คือ $\bar{X}$ = 4.01 เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อปรากฏว่า ศึกษาธิการที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอเกินกว่า 10 ปี มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบท ด้านการควบคุมงานอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ขาดการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาชนบทร่วมกันกับหน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X}$ = 4.53) และการประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบท เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ ($\bar{X}$ = 4.56) ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากทุกข้อ สำหรับศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอต่ำกว่า 10 ปี มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอรวมทุกด้าน จำแนกตามประสบการณ์

สภาพปัญหา	ประสบการณ์					
	ต่ำกว่า 10 ปี			เกินกว่า 10 ปี		
	X	S.D.	ระดับปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
ด้านการวางแผน	4.00	0.09	มาก	4.24	0.14	มาก
ด้านการประสานงาน	4.00	0.12	มาก	4.28	0.17	มาก
ด้านการควบคุมงาน	4.01	0.11	มาก	4.20	0.13	มาก
รวมทุกด้าน	4.00	0.09	มาก	4.24	0.13	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่า สภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทรวมทุกด้านของศึกษาธิการ อำเภอในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอต่างกัน มีปัญหาในบริหารงานพัฒนาชนบทรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากเหมือนกัน แต่กลุ่มศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอเกินกว่า 10 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า คือ X = 4.24 ส่วนกลุ่มศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอต่ำกว่า 10 ปีนั้น มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า คือ X = 4.00

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการวางแผน จำแนกตามขนาดอำเภอ

สภาพปัญหา	ขนาดอำเภอ					
	ขนาดเล็ก			ขนาดใหญ่		
	X	S.D.	ระดับปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
การสำรวจวิเคราะห์ข้อมูลด้านงบประมาณที่หน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอได้รับอนุมัติให้ดำเนินการตามแผนพัฒนาชนบทขาดความต่อเนื่อง	3.95	0.20	มาก	4.80	0.40	มากที่สุด
ในแผนปฏิบัติการประจำปีขาดการวิเคราะห์และปรับปรุงงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนงาน/โครงการ	4.02	0.24	มาก	4.00	0.20	มาก
การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในด้านนี้	4.10	0.36	มาก	4.00	0.00	มาก
ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีขาดการศึกษาข้อมูลเพื่อกำหนดแนวทาง	4.04	0.20	มาก	4.12	0.33	มาก
การจัดทำแผนพัฒนาชนบทหมวดกระทรวงศึกษาธิการไม่จำเป็นไปตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด	4.04	0.20	มาก	4.04	0.20	มาก
ในการวางแผนขาดการใช้ข้อมูล กชช. 2 ค. และ จปฐ. เพื่อกำหนดปัญหาและความต้องการของประชาชน	4.04	0.28	มาก	4.36	0.49	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ขนาดอำเภอ					
	ขนาดเล็ก			ขนาดใหญ่		
	X	S.D.	ระดับปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของหน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ	4.06	0.31	มาก	4.12	0.33	มาก
หน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอไม่เห็นความสำคัญในการใช้แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรมเสนอขอตั้งงบประมาณ	4.14	0.35	มาก	4.28	0.45	มาก
การสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น เพื่อทราบปัญหาและความต้องการของประชาชน นำมาใช้ประกอบในการวางแผน ยังอยู่ในขอบเขตจำกัด	3.98	0.24	มาก	4.68	0.47	มากที่สุด
การกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาชนบทไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนมากนัก	3.95	0.35	มาก	4.24	0.43	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ขนาดอำเภอ					
	ขนาดเล็ก			ขนาดใหญ่		
	X	S.D.	ระดับปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
การกำหนดกรอบแนวทางในการวางแผนพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ						
ขาดกรอบและแนวทางที่ชัดเจน กพอ. และสภาตำบล ไม่เห็นความสำคัญของแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการ	4.00	0.20	มาก	4.00	0.28	มาก
การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาของประชาชนเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกงาน/โครงการพัฒนาชนบทให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในระดับหมู่บ้าน ตำบล	4.12	0.33	มาก	4.40	0.50	มาก
เกณฑ์ในการคัดเลือกงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปีลงในหมู่บ้าน ตำบลของ กพอ. และสภาตำบล ขาดความแน่นอน ไม่เป็นไปตามหลักวิชาการ	4.00	0.20	มาก	4.08	0.27	มาก
ในการวางแผนพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการในระดับตำบล หมู่บ้าน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง	3.98	0.24	มาก	4.40	0.50	มาก
	3.98	0.24	มาก	3.96	0.35	มาก
รวม	4.02	0.10	มาก	4.24	0.16	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่า สภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการวางแผน อยู่ในระดับมากเหมือนกัน แต่กลุ่มศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า คือ $\bar{X}$ = 4.24 ส่วนศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า คือ $\bar{X}$ = 4.02 เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อปรากฏว่า ศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดใหญ่ มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบท ด้านการวางแผนอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การสำรวจวิเคราะห์ข้อมูลด้านงบประมาณที่หน่วยงาน สถานศึกษาได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ และการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น ส่วนในข้ออื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกข้อ สำหรับศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดเล็ก มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบท ด้านการวางแผน อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหา การบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการประสานงาน จำแนกตามขนาดอำเภอ

สภาพปัญหา	ขนาดอำเภอ					
	ขนาดเล็ก			ขนาดใหญ่		
	X	S.D.	ระดับปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
การวางแผนพัฒนาชนชนทในระดับอำเภอขาดความร่วมมือจากหน่วยงานสถานศึกษา ในการเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบ	3.98	0.24	มาก	4.28	0.45	มาก
การปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการฝ่ายการศึกษาในกพอ. เกี่ยวกับการวางแผนและการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทในระดับอำเภอ	4.08	0.27	มาก	4.08	0.27	มาก
การติดต่อประสานงานของศึกษาธิการอำเภอกับเจ้าหน้าที่กระทรวงหลักอื่น ๆ นอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับอำเภอ ในการคัดเลือกงาน/โครงการพัฒนาชนบทลงสู่พื้นที่เป้าหมายในตำบลหมู่บ้าน	4.02	0.32	มาก	4.64	0.49	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ขนาดอำเภอ					
	ขนาดเล็ก			ขนาดใหญ่		
	X	S.D.	ระดับปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
การติดต่อประสานงานของศึกษาธิการอำเภอ กับผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับตำบล (ครู คปต.) ในการคัดเลือกงาน/โครงการพัฒนาชนบทลงสู่พื้นที่เป้าหมายในตำบล หมู่บ้าน	4.08	0.44	มาก	4.76	0.43	มากที่สุด
การประสานแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอกับสภาตำบล	4.02	0.24	มาก	4.76	0.43	มากที่สุด
การประสานแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทของของศึกษาธิการอำเภอ กับหน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับอำเภอ	3.98	0.24	มาก	4.68	0.47	มากที่สุด
การประสานแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอ กับหน่วยงานเจ้าของโครงการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับจังหวัด	4.04	0.28	มาก	4.28	0.61	มาก
การจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปีแก่เจ้าหน้าที่ ผู้เกี่ยวข้องกับงานพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ	3.85	0.35	มาก	4.00	0.00	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ขนาดอำเภอ					
	ขนาดเล็ก			ขนาดใหญ่		
	X	S.D.	ระดับปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
ระบบการติดต่อสื่อสารระหว่างศึกษาธิการ อำเภอ กับหน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบทในระดับอำเภอ	4.02	0.14	มาก	4.44	0.50	มาก
ระบบการติดต่อสื่อสารระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ อำเภอกับหน่วยงานอื่น ๆ นอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบทในระดับอำเภอ	4.08	0.34	มาก	4.24	0.52	มาก
จัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาชนบทแก่ สภาตำบลและครู คปต,	4.04	0.28	มาก	4.04	0.35	มาก
การขอความร่วมมือกับหน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอในการตรวจสอบความเป็นไปได้ของงาน/โครงการตามแผนพัฒนาชนบทก่อนเริ่มโครงการ	4.00	0.00	มาก	4.36	0.49	มาก
หน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ ไม่เห็นความสำคัญของการวางแผนพัฒนาชนบทร่วมกัน	4.04	0.20	มาก	4.16	0.37	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ขนาดอำเภอ					
	ขนาดเล็ก			ขนาดใหญ่		
	X	S.D.	ระดับปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนในตำบลหมู่บ้าน ตั้งกลุ่มเพื่อจัดกิจกรรมพัฒนาชนบท ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	3.98	0.14	มาก	4.04	0.20	มาก
การขอความร่วมมือกับองค์กรเอกชน กลุ่มบุคคลจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนงาน/โครงการพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการ	4.00	0.00	มาก	4.00	0.00	มาก
รวม	4.01	0.10	มาก	4.31	0.19	มาก

จากตาราง 11 แสดงว่า สภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดต่างกัน มีปัญหาในการบริการงานพัฒนาชนบท ด้านการประสานงานอยู่ในระดับมากเหมือนกัน แต่กลุ่มศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอำเภอขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า คือ X = 4.01 เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อปรากฏว่าอยู่ในอำเภอขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า คือ X = 4.31 ส่วนศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ใน

ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดใหญ่ มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการประสานงานอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การติดต่อประสานงานของศึกษาธิการอำเภอกับเจ้าหน้าที่กระทรวงหลักอื่น ๆ ($\bar{X}$ = 4.64) การติดต่อประสานงานของศึกษาธิการอำเภอกับครู คปต. ($\bar{X}$ = 4.76) การประสานงานแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอกับสภาตำบล ($\bar{X}$ = 4.76) และการประสานแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอกับหน่วยงานสถานศึกษา ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ ($\bar{X}$ = 4.68) ส่วนในข้ออื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกข้อ สำหรับศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดเล็ก มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการประสานงาน อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหา การบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการควบคุมงาน จำแนกตามขนาดอำเภอ

สภาพปัญหา	ขนาดอำเภอ					
	ขนาดเล็ก			ขนาดใหญ่		
	X	S.D.	ระดับปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
ศึกษาธิการอำเภอขาดข้อมูลเกี่ยวกับงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี ที่หน่วยงานสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการได้รับอนุมัติให้ดำเนินการในตำบล หมู่บ้าน เพื่อใช้วางแผนกำกับติดตาม	4.04	0.35	มาก	4.60	0.50	มากที่สุด
ขาดการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาชนบทร่วมกับหน่วยงาน สถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ	4.18	0.44	มาก	4.52	0.51	มากที่สุด
การกำกับติดตามและรายงานการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด	4.20	0.32	มาก	4.20	0.40	มาก
ศึกษาธิการอำเภอไม่ได้รับความสะดวกจากหน่วยงานสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในการเข้าไปติดตามงาน/โครงการพัฒนาชนบท	4.16	0.37	มาก	4.04	0.35	มาก
การประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทก่อนเริ่มงาน/โครงการ	3.98	0.24	มาก	4.08	0.27	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ขนาดอำเภอ					
	ขนาดเล็ก			ขนาดใหญ่		
	X	S.D.	ระดับปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
การประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทระหว่างดำเนินการ	3.95	0.28	มาก	4.28	0.45	มาก
การประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบท เมื่อเสร็จสิ้นงาน/โครงการ	3.95	0.28	มาก	4.72	0.45	มากที่สุด
การตรวจสอบความเป็นไปได้ของงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี	3.95	0.28	มาก	4.40	0.50	มาก
การศึกษาผลการประเมินผลระดับการพัฒนาของหมู่บ้านก่อนเลือกงาน/โครงการพัฒนาชนบทลงไปดำเนินการในตำบลหมู่บ้าน	4.06	0.24	มาก	4.00	0.28	มาก
การกำกับควบคุมงาน/โครงการพัฒนาชนบทให้เป็นไปตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ	4.02	0.24	มาก	4.12	0.33	มาก
การตรวจเยี่ยมติดตามผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปีระหว่างดำเนินการ	4.00	0.20	มาก	4.08	0.40	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ขนาดอำเภอ					
	ขนาดเล็ก			ขนาดใหญ่		
	X	S.D.	ระดับปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
การนำผลการประเมินงาน/โครงการพัฒนาชนบทระหว่างดำเนินการไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้งาน/โครงการพัฒนาชนบทเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้	4.02	0.24	มาก	4.32	0.55	มาก
ในการประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทในระดับตำบล หมู่บ้านขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ	4.00	0.00	มาก	3.96	0.20	มาก
ไม่มีแผนในการกำกับติดตามผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทร่วมกันของศึกษาธิการอำเภอกับหน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ	4.00	0.20	มาก	4.04	0.45	มาก
ในการวางแผนและการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการให้ความช่วยเหลือ แนะนำด้านวิชาการแก่สภาตำบล	4.06	0.24	มาก	3.92	0.27	มาก
รวม	4.02	0.09	มาก	4.21	0.16	มาก

จากตาราง 12 แสดงว่าการสภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบท ด้านการควบคุมงานอยู่ในระดับมากเหมือนกัน แต่กลุ่มศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า คือ $\bar{X}$ = 4.21 ส่วนศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า คือ $\bar{X}$ = 4.02 เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อปรากฏว่า ศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในรอำเภอขนาดใหญ่ มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการควบคุมงานอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ศึกษาธิการอำเภอขาดข้อมูลเกี่ยวกับงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปีที่หน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ($\bar{X}$ = 4.60) ขาดการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาชนบทร่วมกันกับหน่วยงาน สถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ ($\bar{X}$ = 4.52) การประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ ($\bar{X}$ = 4.72) ส่วนในข้ออื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกข้อ สำหรับศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดเล็ก มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการควบคุมงาน อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหา การบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ รวมทุกด้าน จำแนกตามขนาดอำเภอ

สภาพปัญหา	ขนาดอำเภอ					
	ขนาดเล็ก			ขนาดใหญ่		
	X	S.D.	ระดับปัญหา	X	S.D.	ระดับปัญหา
ด้านการวางแผน	4.02	0.10	มาก	4.24	0.16	มาก
ด้านการประสานงาน	4.01	0.10	มาก	4.31	0.19	มาก
ด้านการควบคุมงาน	4.02	0.09	มาก	4.21	0.16	มาก
รวมทุกด้าน	4.02	0.09	มาก	4.26	0.15	มาก

จากตาราง 13 แสดงสภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทรวมทุกด้านของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติงานในอำเภอขนาดต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากเหมือนกันแต่ศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า คือ X = 4.26 ส่วนศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า คือ X = 4.02

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอเกินกว่า 10 ปี และมีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอต่ำกว่า 10 ปี ในแต่ละด้าน คือด้านการวางแผน การประสานงาน การควบคุมงาน และรวมทุกด้าน ดังตาราง 14 - 17 ต่อไปนี้

ตาราง 14 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการวางแผน จำแนกตามประสบการณ์

สภาพปัญหา	ประสบการณ์				t
	ต่ำกว่า 10 ปี		เกินกว่า 10 ปี		
	X	S.D.	X	S.D.	
การสำรวจวิเคราะห์ข้อมูลด้านงบประมาณที่หน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอได้รับอนุมัติให้ดำเนินการตามแผนพัฒนาชนบทขาดความต่อเนื่อง	4.02	0.34	4.56	0.50	-5.16**
ในแผนปฏิบัติการประจำปีขาดการวิเคราะห์และปรับปรุงงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนงาน/โครงการ	3.97	0.15	4.06	0.36	-1.27
การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในด้านนี้	4.02	0.26	4.13	0.34	-1.56

ตาราง 14 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ประสบการณ์				t
	ต่ำกว่า 10 ปี		เกินกว่า 10 ปี		
	X	S.D.	X	S.D.	
ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีขาดการศึกษาข้อมูลเพื่อกำหนดแนวทาง	4.02	0.15	4.13	0.34	-1.65
การจัดทำแผนพัฒนาชนบทหมวดกระทรวงศึกษาธิการไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด	4.02	0.15	4.06	0.25	-0.85
ในการวางแผนขาดการใช้ข้อมูล กชบ. 2ค. และ จปฐ. เพื่อกำหนดปัญหาและความต้องการของประชาชน	4.00	0.21	4.36	0.49	-3.85**
การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของหน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ	4.04	0.30	4.13	0.34	-1.16
หน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอไม่เห็นความสำคัญในการใช้แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมเสนอขอตั้งงบประมาณ	4.09	0.29	4.33	0.47	-2.48**

ตาราง 14 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ประสบการณ์				t
	ต่ำกว่า 10 ปี		เกินกว่า 10 ปี		
	X	S.D.	X	S.D.	
การสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น เพื่อทราบปัญหาและความต้องการของประชาชน นำมาใช้ประกอบในการวางแผน ยังอยู่ในขอบเขตจำกัด	4.00	0.30	4.53	0.50	-5.16**
การกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาชนบทไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนมากนัก	3.95	0.37	4.20	0.40	-2.69**
การกำหนดกรอบแนวทางในการวางแผนพัฒนาชนบทหมวดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอขาดกรอบและแนวทางที่ชัดเจน	3.95	0.21	4.06	0.25	-2.07*
กพอ. และสภาตำบล ไม่เห็นความสำคัญของแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการ	4.06	0.25	4.60	0.49	-5.39**
การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาของประชาชนเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกงาน/โครงการพัฒนาชนบทให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในระดับหมู่บ้าน ตำบล	4.00	0.21	4.06	0.25	-1.22

ตาราง 14 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ประสบการณ์				t
	ต่ำกว่า 10 ปี		เกินกว่า 10 ปี		
	X	S.D.	X	S.D.	
เกณฑ์ในการคัดเลือกงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปีลงในหมู่บ้าน ตำบลของ กพอ. และสภาตำบลขาดความแน่นอนไม่เป็นไปตามหลักวิชาการ	3.97	0.26	4.33	0.47	-3.70**
ในการวางแผนพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการในระดับตำบล หมู่บ้าน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง	3.93	0.25	4.03	0.32	-1.52
รวม	4.00	0.09	4.24	0.14	-7.76**

จากตาราง 14 แสดงว่า สภาพปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการวางแผนของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอต่ำกว่า 10 ปี และเกินกว่า 10 ปี มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการวางแผนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่ำกว่า 10 ปี และเกินกว่า 10 ปี มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการวางแผน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คือ การสำรวจข้อมูลด้านงบประมาณ ที่หน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ขาดการใช้ข้อมูล กชช. 2 ค. เพื่อการวางแผน การสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น การกำหนดพื้นที่ เป้าหมายในการพัฒนาชนบท การคัดเลือกงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปีลงในหมู่บ้าน ตำบล กพอ. และสภาตำบลไม่เห็นความสำคัญของแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการ และพบว่ามีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ การกำหนดกรอบแนวทางในการพัฒนาชนบทหมวดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอขาดกรอบและแนวทางที่ชัดเจน ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

ตาราง 15 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการประสานงาน จำแนกตามประสบการณ์

สภาพปัญหา	ประสบการณ์				t
	ต่ำกว่า 10 ปี		เกินกว่า 10 ปี		
	X	S.D.	X	S.D.	
การวางแผนพัฒนาชนบทในระดับอำเภอ ขาดความร่วมมือจากหน่วยงาน สถานศึกษา ในการเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบ	3.97	0.26	4.23	0.43	-2.91**
การปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการฝ่ายการศึกษาใน กพอ. เกี่ยวกับการวางแผนและดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทในระดับอำเภอ	4.00	0.00	4.20	0.40	-2.70*
การติดต่อประสานงานของศึกษาธิการอำเภอกับเจ้าหน้าที่กระทรวงหลักอื่น ๆ นอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับอำเภอ ในการคัดเลือกงาน/โครงการพัฒนาชนบทลงสู่พื้นที่เป้าหมายในตำบลหมู่บ้าน	4.02	0.34	4.53	0.50	-4.82**
การติดต่อประสานงานของศึกษาธิการอำเภอกับผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในระดับตำบล (ครู คปต.) ในการคัดเลือกงานโครงการพัฒนาชนบทลงสู่พื้นที่เป้าหมาย ในตำบล หมู่บ้าน	4.02	0.40	4.73	0.45	-7.11**

ตาราง 15 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ประสบการณ์				t
	ต่ำกว่า 10 ปี		เกินกว่า 10 ปี		
	X	S.D.	X	S.D.	
การประสานแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอกับสภาตำบล	4.04	0.30	4.60	0.49	-5.45**
การประสานแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอกับหน่วยงาน สถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับอำเภอ	3.97	0.26	4.56	0.50	-5.88**
การประสานแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอกับหน่วยงานเจ้าของโครงการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับจังหวัด	4.04	0.30	4.23	0.56	-1.66
การจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี แก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับงานพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ	3.84	0.37	4.00	0.00	-3.46**
ระบบการติดต่อสื่อสารระหว่างศึกษาธิการอำเภอกับหน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบทในระดับอำเภอ	4.02	0.15	4.36	0.49	-3.73**

ตาราง 15 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ประสบการณ์				t
	ต่ำกว่า 10 ปี		เกินกว่า 10 ปี		
	X	S.D.	X	S.D.	
ระบบการติดต่อสื่อสารระหว่างศึกษาธิการอำเภอ กับหน่วยงานอื่น ๆ นอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบทในระดับอำเภอ	4.02	0.34	4.30	0.46	-2.96**
การจัดประชุมชี้แจง เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา ชนบท แก่สภาตำบล และครู คปต.	4.00	0.30	4.10	0.30	-1.38
การขอความร่วมมือกับหน่วยงาน สถานศึกษาสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ ในระดับอำเภอในการ ตรวจสอบความเป็นไปได้ของงาน/โครงการ ตามแผนพัฒนาชนบท ก่อนเริ่มโครงการ	4.04	0.21	4.23	0.43	-2.22*
หน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับอำเภอไม่เห็นความสำคัญของการวางแผน พัฒนาชนบทร่วมกัน	4.04	0.21	4.13	0.34	-1.24
การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนในตำบล หมู่บ้าน ตั้งกลุ่มเพื่อจัดกิจกรรมพัฒนาชนบท ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	3.97	0.15	4.03	0.18	-1.44

ตาราง 15 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ประสบการณ์				t
	ต่ำกว่า 10 ปี		เกินกว่า 10 ปี		
	X	S.D.	X	S.D.	
การขอความร่วมมือกับองค์กรเอกชน กลุ่มบุคคล จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนงาน/โครงการ พัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการ	4.00	0.00	4.00	0.00	0.00
รวม	4.00	0.12	4.28	0.17	-7.48**

จากตาราง 15 แสดงว่า สภาพปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการประสานงานของศึกษาอำเภอในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ ต่ำกว่า 10 ปี และเกินกว่า 10 ปี มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาาาชนบทด้านการประสานประสานงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่ำกว่า 10 ปี และเกินกว่า 10 ปี มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบท ด้านการประสานงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ขาดความร่วมมือจากหน่วยงานสถานศึกษา ในการวางแผนพัฒนาชนบทระดับอำเภอ การติดต่อประสานงานของศึกษาธิการอำเภอกับผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในระดับตำบล (ครู คปต.) สภาตำบล และหน่วยงานสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับอำเภอ การจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับ

การปฏิบัติงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปีแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการ ระบบการติดต่อสื่อสารระหว่างศึกษาธิการอำเภอ กับหน่วยงานสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ การขอความร่วมมือกับหน่วยงานสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในการตรวจสอบความเป็นไปได้ของงาน/โครงการก่อนเริ่มโครงการ และพบว่า มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ การปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการฝ่ายการศึกษา กพอ. เกี่ยวกับการวางแผนและการดำเนินการให้เป็นไปได้ตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบท การขอความร่วมมือกับหน่วยงาน สถานศึกษาในการตรวจสอบความเป็นไปได้ของงาน/โครงการตามแผนพัฒนาชนบทก่อนเริ่มโครงการ ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่ามีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

ตาราง 16 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการควบคุมงาน จำแนกตามประสบการณ์

สภาพปัญหา	ประสบการณ์				t
	ต่ำกว่า 10 ปี		เกินกว่า 10 ปี		
	X	S.D.	X	S.D.	
ศึกษาธิการอำเภอขาดข้อมูลเกี่ยวกับงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี ที่หน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการได้รับอนุมัติให้ดำเนินการในตำบล หมู่บ้าน เพื่อใช้วางแผนกำกับติดตาม	4.04	0.37	4.50	0.50	-4.45**
ขาดการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาชนบทร่วมกับหน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ	4.13	0.40	4.53	0.50	-3.72**
การกำกับติดตามและรายงานการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปีไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด	4.00	0.30	4.20	0.40	-2.42*
ศึกษาธิการอำเภอไม่ได้รับความสะดวกจากหน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในการเข้าไปติดตามงาน/โครงการพัฒนาชนบท	4.06	0.33	4.20	0.40	-1.53
การประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทก่อนเริ่มงาน/โครงการ	3.97	0.26	4.06	.25	-1.46

ตาราง 16 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ประสบการณ์				t
	ต่ำกว่า 10 ปี		เกินกว่า 10 ปี		
	X	S.D.	X	S.D.	
การประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทระหว่างดำเนินการ	3.95	0.37	4.23	0.43	-2.98**
การประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบท เมื่อเสร็จสิ้นงาน/โครงการ	3.97	0.34	4.56	0.50	-5.59**
การตรวจสอบความเป็นไปได้ของงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี	4.00	0.37	4.26	0.45	-2.77**
การศึกษาผลการประเมินระดับการพัฒนาของหมู่บ้านก่อนเลือกงาน/โครงการพัฒนาชนบทลงไปดำเนินการในตำบล หมู่บ้าน	4.04	0.30	4.03	0.18	0.22
การกำกับควบคุมงาน/โครงการพัฒนาชนบทให้เป็นไปตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนในปฏิบัติการ	4.00	0.21	4.13	0.34	-1.88
การตรวจเยี่ยมติดตามผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปีระหว่างดำเนินการ	3.97	0.15	4.10	0.40	-1.60
การนำผลการประเมินงาน/โครงการพัฒนาชนบทระหว่างดำเนินการไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้งาน/โครงการพัฒนาชนบทเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้	4.02	0.26	4.26	0.52	-2.37*

ตาราง 16 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ประสบการณ์				t
	ต่ำกว่า 10 ปี		เกินกว่า 10 ปี		
	X	S.D.	X	S.D.	
ในการประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทในระดับตำบล หมู่บ้าน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ	4.00	0.00	3.96	0.18	1.00
ไม่มีแผนในการกำกับติดตามผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทร่วมกันของศึกษาธิการอำเภอกับหน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ	3.97	0.26	4.06	0.36	-1.15
ในการวางแผนและการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการให้ความช่วยเหลือแนะนำด้านวิชาการแก่สภาตำบล	4.06	0.25	3.93	0.25	0.24*
รวม	4.01	0.11	4.20	0.13	-6.41**

จากตาราง 16 แสดงว่า สภาพปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการควบคุมงานศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ ต่ำกว่า 10 ปี และเกินกว่า 10 ปี มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการควบคุมงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่ำกว่า 10 ปี และเกินกว่า 10 ปี มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการควบคุมงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ศึกษาธิการอำเภอขาดข้อมูลเกี่ยวกับงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี เพื่อใช้ในการวางแผนกำกับติดตามผล ขาดการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาชนบทร่วมกับหน่วยงาน สถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ การประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบท ระหว่างดำเนินการและเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ การตรวจสอบ ความเป็นไปได้ของงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี และมีปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ การกำกับติดตามและรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนการ/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี การนำผลการประเมินงาน/โครงการพัฒนาชนบทระหว่างดำเนินการไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขพัฒนางาน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพื่อให้ความช่วยเหลือแนะนำแก่สภาพตำบลในการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบท ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 และค่าเฉลี่ยของศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอเกินกว่า 10 ปี สูงกว่าค่าเฉลี่ยของศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอต่ำกว่า 10 ปีทุกข้อ

ตาราง 17 เปรียบเทียบการบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ รวมทุกด้าน จำแนกตามประสบการณ์

สภาพปัญหา	ประสบการณ์				t
	ต่ำกว่า 10 ปี		เกินกว่า 10 ปี		
	X	S.D.	X	S.D.	
ด้านการวางแผน	4.00	0.09	4.24	0.14	-7.76**
ด้านการประสานงาน	4.00	0.12	4.28	0.17	-7.48**
ด้านการควบคุมงาน	4.01	0.11	4.20	0.13	-6.41**
รวมทุกด้าน	4.00	0.09	4.24	0.13	-8.03**

จากตาราง 17 แสดงว่า ศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอเกินกว่า 10 ปี และต่ำกว่า 10 ปี มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติงานอีกในอำเภอขนาดเล็ก และอำเภอขนาดใหญ่ในแต่ละด้าน คือด้านการวางแผน การประสานงาน การควบคุมงาน และรวมทกด้าน ดังตาราง 18 - 21 ต่อไปนี้

ตาราง 18 เปรียบเทียบการบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการวางแผน จำแนกตามขนาดอำเภอ

สภาพปัญหา	ขนาดอำเภอ				t
	ขนาดเล็ก		ขนาดใหญ่		
	X	S.D.	X	S.D.	
การสำรวจวิเคราะห์ข้อมูลด้านงบประมาณที่หน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอได้รับอนุมัติให้ดำเนินการตามแผนพัฒนาชนบทขาดความต่อเนื่อง	3.95	0.20	4.80	0.08	-9.72**
ในแผนปฏิบัติการประจำปีขาดการวิเคราะห์และปรับปรุงงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนงาน/โครงการ	4.02	0.24	4.00	0.28	0.32
การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในด้านนี้	4.10	0.36	4.00	0.00	1.40
ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีขาดการศึกษาข้อมูลเพื่อกำหนดแนวทาง	4.41	0.20	4.12	0.33	-1.10

ตาราง 18 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ขนาดอำเภอ				t
	ขนาดเล็ก		ขนาดใหญ่		
	X	S.D.	X	S.D.	
การจัดทำแผนพัฒนาชนบทหมวดกระทรวงศึกษาธิการ ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด ในการวางแผนขาดการใช้ข้อมูล กชช. 2ค. และ จปฐ. เพื่อกำหนดปัญหาและความต้องการของ ประชาชน	4.04	0.20	4.04	0.20	0.02
การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตาม แผนงาน/โครงการ พัฒนาชนบทด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของหน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ หน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับอำเภอไม่เห็นความสำคัญในการใช้แผน พัฒนาการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมเสนอ ขอตั้งงบประมาณ	4.04	0.28	4.36	0.49	-3.01**
	4.06	0.31	4.12	0.33	-0.74
	4.14	0.35	4.28	0.45	-1.42
การสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและ สังคมของท้องถิ่น เพื่อทราบปัญหาและความ ต้องการของประชาชน นำมาใช้ประกอบใน การวางแผน ยังอยู่ในขอบเขตจำกัด	3.98	0.24	4.68	0.47	-6.89**

ตาราง 18 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ขนาดอำเภอ				t
	ขนาดเล็ก		ขนาดใหญ่		
	X	S.D.	X	S.D.	
การกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาชนบทไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนมากนัก	3.96	0.35	4.24	0.43	-2.99**
การกำหนดกรอบแนวทางในการวางแผนพัฒนาชนบทหมวดกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับอำเภอกรอบและแนวทางที่ชัดเจน	4.00	0.20	4.00	0.28	0.00
กพอ. และสภาตำบล ไม่เห็นความสำคัญของแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการ	4.12	0.33	4.60	0.50	-4.32**
การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาของประชาชนเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกงาน/โครงการพัฒนาชนบทให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในระดับหมู่บ้าน ตำบล	4.00	0.20	4.08	0.27	-1.41
เกณฑ์ในการคัดเลือกงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปีลงในหมู่บ้าน ตำบลของ กพอ. และสภาตำบล ขาดความแน่นอน ไม่เป็นไปตามหลักวิชาการ	3.98	0.24	4.40	0.50	-3.96**

ตาราง 18 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ขนาดอำเภอ				t
	ขนาดเล็ก		ขนาดใหญ่		
	X	S.D.	X	S.D.	
ในการวางแผนพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการในระดับตำบล หมู่บ้าน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง	3.98	0.24	3.96	0.35	0.25
รวม	4.02	0.10	4.24	0.16	-5.88**

จากตาราง 18 แสดงว่า สภาพปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการวางแผนของการศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดเล็ก และอำเภอขนาดใหญ่มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการวางแผน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า ศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดเล็กและอำเภอขนาดใหญ่ มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ การสำรวจข้อมูลด้านงบประมาณที่หน่วยงาน สถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ขาดการใช้ข้อมูล กชช. 2 ค เพื่อการวางแผนการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น การกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาชนบท การคัดเลือกงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี ลงในหมู่บ้าน ตำบล กพอ. และสภาตำบล ไม่เห็นความสำคัญของแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

ตาราง 19 เปรียบเทียบการบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการประสานงาน จำแนกตามขนาดอำเภอ

สภาพปัญหา	ขนาดอำเภอ				t
	ขนาดเล็ก		ขนาดใหญ่		
	X	S.D.	X	S.D.	
การวางแผนพัฒนาชนบทในระดับอำเภอขาดความร่วมมือจากหน่วยงาน สถานศึกษา ในการเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบ	3.98	0.24	4.28	0.45	-3.06**
การปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการฝ่ายการศึกษาในกพอ. เกี่ยวกับการวางแผนและการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทในระดับอำเภอ	4.08	0.27	4.08	0.27	0.02
การติดต่อประสานงานของศึกษาธิการอำเภอกับเจ้าหน้าที่กระทรวงหลักอื่น ๆ นอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับอำเภอในการคัดเลือกงาน/โครงการพัฒนาชนบทลงสู่พื้นที่เป้าหมายในตำบลหมู่บ้าน	4.02	0.32	4.64	0.49	-5.72**
การติดต่อประสานของศึกษาธิการอำเภอกับผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในระดับตำบล (ครู คปต.) ในการคัดเลือกงาน/โครงการพัฒนาชนบทลงสู่พื้นที่เป้าหมาย ในตำบล หมู่บ้าน	4.08	0.44	4.76	0.43	-6.21**

ตาราง 19 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ขนาดอำเภอ				t
	ขนาดเล็ก		ขนาดใหญ่		
	X	S.D.	X	S.D.	
การประสานแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอกับสภาตำบล	4.02	0.24	4.76	4.43	-7.85**
การประสานแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอกับหน่วยงาน สถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับอำเภอ	3.98	0.24	4.68	0.47	-6.89**
การประสานแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอกับหน่วยงานเจ้าของโครงการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับจังหวัด	4.04	0.28	4.28	0.61	-1.85
การจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี แก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับงานพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ	3.85	0.35	4.00	0.00	-2.80**
ระบบการติดต่อสื่อสารระหว่างศึกษาธิการอำเภอกับหน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบทในระดับอำเภอ	4.02	0.14	4.44	0.50	-4.06**

ตาราง 19 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ขนาดอำเภอ				t
	ขนาดเล็ก		ขนาดใหญ่		
	X	S.D.	X	S.D.	
ระบบการติดต่อสื่อสารระหว่างศึกษาธิการอำเภอกับหน่วยงานอื่น ๆ นอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบทในระดับอำเภอ	4.08	0.34	4.24	0.52	-1.37
การจัดประชุมชี้แจง เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาชนบท แก่สภาตำบล และครู คปต.	4.04	0.28	4.04	0.35	0.01
การขอความร่วมมือกับหน่วยงาน สถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับอำเภอในการตรวจสอบความเป็นไปได้ของงาน/โครงการตามแผนพัฒนาชนบท ก่อนเริ่มโครงการ	4.00	0.00	4.36	0.49	-3.67**
หน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ ไม่เห็นความสำคัญของการวางแผนพัฒนาชนบทร่วมกัน	4.04	0.20	4.16	0.37	-1.49
การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนในตำบลหมู่บ้านตั้งกลุ่มเพื่อจัดกิจกรรมพัฒนาชนบท ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	3.98	0.14	4.04	0.20	-1.35

ตาราง 19 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ขนาดอำเภอ				t
	ขนาดเล็ก		ขนาดใหญ่		
	X	S.D.	X	S.D.	
การขอความร่วมมือกับองค์กรเอกชน กลุ่มบุคคล จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนงาน/โครงการ พัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการ	4.00	0.00	4.00	0.00	0.00
รวม	4.01	0.10	4.31	0.19	-7.21**

จากตาราง 19 แสดงว่า สภาพปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการประสานงานของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดเล็ก และอำเภอขนาดใหญ่ มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการประสานงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า ศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดเล็กและอำเภอขนาดใหญ่ มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ขาดความร่วมมือจากหน่วยงานสถานศึกษา ในการวางแผนพัฒนาชนบทระดับอำเภอ การติดต่อประสานงานของศึกษาธิการอำเภอกับผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในระดับตำบล (ครู คปต.) สภาตำบล และหน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ การจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี แก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการ ระบบการติดต่อสื่อสารระหว่างศึกษาธิการอำเภอ กับหน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ การขอความร่วมมือกับหน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในการตรวจสอบความเป็นไปได้ของงาน/โครงการก่อนเริ่มโครงการ ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

ตาราง 20 เปรียบเทียบการบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการควบคุม จำแนกตามขนาดอำเภอ

สภาพปัญหา	ขนาดอำเภอ				t
	ขนาดเล็ก		ขนาดใหญ่		
	X	S.D.	X	S.D.	
ศึกษาธิการอำเภอขาดข้อมูลเกี่ยวกับงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี ที่หน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการในตำบล หมู่บ้าน เพื่อใช้วางแผนกำกับติดตาม	4.04	0.35	4.60	0.50	-5.00**
ขาดการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาชนบทร่วมกับหน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับอำเภอ	4.18	0.44	4.52	0.51	-2.94**
การกำกับติดตามและรายงานการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด	4.02	0.32	4.20	0.48	-2.07*
ศึกษาธิการอำเภอไม่ได้รับความสะดวกจากหน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในการเข้าไปติดตามงาน/โครงการพัฒนาชนบท	4.16	0.37	4.04	0.35	1.37
การประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทก่อนเริ่มงาน/โครงการ	3.98	0.24	4.08	0.27	-1.58

ตาราง 20 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ขนาดอำเภอ				t
	ขนาดเล็ก		ขนาดใหญ่		
	X	S.D.	X	S.D.	
การประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบท ระหว่างดำเนินการ	3.96	0.35	4.28	0.45	-3.35**
การประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบท เมื่อเสร็จสิ้นงาน/โครงการ	3.96	0.28	4.72	0.45	-7.58**
การตรวจสอบความเป็นไปได้ของงาน/โครงการ พัฒนาชนบทประจำปี	3.96	0.28	4.40	0.50	-4.08**
การศึกษาผลการประเมินระดับการพัฒนาของหมู่บ้าน ก่อนเลือกงาน/โครงการพัฒนาชนบทลงไป ดำเนินการในตำบล หมู่บ้าน	4.06	0.24	4.00	0.28	0.96
การกำกับควบคุมงาน/โครงการพัฒนาชนบทให้ เป็นไปตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดไว้ใน แผนปฏิบัติการ	4.02	0.24	4.12	0.33	-1.45
การตรวจเยี่ยมติดตามผลงาน/โครงการพัฒนาชนบท ประจำปีระหว่างดำเนินการ	4.00	0.20	4.00	0.40	-0.94

ตาราง 20 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ขนาดอำเภอ				t
	ขนาดเล็ก		ขนาดใหญ่		
	X	S.D.	X	S.D.	
การนำผลการประเมินงาน/โครงการพัฒนาชนบท ระหว่างดำเนินการไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้งาน/โครงการพัฒนาชนบทเป็นไปตาม มาตรฐานที่กำหนด	4.02	0.24	4.32	0.55	-2.56*
ในการประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทใน ระดับตำบล หมู่บ้านขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ	4.00	0.00	3.96	0.20	1.00
ไม่มีแผนในการกำกับติดตามผลงาน/โครงการพัฒนา ชนบทร่วมกันของศึกษาธิการอำเภอกับหน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับ อำเภอ	4.00	0.20	4.04	0.45	-0.52
ในการวางแผนและการดำเนินงานตามแผนงาน/ โครงการพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการให้ ความช่วยเหลือ แนะนำด้านวิชาการแก่สภาตำบล	4.06	0.24	3.92	0.27	2.26*
รวม	4.02	0.09	4.21	0.16	-5.26**

จากตาราง 20 แสดงว่า สภาพปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการควบคุมงานของศึกษาธิการในเขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดเล็ก และอำเภอขนาดใหญ่ มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการควบคุมงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า ศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดเล็กและอำเภอขนาดใหญ่ มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ศึกษาธิการอำเภอขาดข้อมูลเกี่ยวกับงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปีเพื่อใช้ในการวางแผนกำกับติดตามผล ขาดการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาชนบทร่วมกับหน่วยงาน สถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ การประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทระหว่างดำเนินการ และเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ การตรวจสอบ ความเป็นไปได้ของงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี และมีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ การกำกับติดตามและรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี การนำผลการประเมินงาน/โครงการพัฒนาชนบทระหว่างดำเนินการไปใช้ในการปรับปรุง แก้ไขพัฒนางาน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเพื่อให้ความช่วยเหลือแนะนำแก่สภาตำบล ในการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบท ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

ตาราง 21 เปรียบเทียบการบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ รวมทุกด้าน จำแนกตามประสบการณ์

สภาพปัญหา	ขนาดอำเภอ				t
	ขนาดเล็ก		ขนาดใหญ่		
	X	S.D.	X	S.D.	
ด้านการวางแผน	4.02	0.10	4.24	0.16	-5.88**
ด้านการประสานงาน	4.01	0.10	4.31	0.19	-7.21**
ด้านการควบคุมงาน	4.02	0.09	4.21	0.16	-5.26**
รวมทุกด้าน	4.02	0.09	4.26	0.15	-6.85**

จากตาราง 21 แสดงว่า ศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติงานในอำเภอขนาดเล็ก และอำเภอขนาดใหญ่ มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบท รวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เพิ่มเติม สภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ในแต่ละด้านคือ ด้านการวางแผน การประสานงาน และด้านการควบคุมงานจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิดของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมา จำนวน 71 คน โดยสรุปเป็นประเด็นสำคัญที่กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นมาใกล้เคียงกันในแต่ละด้าน โดยวิธีการคำนวณสัดส่วนร้อยละ ดังตาราง 22 - 24 ต่อไปนี้

ตาราง 22 การวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมสภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการวางแผน

สภาพปัญหา	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	เปอร์เซ็นต์
ระบบบริหารงานของกระทรวงศึกษาธิการอยู่ในลักษณะของการรวมอำนาจไว้ในส่วนกลางจึงขาดเอกภาพในการบริหารงานพัฒนาชนบทในระดับจังหวัดและอำเภอ	61	85.92
บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของศึกษาธิการอำเภอไม่ชัดเจนและขาดรูปแบบการดำเนินงานให้เป็นไปในทางเดียวกันให้เป็นไปในทางเดียวกัน	57	80.28
ไม่มีกฎหมายระเบียบข้อบังคับที่ชัดเจนกำหนดอำนาจหน้าที่ให้สำนักงานศึกษาธิการอำเภอเป็นองค์กรกลางในการวางแผน และกำกับควบคุมดูแลงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมให้เป็นไปตามนโยบายและแผน	57	80.28

ตาราง 22 (ต่อ)

สภาพปัญหา	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	เปอร์เซ็นต์
องค์กรในส่วนกลางของกระทรวงศึกษาธิการที่สนับสนุนงบประมาณของแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทในส่วนภูมิภาคยังทำหน้าที่ไม่สมบูรณ์ ไม่เห็นความสำคัญของแผนพัฒนาระดับจังหวัดและอำเภอ ไม่สนองตอบความต้องการด้านงบประมาณตามแผน/งานโครงการ การสั่งงานล่าช้าและมักจะสั่งตรงไปยังหน่วยงาน สถานศึกษาในสังกัดโดยตรง ทำให้ศึกษาธิการอำเภอได้รับข้อมูลด้านงบประมาณล่าช้า เป็นปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาชนบทด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในระดับอำเภอ	45	63.38

จากตาราง 22 พบว่า ศึกษาธิการอำเภอได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าสภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบท ด้านการวางแผน คือ ระบบการบริหารงานของกระทรวงศึกษาธิการอยู่ในลักษณะรวมอำนาจไว้ในส่วนกลาง จึงขาดเอกภาพในการบริหารงานพัฒนาชนบทในระดับจังหวัด และอำเภอ 85.92 % บทบาทอำนาจหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอไม่ชัดเจน 80.28 % ไม่มีกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่ชัดเจนกำหนดอำนาจหน้าที่ให้สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เป็นองค์กรกลาง ในการวางแผนและกำกับดูแลงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนาธรรม 80.28 %

ตาราง 23 การวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมสภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการประสานงาน

สภาพปัญหา	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	เปอร์เซ็นต์
การประสานแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมระหว่างตำบล หมู่บ้าน กับศึกษาธิการอำเภอยังไม่มีประสิทธิภาพ ขาดองค์กรและเจ้าหน้าที่ในระดับตำบล หมู่บ้านที่จะรับผิดชอบโดยตรง	56	78.87
หน่วยงาน สถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการบางหน่วยงาน มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับในการบริหารงานเป็นการเฉพาะ จึงไม่เอื้ออำนวยต่อการประสานงานของศึกษาธิการอำเภอ ทำให้ขาดระบบรูปแบบ และแนวทางในการประสานงาน การใช้ทรัพยากรร่วมกัน	43	60.56

จากตาราง 23 พบว่า ศึกษาธิการอำเภอให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า สภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบท ด้านการประสานงาน คือ การประสานแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระหว่างศึกษาธิการอำเภอกับหมู่บ้าน ตำบล ไม่มีประสิทธิภาพ 78.87 % กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ บางอย่างไม่เอื้ออำนวยต่อการประสานงานของศึกษาธิการอำเภอ 60.56 %

ตาราง 24 การวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมสภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ด้านการควบคุมงาน

สภาพปัญหา	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	เปอร์เซ็นต์
ไม่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรี กำหนดบทบาทหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภออย่างชัดเจน เพื่อเอื้ออำนวยต่อการควบคุม กำกับ ดูแลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน สถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามนโยบาย และแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทของกระทรวงศึกษาธิการ	70	98.59
ขาดเครื่องมือและเจ้าหน้าที่ในการติดตามและประเมินผล รวมทั้งขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญในการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลเพื่อการรายงาน	54	76.06
ขาดระบบและรูปแบบการรายงานผลที่มีประสิทธิภาพและขาดการวิเคราะห์ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางาน	50	70.42

จากตาราง 24 พบว่า ศึกษาธิการอำเภอให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าสภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบท ด้านการควบคุม คือ ไม่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เอื้ออำนวยต่อการควบคุม กำกับดูแล การปฏิบัติงานของหน่วยงานสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 98.59 % ขาดเครื่องมือและเจ้าหน้าที่ในการติดตามและประเมินผล 76.06 ขาดระบบและรูปแบบการรายงานผลที่มีประสิทธิภาพ 70.42

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ในครั้งนี้ จะสรุปผล และนำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

<u>ความมุ่งหมายของการวิจัย</u>

1. เพื่อการศึกษาสภาพปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในด้านการวางแผน การประสานงาน และการควบคุมงาน ตามทัศนะของการศึกษาธิการอำเภอ
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในด้านการวางแผน การประสานงาน และการควบคุมงาน ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในด้านการวางแผน การประสานงาน และการควบคุมงาน ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ที่บริหารงานอยู่ในอำเภอขนาดต่างกัน

<u>สมมติฐานการวิจัย</u>

1. การบริหารงานพัฒนาชนบทในแต่ละด้านของศึกษาธิการอำเภอมีปัญหาอยู่ในระดับมาก

2. ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอแตกต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทในแต่ละด้าน แตกต่างกัน

3. ศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานในอำเภอที่มีขนาดแตกต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทในแต่ละด้านแตกต่างกัน

<u>วิธีดำเนินการวิจัย</u>

1. <u>ประชากร</u> ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ศึกษาธิการอำเภอ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตการศึกษา 10 รวม 89 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษา คือ ศึกษาธิการอำเภอสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตการศึกษา 10 แบ่งเป็นอำเภอขนาดเล็ก 52 คน อำเภอขนาดใหญ่ 25 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

3. <u>เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล</u> เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยอาศัยหลักการทฤษฎีจากเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ และจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ นำไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างหาค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

4. <u>การเก็บรวมรวมข้อมูล</u> ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากศึกษาธิการเขตการศึกษา 10 โดยความอนุเคราะห์และเห็นชอบจากประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์และบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างทุกคน ในการส่งแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังศึกษาธิการอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ และให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 77 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 77 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อตรวจสอบแล้วมีฉบับที่สมบูรณ์และใช้เป็นข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ 74 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.68

<u>การวิเคราะห์ข้อมูล</u>

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจให้คะแนนแบบสอบถามตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดเล็กและอำเภอขนาดใหญ่ ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอเกิน 10 ปี และต่ำว่า 10 ปี ในแต่ละด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการประสานงาน ด้านการควบคุมงาน และรวมทุกด้าน

3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอเกินกว่า 10 ปี และการศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอต่ำกว่า 10 ปี ในแต่ละด้าน คือ ด้านการวางแผน การประสานงาน การควบคุม และรวมทุกด้าน

4. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดเล็กและอำเภอขนาดใหญ่ในแต่ละด้าน คือ ด้านการวางแผน การประสานงาน การควบคุมงาน และรวมทุกด้าน

การวิเคราะห์ข้อมูลในข้อ 3. และข้อ 4. ใช้วิธี t - test แบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน ในการทดสอบสมมติฐานแล้วแปรผล

5. วิเคราะห์ข้อมูลจากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ในแต่ละด้าน คือ ด้านการวางแผน การประสานงาน และด้านการควบคุมงาน จากแบบสอบถามปลายเปิด ตอนที่ 3

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในแต่ละด้าน คือ ด้านการวางแผน การประสานงาน การควบคุมงาน และรวมทุกด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาตามขนาดอำเภอ และประสบการณ์การทำงานปรากฏผลดังนี้

1.1 ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอเกินกว่า 10 ปี และศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอต่ำกว่า 10 ปี มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทรวมทุกด้านและในแต่ละด้าน คือ ด้านการวางแผน การประสานงาน การควบคุมงานอยู่ในระดับมากเหมือนกัน แต่ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอเกินกว่า 10 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอต่ำกว่า 10 ปี มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการวางแผน การประสานงาน และการควบคุมงาน อยู่ในระดับมากทุกข้อ ส่วนศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอเกินกว่า 10 ปี มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการวางแผน การประสานงาน และการควบคุมงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และมีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุดดังนี้

1.1.1 <u>ด้านการวางแผน</u> มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การสำรวจวิเคราะห์ข้อมูลด้านงบประมาณ ที่หน่วยงานสถานศึกษาได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ การสำรวจวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ (กพอ.) และสภาตำบลไม่เห็นความสำคัญของแผนงาน/โครงการการพัฒนาชนบทหมวดกระทรวงศึกษาธิการ

1.1.2 <u>ด้านการประสานงาน</u> มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การติดต่อประสานงานของศึกษาธิการอำเภอ กับครู คปต. (คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติงานของสภาตำบล) เจ้าหน้าที่กระทรวงหลักอื่น ๆ และการประสานแผนงาน/โครงการของศึกษาธิการกับสภาตำบล และหน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งในระดับจังหวัดและอำเภอ

1.1.3 <u>ด้านการควบคุมงาน</u> มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ศึกษาธิการอำเภอ ขาดข้อมูลเกี่ยวกับงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี ที่หน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ และการประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ

1.2 ศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดเล็กและอำเภอขนาดใหญ่ มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทในแต่ละด้าน คือ ด้านการวางแผน การประสานงาน การควบคุมงาน และรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมากเหมือนกัน แต่ศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ใน

อำเภอขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดเล็กมีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการวางแผน การประสานงาน และการควบคุมงาน อยู่ในระดับมากทุกข้อ ส่วนศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดใหญ่ มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการวางแผน ด้านการประสานงาน และด้านการควบคุมงาน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากและมีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุดดังนี้

1.2.1 <u>ด้านการวางแผน</u> มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การสำรวจวิเคราะห์ข้อมูลด้านงบประมาณ ที่หน่วยงานสถานศึกษาได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ การสำรวจวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ (กพอ.) และสภาตำบลไม่เห็นความสำคัญของแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทหมวดกระทรวงศึกษาธิการ

1.2.2 <u>ด้านการประสานงาน</u> มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การติดต่อประสานงานของศึกษาธิการอำเภอ กับครู คปต. (คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติงานของสภาตำบล) เจ้าหน้าที่กระทรวงหลักอื่น ๆ และการประสานแผนงาน/โครงการของศึกษาธิการกับสภาตำบล และหน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งในระดับจังหวัดและอำเภอ

1.2.3 <u>ด้านการควบคุมงาน</u> มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ศึกษาธิการอำเภอ ขาดข้อมูลเกี่ยวกับงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี ที่หน่วยงานสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ และการประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ

2. ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบท ในแต่ละด้าน คือ ด้านการวางแผน การประสานงาน การควบคุมงาน และรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทในด้านการวางแผน การประสานงาน และด้านการควบคุมงาน ในแต่ละข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ดังนี้

2.1 <u>ด้านการวางแผน</u> มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ การสำรวจข้อมูลด้านงบประมาณที่หน่วยงานสถานศึกษาสังกัด

กระทรวงศึกษาธิการ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ขาดการใช้ข้อมูล กชช. 2 ค. เพื่อการวางแผนการสำรวจ และวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น การกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาชนบท การคัดเลือกงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปีลงในหมู่บ้าน ตำบล กพอ. และสภาตำบลไม่เห็นความสำคัญของแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนข้อมูลอื่น ๆ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

2.2 <u>ด้านการประสานงาน</u> มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ขาดความร่วมมือจากหน่วยงานสถานศึกษา ในการวางแผนพัฒนาชนบทระดับอำเภอ การติดต่อประสานงานของศึกษาธิการอำเภอกับผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในระดับตำบล (ครู คปต.) สภาตำบลและหน่วยงานสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ การจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี แก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการ ระบบการติดต่อสื่อสาร ระหว่างศึกษาธิการอำเภอกับหน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ การขอความร่วมมือกับหน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในการตรวจสอบความเป็นไปได้ของงาน/โครงการก่อนเริ่มโครงการ และพบว่ามีปัญหาในการบริหารงาน พัฒนาชนบทแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ การปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการฝ่ายการศึกษาในกพอ. เกี่ยวกับการวางแผนและการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบท การขอความร่วมมือกับหน่วยงาน สถานศึกษา ในการตรวจสอบความเป็นไปได้ของงาน/โครงการตามแผนพัฒนาชนบทก่อนเริ่มโครงการ ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่ามีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

2.3 <u>ด้านการควบคุมงาน</u> มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ศึกษาธิการอำเภอขาดข้อมูลเกี่ยวกับงาน/โครงพัฒนาชนบทประจำปี เพื่อใช้ในการวางแผนกำกับติดตามผล ขาดการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาชนบทร่วมกับหน่วยงาน สถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ การประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบท ระหว่างดำเนินการและเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ การตรวจสอบ ความเป็นไปได้ของงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี และมีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ การกำกับติดตามและรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี การนำผลการประเมินงาน/โครงการพัฒนาชนบทระหว่างดำเนินการไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขพัฒนางาน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพื่อให้ความช่วยเหลือแนะนำแก่สภาตำบล ในการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบท ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

3. ศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดเล็กกับอำเภอขนาดใหญ่ มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทในแต่ละด้าน คือ ด้านการวางแผน การประสานงาน การควบคุมงานและรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดเล็กและอำเภอขนาดใหญ่ มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทในด้านการวางแผน การประสานงานและด้านการควบคุมงานในแต่ละข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ดังนี้

3.1 <u>ด้านการวางแผนงาน</u> มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ การสำรวจข้อมูลด้านงบประมาณ ที่หน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ขาดการใช้ข้อมูล กชช 2 ค. เพื่อการวางแผน การสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น การกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาชนบท การคัดเลือกงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี ลงในหมู่บ้าน ตำบล กพอ. และสภาตำบล ไม่เห็นความสำคัญของแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทหมวดกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

3.2 <u>ด้านการประสานงาน</u> มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ขาดความร่วมมือจากหน่วยงานสถานศึกษาในการวางแผนพัฒนาชนบทระดับอำเภอ การติดต่อประสานงานของศึกษาธิการอำเภอ กับผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในระดับตำบล (ครู คปต.) สภาตำบลและหน่วยงานสถานศึกษา สังกัด

กระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ การจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับปฏิบัติงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี แก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการ ระบบการติดต่อสื่อสารระหว่างศึกษาธิการอำเภอ กับหน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ การขอความร่วมมือกับหน่วยงานสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในการตรวจสอบความเป็นไปได้ของงาน/โครงการก่อนเริ่มโครงการ ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

3.3 <u>ด้านการควบคุมงาน</u> มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ศึกษาธิการอำเภอขาดข้อมูลเกี่ยวกับงาน/โครงพัฒนาชนบทประจำปี เพื่อใช้ในการวางแผนกำกับติดตามผล ขาดการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาชนบทร่วมกับหน่วยงาน สถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ การประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบท ระหว่างดำเนินการและเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ การตรวจสอบ ความเป็นไปได้ของงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี และมีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ การกำกับติดตามและรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี การนำผลการประเมินงาน/โครงการพัฒนาชนบทระหว่างดำเนินการไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขพัฒนางาน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพื่อให้ความช่วยเหลือแนะนะ แก่สภาตำบล ในการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบท ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

<u>อภิปรายผล</u>

<u>ตอนที่ 1</u> <u>วิเคราะห์สภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบท</u>

1. <u>การวิเคราะห์สภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบท</u> ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ด้านการวางแผน การประสานงาน และการควบคุมงาน และรวมทุกด้าน

จากการศึกษาปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 รวมทุกด้าน และในแต่ละด้าน พบว่าศึกษาธิการอำเภอมีปัญหาในการบริหารงาน

พัฒนาชนบทอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณาตามขนาดอำเภอและพิจารณาตามประสบการณ์การทำงานของศึกษาธิการอำเภอพบว่า ศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดเล็ก กับอำเภอขนาดใหญ่ มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทรวมทุกด้าน และในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก และศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอเกินกว่า 10 ปี กับศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอต่ำกว่า 10 ปี มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทรวมทุกด้าน และในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งหมายความว่าการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 มีปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบท เกี่ยวกับการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รวมทุกด้านและในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก คือ

1.1 <u>ด้านการวางแผน</u> มีปัญหาข้อขัดข้องมากในการกำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับงานพัฒนาชนบทด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์นโยบายเป้าหมาย ตลอดจนมีมาตรการในการดำเนินงานตามพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6

1.2 <u>ด้านการประสานงาน</u> มีปัญหาข้อขัดข้องมาก ในการประสานงานเพื่อขอความร่วมมือร่วมใจกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่น ๆ ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอ เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องผสมผสานกลืนกัน เป็นไปตามนโยบาย เป้าหมายในการพัฒนาชนบทตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6

1.3 <u>ด้านการควบคุมงาน</u> มีปัญหาข้อขัดข้องมากในการกำกับติดตามผลและรายงานผลการปฏิบัติงานพัฒนาชนบท เกี่ยวกับการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่หน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการมาปฏิบัติงานในเขตพื้นที่อำเภอ ตามกรอบนโยบายเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนงาน/โครงการที่ได้รับอนุมัติภายใต้ระบบ กชช.

การวิจัยปรากฏผลดังกล่าว สืบเนื่องมาจากปัญหาและข้อจำกัดหลายประการ เช่น ปัญหาการขาดบุคลากร ปัญหาด้านงบประมาณไม่เพียงพอ ปัญหาด้านวัสดุครุภัณฑ์ ตลอดทั้ง

สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไม่เพียงพอ ปัญหาด้านระเบียบกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บทบาทหน้าที่ของการศึกษาธิการอำเภอ ต้องรับผิดชอบงานค่อนข้างมากและกว้างขวาง มิได้จำกัดอยู่เฉพาะงานพัฒนาชนบทเท่านั้น สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ มีบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบหลายประการ ได้แก่ การปฏิบัติงานในฐานะสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการในอำเภอ ดำเนินงานเกี่ยวกับงานบริหารทั่วไป งานการเงินบัญชีและพัสดุ งานบริหารบุคคล งานแผนงานและพัฒนาชนบท งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ฐานะผู้ปฏิบัติงานให้กับกรมต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในท้องที่อำเภอ งานคุรุสภา และปฏิบัติงานในฐานะกระทรวงศึกษาธิการ และองค์กรกลางทางการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในอำเภอ มีหน้าที่ประสานงานการจัดกิจกรรมและดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการของกรมกองต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ไม่มีส่วนราชการตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค ซึ่งปัญหาต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วนั้น จะส่งผลกระทบต่อการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอ พอจะแยกกล่าวในรายละเอียดได้ดังนี้

1. ปัญหาด้านบุคลากร แม้ว่าสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จะกำหนดกรอบอัตรากำลังไว้ให้อำเภอขนาดใหญ่ มีบุคลากรในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอตั้งแต่ 11 คนขึ้นไป และอำเภอขนาดเล็ก มีบุคลากรในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ประมาณ 10 คนก็ตาม แต่ในความเป็นจริง อำเภอขนาดใหญ่หลายอำเภอมีบุคลากรในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอเพียง 4 - 6 คนเท่านั้น และอำเภอขนาดเล็กส่วนใหญ่แล้ว จะมีบุคลากรในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอเพียง 2 - 3 คน รวมทั้งศึกษาธิการอำเภอ จากภาระหน้าที่ของศึกษาธิการที่มีอยู่มากมายดังกล่าวมาแล้วข้างต้น แต่มีบุคลากรอยู่อย่างจำกัด ดังนั้น บุคลากรที่มีอยู่จึงต้องรับภาระหน้าที่มากมาย บางคนจำเป็นต้องรับภาระหน้าที่ทั้ง ๆ ที่ขาดความรู้ความชำนาญในงานที่ได้รับมอบหมาย ศึกษาธิการอำเภอก็ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะให้คำแนะนำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน อีกทั้งไม่มีงบประมาณในการพัฒนาบุคลากร จัดการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์และทักษะในการทำงาน จึงทำให้การปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอมีปัญหามาก และส่งผลกระทบต่อการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในทุก ๆ ด้านอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

2. ปัญหาด้านงบประมาณ สำนักงานศึกษาธิการอำเภอส่วนมากจะได้รับงบประมาณ ค่าวัสดุครุภัณฑ์และค่าใช้สอยในจำนวนจำกัด จึงประสบปัญหาเรื่องการขาดวัสดุครุภัณฑ์ที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน งาน/โครงการพัฒนาชนบทที่หน่วยงาน สถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการได้รับอนุมัติให้มาดำเนินการในพื้นที่อำเภอนั้น ส่วนใหญ่ไม่ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการบริหารให้ศึกษาธิการอำเภอ จะมีเป็นบางงาน/โครงการเท่านั้นที่กรมเจ้าของโครงการได้จัดสรรงบประมาณมาให้ เช่น กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมพลศึกษา แต่งาน/โครงการพัฒนาชนบทหลายอย่าง ต้องอาศัยงบประมาณปกติของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ซึ่งมีอยู่อย่างจำกัดอยู่แล้ว ฉะนั้นการที่ศึกษาธิการอำเภอจะบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นย่อมเป็นไปได้ยาก โดยเฉพาะการกำกับติดตามผลการปฏิบัติงานพัฒนาชนบทในท้องที่ตำบล หมู่บ้าน ถ้าขาดงบประมาณ และยานพาหนะที่จะอำนวยความสะดวกในการเดินทางอย่างเช่น รถยนต์ แล้วการปฏิบัติงานย่อมประสบปัญหาอุปสรรคมากอย่างแน่นอน

3. ปัญหาเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ บทบาทอำนาจหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอ ในปัจจุบันนี้ อาจกล่าวได้ว่ายังสับสนไม่ชัดเจน การปฏิบัติงานบางอย่างของศึกษาธิการอำเภอต้องอาศัยธรรมเนียมที่เคยปฏิบัติสืบกันมา และอำนาจบารมีเป็นเฉพาะตัว แม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการ จะมีคำสั่งที่ 687/2519 เพื่อกำหนดอำนาจหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอให้เป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ แต่ก็ยังเป็นปัญหาในทางปฏิบัติ ขาดการยอมรับจากหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จึงทำให้มีปัญหามากในการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานพัฒนาชนบท ซึ่งเป็นงานที่ต้องประสานงานขอความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทในพื้นหมู่บ้าน ตำบล ให้สอดคล้องผสมกลมกลืนกัน เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ไม่ชัดเจนก็จะส่งผลกระทบต่อการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในทุก ๆ ด้าน ซึ่ง สมพงศ์ เกษมสิน (2526 : 50) ได้ให้ทัศนะว่า การกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารงาน ถ้าไม่เช่นนั้นแล้วก็จะก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ได้

เมื่อพิจารณาสภาพปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ในแต่ละด้าน คือ ด้านการวางแผน การประสานงาน การควบคุมงาน มีข้อควรนำเสนอในการอภิปรายผลดังนี้

1. การวางแผน พบว่า ศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ปี มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการวางแผนอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากว่า สำนักงานศึกษาธิการอำเภอโดยทั่วไปนั้น มีปัญหาเรื่องบุคลากรไม่เพียงพอ จึงเป็นเหตุให้บุคลากรที่มีอยู่อย่างจำกัดนี้ ต้องรับภาระหน้าที่ในการปฏิบัติงานหลายอย่าง ทำให้การทำงานไม่มีคุณภาพ บุคลากรบางคนอยู่ในภาวะจำยอมที่จะต้องปฏิบัติงานพัฒนาชนบท ด้านการวางแผน ทั้ง ๆ ที่ไม่มีความรู้ความสามารถ ขาดทักษะในการสำรวจวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวางแผน ซึ่งผลของการใช้คนไม่เหมาะสมกับงานนั้นก่อให้เกิดปัญหานานัปการ (บรรจง ชูสกุลชาติ. 2533 : 194) สำหรับปัญหาด้านงบประมาณไม่เพียงพอนั้น ทำให้ขาดงบประมาณในการจัดซื้อจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ รวมทั้งอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อใช้ในการวางแผน ฉะนั้น จึงพอสรุปได้ว่าปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้น น่าจะเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลกระทบให้การบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการวางแผนของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

2. การประสานงาน พบว่า ศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการประสานงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากโครงสร้างระบบบริหารของกระทรวงศึกษาธิการนั้น เป็นการรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง หน่วยงานสถานศึกษาต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่ปฏิบัติงานพัฒนาชนบทอยู่ในพื้นที่จังหวัดและอำเภอนั้น เป็นหน่วยงานสังกัดส่วนกลางทั้งสิ้น มีเพียงสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานศึกษาธิการอำเภอเท่านั้นที่เป็นหน่วยงานสังกัดส่วนภูมิภาคตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 (เดิม คือ ประกาศคณะปฏิบัติ ฉบับ 218) ฉะนั้น หน่วยงานสถานศึกษาต่าง ๆ จึงมีสายการบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อกรม กองต้นสังกัดในส่วนกลาง ไม่ผ่านจังหวัดและอำเภอ ซึ่งมีศึกษาธิการจังหวัดและศึกษาธิการอำเภอ เป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในระดับจังหวัดและอำเภอ ทำหน้าที่ประสานแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบท ที่หน่วยงานสถานศึกษาต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการได้รับอนุมัติให้ไปดำเนินงานในพื้นที่ ตำบล หมู่บ้าน ให้สอดคล้องผสมผสานกลมกลืนกัน การที่หน่วยงาน สถานศึกษาต่าง ๆ ดังกล่าว มีสายการบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อส่วนกลางนั้น ทำให้

การบริหารงาน/โครงการพัฒนาชนบท บางงาน/โครงการของแต่ละหน่วยงานในพื้นที่ตำบลหมู่บ้าน เป็นไปในลักษณะคนต่างทำ หน่วยงานแต่ละหน่วย มีนโยบายเป็นการเฉพาะตัวยึดระบบของหน่วยงานของตนตามสายบังคับบัญชา ขาดการประสานงานในพื้นที่ ต้องการทำงานอย่างอิสระไม่อยู่ในการกำกับดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ (นายมีชัย ฤชุพันธ์. 2527 : 11 - 13) และโดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ประสานงานกับศึกษาธิการอำเภอที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในระดับอำเภออยู่แล้ว งาน/โครงการพัฒนาชนบทที่หน่วยงานเจ้าของโครงการระดับจังหวัดแจ้งให้ศึกษาธิการอำเภอทราบ เพื่อเป็นการประสานงานนั้น บางครั้งก็แจ้งมาล่าช้า จนงาน/โครงการบางอย่างดำเนินการไปแล้ว หรือเสร็จสิ้นโครงการไปแล้วก็มี ทำให้เป็นปัญหาอุปสรรคมากในการประสานงานของศึกษาธิการอำเภอ กับหน่วยงานของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานพัฒนาชนบทในพื้นที่หมู่บ้านตำบล นอกจากนี้แล้วสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ยังมีข้อจำกัดในเรื่องปัจจัยการบริหาร คือ การขาดบุคลากร ขาดงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น รถยนต์ ซึ่งเป็นยานพาหนะที่จะอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอในพื้นที่หมู่บ้าน ตำบล เพื่อให้เกิดความคล่องตัวก็ยังไม่ได้รับการสนับสนุน และดูเหมือนว่ากระทรวงศึกษาธิการจะไม่เห็นความสำคัญและเอาใจใส่ในเรื่องนี้เลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรที่จะปฏิบัติงานในพื้นที่ก็มีไม่เพียงพอ แม้ว่าจะมีครู คปต. (คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติงานของสภาตำบล) เป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในระดับตำบลคอยประสานแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระหว่างตำบลหมู่บ้าน กับศึกษาธิการอำเภอและหน่วยงานต่าง ๆ ในระดับตำบล หมู่บ้าน แต่ในทางปฏิบัตินั้นก็มีปัญหาอุปสรรคอยู่มาก เนื่องจากครู คปต. ต้องมีภารกิจหลักในการสอนประจำในสถานศึกษาซึ่งเป็นงานที่หนักอยู่แล้ว จึงไม่มีเวลาพอที่จะมาทำงานด้านการพัฒนาชนบทได้ในบางครั้งจึงเป็นภาวะจำยอมของศึกษาธิการอำเภอที่จะปฏิบัติงานในส่วนนี้แทนครู คปต. นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องการสั่งงานของศึกษาธิการอำเภอกับครู คปต. ซึ่งเป็นข้าราชการต่างสังกัดกับศึกษาธิการอำเภอ ครู คปต. นั้นเป็นข้าราชการสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สายการบังคับบัญชาไม่ผ่านศึกษาธิการอำเภอ จึงมีปัญหาในเรื่องการสั่งงานดังกล่าว ทำให้การติดต่อประสานงานระหว่างครู คปต. ซึ่งเป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในระดับตำบล กับศึกษาธิการ

อำเภอ และหน่วยงานต่าง ๆ ในระดับอำเภอ จึงไม่เป็นระบบ ขาดความต่อเนื่อง ไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจน (สวัสดิ์ แกล้วทนง. 2530 : บทคัดย่อ)

3. การควบคุมงาน พบว่า ศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการควบคุมงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่เป็นเช่นนี้ ก็คงสืบเนื่องมาจากระบบบริหารงานของกระทรวงศึกษาธิการอยู่ในลักษณะของการรวมอำนาจไว้ในส่วนกลาง หน่วยงาน สถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่จังหวัดและอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน เป็นหน่วยงานสังกัดส่วนกลางทั้งสิ้น ยกเว้นสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ซึ่งเป็นองค์กรกลางในการประสานงานกับหน่วยงานสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมสนับสนุนในการจัดกิจกรรมการจัดการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตลอดจนเป็นองค์กรกลาง ในการติดตามและประเมินผล ควบคุม กำกับ ดูแล เร่งรัด การปฏิบัติของหน่วยงานสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติงานสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ การที่ระบบบริหารของกระทรวงศึกษาธิการอยู่ในลักษณะรวมอำนาจไว้ในส่วนกลางดังกล่าว จึงทำให้ขาดเอกภาพในการบริหารงานพัฒนาชนบทเกี่ยวกับการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม งาน/โครงการพัฒนาชนบทบางงาน/โครงการไม่ผ่านศึกษาธิการอำเภอ จึงไม่มีข้อมูลเพียงพอในการวางแผนกำกับติดตามและประเมินผล ทำให้เกิดอุปสรรคเป็นอย่างมากในการกำกับติดตามผลและรายงานผลให้กระทรวงทราบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเทอดไทย พันทวี (2533 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การควบคุมงาน/โครงการ และการตรวจเยี่ยมติดตามผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอมีปัญหาอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องความไม่ชัดเจนในหน้าที่ความรับผิดชอบของศึกษาธิการอำเภอ ทำให้การปฏิบัติงานขาดรูปแบบการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2533 : 29) ขาดเครื่องมือและเทคนิคในการติดตามประเมินผล ระบบการรายงาน ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ไม่มีเจ้าหน้าที่ในการกำกับผลและรายงานผลในพื้นที่หมู่บ้าน ตำบล แม้ว่าจะมีครู คปต. เป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการอยู่ในระดับตำบลก็ตาม แต่ครูเหล่านั้นก็มีภารกิจในการสอนประจำอยู่แล้ว ไม่สามารถจะทำงานได้เต็มที่ ปัญหาอีกประการหนึ่ง คือ สำนักงานศึกษาธิการอำเภอยังมีข้อจำกัดในงบประมาณ ซึ่งการติดตามผลการปฏิบัติงานพัฒนาชนบทที่กระจายอยู่ในพื้นที่หมู่บ้าน

ตำบล ต้องใช้งบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการมาก พอสมควร รวมทั้งยานพาหนะ เช่น รถยนต์ ที่เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวของการศึกษาอำเภอก็ไม่มี ด้วยเหตุผลต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว จึงทำให้การบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการควบคุมงานของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

2. <u>วิเคราะห์สภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทตามประสบการณ์ทำงาน</u>

เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ทำงาน พบว่าศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษาธิการต่ำกว่า 10 ปี มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทในด้านการวางแผน การประสานงาน และการควบคุม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกข้อ ส่วนศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอเกินกว่า 10 ปี มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการวางแผน การประสานงาน และการควบคุมงานส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมากและมีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุดดังนี้

2.1 <u>ด้านการวางแผน</u> มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การสำรวจวิเคราะห์ข้อมูลด้านงบประมาณ ที่หน่วยงานสถานศึกษาได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ การสำรวจวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ (กพอ.) และสภาตำบลไม่เห็นความสำคัญของแผน/โครงการพัฒนาชนบทหมวดกระทรวงศึกษาธิการ

2.2 <u>ด้านการประสานงาน</u> มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด คือการติดต่อประสานงานของศึกษาธิการอำเภอ กับครู คปต. (คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติงานของสภาตำบล) เจ้าหน้าที่กระทรวงหลักอื่น ๆ และการประสานและแผนงาน/โครงการของศึกษาธิการกับสภาตำบล และหน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งในระดับจังหวัดและอำเภอ

2.3 <u>ด้านการควบคุมงาน</u> มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ศึกษาธิการอำเภอขาดข้อมูลเกี่ยวกับงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี ที่หน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ และการประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ

ที่ผลการวิจัยปรากฏออกมาเช่นนี้ ก็อาจสืบเนื่องมาจากศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในการทำงานมามากขึ้น ส่วนใหญ่ได้มีประสบการณ์ในการทำงานหลายท้องที่อำเภอทั้งอำเภอขนาดเล็กและอำเภอขนาดใหญ่ ได้มีโอกาสทำงานร่วมกับบุคคล หน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ มามาก ซึ่งการได้มีโอกาสร่วมงานกับบุคคล หน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ มากมายอย่างนี้ ทำให้ได้รับรู้ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ มามาก จึงมองปัญหาได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน รู้ว่าอะไรคือปัญหาที่แท้จริง ซึ่งต่างจากศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษาธิการต่ำกว่า 10 ปี ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า ผ่านงานมาน้อยในบางกลุ่มได้รับการบรรจุแต่งตั้งเป็นศึกษาธิการอำเภอใหม่ ๆ มีโอกาสได้สัมผัสกับบุคคล หน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ มาน้อย และส่วนใหญ่ก็จะปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดเล็ก จึงทำให้การรับรู้ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ น้อย ซึ่งจะเห็นได้ว่า การบริหารงานพัฒนาชนบทด้านต่าง ๆ ในแต่ละข้อที่ศึกษาธิการอำเภอมีประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอเกินกว่า 10 ปี เห็นว่ามีปัญหามากที่สุดนั้นเป็นงานที่ศึกษาธิการอำเภอจะต้องทำงานติดต่อประสานงานและเกี่ยวข้องกับบุคคล หน่วยงานต่าง ๆ หลายฝ่าย ทั้งในระดับหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ ฉะนั้น การที่ได้มีโอกาสทำงานร่วมกันกับบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ มามาก เช่นนี้ จึงทำให้ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่ามองเห็นปัญหาอุปสรรคให้ละเอียดครอบคลุมมากกว่าค่าเฉลี่ยในแต่ละข้อดังกล่าว จึงออกมาอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอต่ำกว่า 10 ปี

3. <u>วิเคราะห์สภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทตามขนาดอำเภอ</u>

เมื่อพิจารณาตามขนาดอำเภอพบว่าศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดเล็กและอำเภอขนาดใหญ่ มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการวางแผน การประสานงาน และการควบคุมงาน และรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมากเหมือนกัน แต่ศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดเล็ก มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทในแต่ละด้านอยู่ในระดับมากทุกข้อ ส่วนศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดใหญ่ มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทข้อต่าง ๆ ในแต่ละด้าน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และมีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนี้

<u>ด้านการวางแผน</u> มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การสำรวจวิเคราะห์ข้อมูลด้านงบประมาณ ที่หน่วยงานสถานศึกษาได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ การสำรวจวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ (กพอ.) และสภาตำบลไม่เห็นความสำคัญของแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทหมวดกระทรวงศึกษาธิการ

<u>ด้านการประสานงาน</u> มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การติดต่อประสานงานของศึกษาธิการอำเภอกับครู คปต. (คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติงานของสภาตำบล) เจ้าหน้าที่กระทรวงหลักอื่น ๆ และการประสานแผนงาน/โครงการของศึกษาธิการกับสภาตำบลและหน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งในระดับจังหวัดและอำเภอ

<u>ด้านการควบคุมงาน</u> มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ศึกษาธิการอำเภอ ขาดข้อมูลเกี่ยวกับงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี ที่หน่วยงานสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ และการประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ

ที่ผลการวิจัยปรากฏออกมาเช่นนี้ก็อาจสืบเนื่องมากจากอำเภอขนาดใหญ่นั้นมีปริมาณงานมากกว่าอำเภอขนาดเล็ก แผนงาน/โครงการต่าง ๆ ที่หน่วยงาน สถานศึกษาได้รับอนุมัติให้ไปดำเนินการก็ย่อมมีมากตามไปด้วย จะเห็นได้ว่าการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านต่าง ๆ ในแต่ละข้อที่ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดใหญ่ เห็นว่ามีปัญหามากที่สุดนั้นเป็นงานที่ศึกษาธิการอำเภอจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบทจากหน่วยงานสถานศึกษาต่าง ๆ ที่มาปฏิบัติงานในพื้นที่หมู่บ้าน ตำบล เพื่อประกอบการวางแผน ต้องประสานแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทกับหน่วยงานสถานศึกษา ตลอดจนการกำกับดูแลให้งาน/โครงการพัฒนาชนบทดำเนินไปตามขั้นตอนและระยะเวลาของแผน ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และมีงบประมาณในการดำเนินงานเพียงพอ แต่ในอำเภอขนาดใหญ่นั้น แม้ว่าสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการจะกำหนดกรอบอัตรากำลังไว้ให้อำเภอขนาดใหญ่มีบุคลากรในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ตั้งแต่ 11 คนขึ้นไปก็ตาม แต่ก็ในทางปฏิบัติอำเภอขนาดใหญ่ บางอำเภอมีบุคลากร ในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอเพียง 4 - 6 คนเท่านั้น ทำให้ขาดบุคลากรในการปฏิบัติงาน จึงประสบปัญหาอุปสรรคในการทำงานในแต่ละข้อดังที่กล่าวมาแล้วมากที่สุด ประกอบกับงบประมาณที่กระทรวงศึกษาธิการจัดสรรในแต่ละแผนงาน/โครงการ

นั้นไม่มีงบประมาณเพื่อการบริหารของศึกษาธิการอำเภอเลย ต้องใช้งบประมาณประจำปีที่ได้จัดสรรจากกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีน้อยอยู่แล้วมาเจียดจ่ายเพื่อการบริหารงานพัฒนาชนบท

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน

ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบท ในแต่ละด้าน คือ ด้านการวางแผน การประสานงาน การควบคุมงาน และรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทในด้านการวางแผน การประสาน และด้านการควบคุมงาน ในแต่ละข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ดังนี้

1. ด้านการวางแผน มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือการสำรวจข้อมูลด้านงบประมาณ ที่หน่วยงานสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ขาดการใช้ข้อมูล กชช. 2ค.เพื่อการวางแผน การสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น การกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาชนบท การคัดเลือกงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปีลงในหมู่บ้าน ตำบล กพอ. และสภาตำบล ไม่เห็นความสำคัญของแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการ และพบว่ามีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ การกำหนดกรอบแนวทางในการพัฒนาชนบทหมวดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอขาดกรอบและแนวทางที่ชัดเจน ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

2. ด้านการประสานงาน มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ขาดความร่วมมือจากหน่วยงานสถานศึกษา ในการวางแผนพัฒนาชนบทระดับอำเภอ การติดต่อประสานงานของศึกษาธิการอำเภอกับผู้แทนกระทรวง

ศึกษาธิการ ในระดับตำบล (ครู คปต.) สภาตำบล และหน่วยงานสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับอำเภอ การจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี แก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการ ระบบการติดต่อสื่อสารระหว่างศึกษาธิการอำเภอ กับหน่วยงานสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ การขอความร่วมมือกับหน่วยงานสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในการตรวจสอบความเป็นไปได้ของงาน/โครงการก่อนเริ่มโครงการ และพบว่า มีปัญหาในการบริหารงาน พัฒนาชนบทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการฝ่ายการศึกษา กพอ. เกี่ยวกับการวางแผนและการดำเนินการให้เป็นไปได้ตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบท การขอความร่วมมือกับหน่วยงาน สถานศึกษาในการตรวจสอบความเป็นไปได้ของงาน/โครงการตามแผนพัฒนาชนบทก่อนเริ่มโครงการ ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่ามีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบท แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

3. <u>ด้านการควบคุมงาน</u> มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ศึกษาธิการอำเภอ ขาดข้อมูลเกี่ยวกับงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี เพื่อใช้ในการวางแผนกำกับติดตามผล ขาดการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาชนบทร่วมกับหน่วยงาน สถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ การประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบท ระหว่างดำเนินการและเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ การตรวจสอบ ความเป็นไปได้ของงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี และมีปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ การกำกับติดตามและรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนการ/โครงการ พัฒนาชนบทประจำปี การนำผลการประเมินงาน/โครงการพัฒนาชนบทระหว่างดำเนินการไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขพัฒนางาน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพื่อให้ความช่วยเหลือแนะนำ แก่สภาตำบลในการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบท ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 และค่าเฉลี่ยของศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอเกินกว่า 10 ปี สูงกว่าค่าเฉลี่ยของศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอต่ำกว่า 10 ปีทุกข้อ ที่ผลการวิจัยปรากฏออกมาเช่นนี้ก็คงจะเป็นเพราะว่า ศึกษาธิการ

อำเภอที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน ย่อมได้ผ่านปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการทำงานมากน้อยแตกต่างกันไป ทำให้มองปัญหาต่าง ๆ ในการทำงานแตกต่างกันไป รวมทั้งปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทก็ย่อมแตกต่างกันไปด้วย โดยเฉพาะได้ผ่านประสบการณ์การทำงานมามากหลายอำเภอทั้งอำเภอขนาดเล็กและอำเภอขนาดใหญ่ ได้สัมผัสกับผู้ร่วมงานและหน่วยงานสถานศึกษาในท้องที่อำเภอต่าง ๆ มามาก การรับรู้ปัญหาต่าง ๆ ก็ย่อมมากไปด้วย จึงมองปัญหาได้ทะลุปรุโปร่งละเอียดถี่ถ้วน แตกต่างกันไปจากศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอต่ำกว่า 10 ปี ซึ่งบางคนก็เพิ่งจะได้รับการบรรจุใหม่จากการสอบเลื่อนระดับตำแหน่ง มาจากผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ หรือมาจากนักวิชาการศึกษาที่ปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ในฐานะหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ประสบการณ์การทำงานยังมีไม่มากนัก ส่วนใหญ่จะเป็นศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดเล็ก ปริมาณงานมีไม่มากนัก ปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานก็ย่อมมีน้อย ประสบการณ์การทำงานในอำเภอต่าง ๆ มีไม่มาก ส่วนใหญ่จะได้รับการโยกย้ายให้ไปดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอในอำเภอต่าง ๆ ไม่เกิน 1 - 3 อำเภอ ได้สัมผัสกับผู้ร่วมงาน และหน่วยงานสถานศึกษามาไม่มากนัก การมองปัญหาต่าง ๆ ย่อมไม่ทะลุปรุโปร่งละเอียดถี่ถ้วนมากนัก ทำให้การรับรู้ปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทแตกต่างกันไปจากศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์มากกว่า จากเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้นนี้ น่าจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์การการทำงานต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทรวมทุกด้าน และในแต่ละด้าน คือ ด้านการวางแผน การประสานงาน และด้านการควบคุมงานแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สงัด จันลา (2531 : บทคัดย่อ) พบว่า ศึกษาธิการอำเภอที่มีอายุและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานด้านแผนงานวิชาการและการติดตามประเมินผลแตกต่างกัน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบท ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดต่างกัน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติงานในอำเภอขนาดเล็กและอำเภอขนาดใหญ่ พบว่าศึกษาธิการอำเภอขนาดเล็กและอำเภอขนาดใหญ่ มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทรวมทุกด้านและในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดเล็กและอำเภอขนาดใหญ่มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทในด้านการวางแผน การประสานงาน และด้านการควบคุมงานในแต่ละข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ดังนี้

1. ด้านการวางแผน มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ การสำรวจข้อมูลด้านงบประมาณที่หน่วยงาน สถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ขาดการใช้ข้อมูล กชช. 2ค เพื่อการวางแผนการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น การกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาชนบท การคัดเลือกงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี ลงในหมู่บ้าน ตำบล กพอ. และสภาตำบล ไม่เห็นความสำคัญของแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

2. ด้านการประสานงาน มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ขาดความร่วมมือจากหน่วยงานสถานศึกษา ในการวางแผนพัฒนาชนบทระดับอำเภอ การติดต่อประสานงานของศึกษาธิการอำเภอกับผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในระดับตำบล (ครู คปต.) สภาตำบล และหน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ การจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี แก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการ ระบบการติดต่อสื่อสารระหว่างศึกษาธิการอำเภอ กับหน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ การขอความร่วมมือกับหน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในการตรวจสอบความเป็นไปได้ของงาน/โครงการก่อนเริ่มโครงการ ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบท แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

3. <u>ด้านการควบคุมงาน</u> มีนัยปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ศึกษาธิการอำเภอขาดข้อมูลเกี่ยวกับงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี เพื่อใช้ในการวางแผนกำกับติดตามผล ขาดการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาชนบทร่วมกับหน่วยงาน สถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ การประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทระหว่างดำเนินการ และเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ การตรวจสอบ ความเป็นไปได้ของงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี และมีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ การกำกับติดตามและรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี การนำผลการประเมินงาน/โครงการพัฒนาชนบทระหว่างดำเนินการไปใช้ในการปรับปรุง แก้ไขพัฒนางาน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพื่อให้ความช่วยเหลือแนะนำแก่สภาตำบล ในการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบท ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

ที่ผลการวิจัยปรากฏออกมาเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าอำเภอขาดต่างกันปริมาณงานก็ย่อมต่างกันไปด้วย เพราะกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดปริมาณและคุณภาพของงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของศึกษาธิการอำเภอจากตัวชี้วัดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น จำนวนหมู่บ้าน ตำบลจำนวนประชากร จำนวนสถานศึกษา จำนวนศาสนสถาน ฯลฯ เป็นต้น ฉะนั้น อำเภอขนาดใหญ่มีพื้นที่รับผิดชอบกว้างขวาง จำนวนประชากร หมู่บ้าน ตำบล สถานศึกษา ศาสนสถานมีมากงาน/โครงการพัฒนาชนบทก็ย่อมมีมาก การที่ศึกษาธิการอำเภอจะสำรวจวิเคราะห์ข้อมูลให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ถูกต้อง ทันเวลา เพื่อใช้ในการวางแผนนั้นย่อมเป็นไปได้ยาก การประสานงานขอความร่วมมือในการดำเนินงานต่าง ๆ รวมทั้งการประสานงาน/โครงการพัฒนาชนบทกับหน่วยงานสถานศึกษา ศาสนสถานต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่รับผิดชอบงาน/โครงการพัฒนาชนบท มาปฏิบัติงานในตำบลหมู่บ้านที่กระจายอยู่ในพื้นที่อำเภอที่เป็นอำเภอขนาดใหญ่นั้นย่อมมีมาก การติดต่อประสานงานก็น่าจะมีปัญหาอุปสรรคมากกว่าอำเภอขนาดเล็กที่มีพื้นที่ความรับผิดชอบและปริมาณงานน้อยกว่า ในทำนองเดียวกัน การที่อำเภอขนาดใหญ่มีพื้นที่ความรับผิดชอบและปริมาณงานมาก แผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทต่าง ๆ ที่หน่วยงานสถานศึกษา ในสังกัด

กระทรวงศึกษาธิการได้รับอนุมัติให้มาดำเนินการในพื้นที่หมู่บ้าน ตำบล ที่กระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่อำเภอนั้นก็มีมากด้วย การกำกับควบคุมงาน การติดตามผล และรายงานผลน่าจะมีปัญหาข้อขัดข้องมากตามไปด้วย ส่วนอำเภอขนาดเล็กนั้นน่าจะมีปัญหาอุปสรรคน้อยกว่า แม้ว่าอำเภอขนาดใหญ่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จะกำหนดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอมากกว่าอำเภอขนาดเล็กก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติ การบรรจุแต่งตั้งเจ้าหน้าที่มาปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอต่าง ๆ นั้น ไม่ได้เป็นไปตามแผนและกรอบอัตรากำลังที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการกำหนดทั้งอำเภอขนาดเล็ก และขนาดใหญ่หลายแห่งมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอแตกต่างกันไม่มากนัก จึงทำให้การปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอในอำเภอขนาดใหญ่ซึ่งมีปริมาณงานมาก แต่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานมีน้อย น่าจะประสบปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานมากกว่าอำเภอขนาดเล็ก อีกทั้งงบประมาณก็มีจำกัด สำนักงานศึกษาธิการอำเภอไม่มีงบประมาณในการบริหารงานพัฒนาชนบทของแต่ละงาน/โครงการโดยเฉพาะ ส่วนใหญ่ใช้งบประมาณปกติ ซึ่งสำนักงานศึกษาธิการอำเภอโดยทั่วไปได้รับในจำนวนใกล้เคียงกัน จึงทำให้อำเภอขนาดใหญ่ประสบปัญหาในเรื่องงบประมาณมีไม่เพียงพอ น่าจะส่งผลกระทบและก่อให้เกิดปัญหาต่อการบริหารงานพัฒนาชนบทในแต่ละด้าน คือ ด้านการวางแผน การประสานงาน และการควบคุมงาน ฉะนั้น จากประเด็นต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงทำให้สภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอขนาดเล็กและอำเภอขนาดใหญ่ มีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทรวมทุกด้าน และในแต่ละด้าน คือ ด้านการวางแผน การประสานงาน และการควบคุมงาน แตกต่างกัน

<u>ตอนที่ 4</u> <u>การวิเคราะห์เพิ่มเติม</u> สภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับสภาพปัญหา การบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 ในแต่ละด้าน คือ ด้านการวางแผน การประสานงาน และการควบคุมงาน ปรากฏรายละเอียดดังนี้

1. <u>ด้านการวางแผน</u> ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ขาดเอกภาพในการบริหารงานพัฒนาชนบทในระดับจังหวัดและอำเภอ ร้อยละ 85.92 บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของศึกษาธิการอำเภอ และสำนักงานศึกษาธิการอำเภอไม่ชัดเจน ร้อยละ 80.28 องค์กรในส่วนกลางของกระทรวงศึกษาธิการไม่เห็นความสำคัญของการพัฒนาชนบทระดับจังหวัดร้อยละ 63.38 ที่ผลการวิจัยปรากฏออกมาเช่นนี้ ก็เพราะว่าหน่วยงานสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ปฏิบัติงานพัฒนาชนบทร่วมกับศึกษาธิการอำเภอในพื้นที่หมู่บ้าน ตำบล เป็นหน่วยงานสังกัดส่วนกลาง การสั่งการเรื่องต่าง ๆ ขึ้นตรงต่อส่วนกลาง ระบบบริหารงานจึงอยู่ในลักษณะการรวมอำนาจไว้ในส่วนจึงขาเอกภาพในการบริหารงาน และการวางแผนในระดับจังหวัดและอำเภอ รวมทั้งไม่มีระเบียบ กฎหมาย กำหนดบทบาทอำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบของศึกษาธิการอำเภอในการทำหน้าที่ เป็นองค์กรกลางทางการศึกษา เพื่อบริหารงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมไว้อย่างชัดเจน

2. <u>ด้านการประสานงาน</u> ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ขาดองค์กรและเจ้าหน้าที่ในระดับตำบล หมู่บ้าน ที่รับผิดชอบประสานแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทโดยตรง ร้อยละ 78.87 หน่วยงานสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการบางหน่วยงาน มีระเบียบกฎหมายในการบริหารงานเป็นการเฉพาะไม่เอื้ออำนวยต่อการประสานงาน ของศึกษาธิการอำเภอร้อยละ 60.56 ที่ผลการวิจัยปรากฏผลเช่นนี้ ผู้รับผิดชอบงานพัฒนาชนบทของกระทรวงศึกษาธิการในระดับตำบล คือ ครู คปต. ซึ่งเป็นข้าราชการสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ เพราะมีภารกิจหลักในการสอน และเป็นข้าราชการต่างสังกัดกับศึกษาธิการอำเภอ จึงมีปัญหาในเรื่องการสั่งงานและการบังคับบัญชา ทำให้เป็นปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานพัฒนาชนบทด้านการประสานงานของศึกษาธิการอำเภอ

3. <u>ด้านการควบคุมงาน</u> ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ไม่มีระเบียบ กฎหมาย กำหนดบทบาทหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอในการควบคุม กำกับ ดูแล การปฏิบัติงานพัฒนาชนบทของหน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการไว้อย่างชัดเจน ร้อยละ 98.59 ขาดเครื่องมือและเจ้าหน้าที่ในการติดตามและประเมินผล ร้อยละ 76.06 ขาดระบบ และรูปแบบการรายงานผล รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลย้อนกลับอย่างมีประสิทธิภาพ ร้อยละ 70.42

ที่ผลการวิจัยปรากฏผลเช่นนี้ก็เพราะว่า หน่วยงานสถานศึกษาที่มาปฏิบัติงานพัฒนาชนบทอยู่ในพื้นที่ตำบลหมู่บ้าน เป็นหน่วยงานสังกัดส่วนกลาง สายการบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อส่วนกลาง และบางหน่วยงาน มีระเบียบกฎหมายในการบริหารงาน เป็นการเฉพาะเป็นเอกเทศ ไม่อยู่ในการควบคุม ดูแล ของจังหวัด และอำเภอ ซึ่งมีปัญหามากในการกำกับ ควบคุม ดูแล และติดตามผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอ เพราะขาดการยอมรับจากหน่วยงานสถานศึกษาต่าง ๆ ที่มาปฏิบัติงานพัฒนาชนบทในเขตพื้นที่ตำบล หมู่บ้าน ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของศึกษาธิการอำเภอ นอกจากนี้ สำนักงานศึกษาธิการอำเภอยังมีบุคคลกรอยู่อย่างจำกัดจึงส่งผลกระทบต่อการติดตาม และประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอ

<u>ข้อเสนอแนะ</u>

จากการศึกษาวิจัยที่ปรากฏออกมา ตามที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลมาโดยละเอียด ทั้งหมดนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. <u>ข้อเสนอแนะทั่วไป</u>

1.1 ศึกษาธิการอำเภอควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับงานด้านสถิติข้อมูล ควรศึกษาหาวิธีการ และรูปแบบในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูล ที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เป็นประโยชน์ต่อการวางแผน

1.2 ศึกษาธิการอำเภอควรให้ความสนใจในการสร้างความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่และหน่วยงานสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบทของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเป็นพื้นฐานในการประสานงาน ขอความร่วมมือในการปฏิบัติงานพัฒนาชนบท ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อการติดตามประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบท ของศึกษาธิการอำเภอ

1.3 ศึกษาธิการอำเภอควรเสนอแนะปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการบริหารงานพัฒนาชนบท ตลอดจนแนวทางแก้ไขปัญหาในกระทรวงศึกษาธิการทราบ เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขต่อไป

1.4 ปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทในแต่ละด้าน คือด้านการวางแผน การประสานงาน และการควบคุมงาน เหล่านี้ หน่วยงานระดับเขตการศึกษา กรม หรือกระทรวงควรจัดประชุมสัมมนา เพื่อหาแนวทางแก้ไขต่อไป

2. <u>ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป</u>

2.1 ควรศึกษาวิจัยเพื่อหาทางปรับปรุงการบริหารงาน พัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอ เฉพาะลงไปในแต่ละด้าน คือ ด้านการวางแผน การประสานงาน และการควบคุมงาน เพื่อหาทางปรับปรุงพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ

2.2 ควรศึกษากับกลุ่มประชากรที่มีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอ เช่น พัฒนาการอำเภอ สาธารณสุขอำเภอ เกษตรอำเภอ ครู คปต. จะทำให้ทราบข้อมูลที่กว้างไกล

2.3 ควรศึกษาวิจัยเรื่องนี้ โดยใช้เทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีอื่น ๆ เช่นการสัมภาษณ์ และการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. คู่มือการพัฒนาชนบทเพื่อสนับสนุนโครงการอีสานเขียว อุบลราชธานี. อุบลราชธานี : ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2531.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาชนบทในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดอุรณการพิมพ์, 2529.

จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ. รายงานการวิจัยการบริหารโครงการพัฒนาชนบทแบบแผสมผสานในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2527.

ชลทิตย์ เอี่ยมสำอางค์. การประเมินผลโครงการการศึกษานอกโรงเรียนที่มีผลต่อประชาชนในชนบท. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

ชัยอนันต์ สมุทรวณิช. "ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการบริหารการพัฒนาชนบท," ใน การบริหารการพัฒนาชนบท. หน้า 128 - 160. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2532.

เทอดไทย พันทวี. สภาพปัจจุบันและปัญหาของการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาชนบทในความรับผิดชอบของศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 10. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2533. อัดสำเนา.

ธงชัย สันติวงษ์. องค์การและการบริหาร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

บรรจง ชูสกุลชาติ. การศึกษากับการมีงานทำ บทความทางวิชาการ พ.ศ. 2530 - 2533. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2533.

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน. การบริหารและนโยบายการพัฒนาชนบทของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2532.

_____. การสำรวจสภาพสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด/อำเภอ ในช่วงปีงบประมาณ 2532. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์, 2533.

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน. คู่มือการปฏิบัติงานของการศึกษาธิการอำเภอ. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์, 2533.

_____. เอกสารประกอบการฝึกอบรมบุคลากรในโครงการพัฒนาสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด/อำเภอ ปี 2533. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.

ประธาน สุวรรณมงคล. การจัดองค์การเพื่อการบริหารการพัฒนาชนบทของระบบราชการไทย. วิทยานิพนธ์ ร.ด. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.

ผ่านศึก แก้วหย่อง. บทบาทของศึกษาธิการอำเภอในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงานการศึกษานอกโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

ไพฑูรย์ เก่งสกุล. "การประสานงาน," แรงงานสัมพันธ์. 11 - 12 : 33 - 42; พฤศจิกายน - ธันวาคม 2523.

พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.

มหาดไทย, กระทรวง. ประมวลระเบียบปฏิบัติ คำสั่ง หนังสือสั่งการเกี่ยวกับการบริหารงานพัฒนาชนบทในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6. กรุงเทพฯ : องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2530.

มีชัย ฤชุพันธ์. "การปฏิรูประบบบริหารราชการในส่วนภูมิภาค," ใน รายงานการประชุมสัมมนาทางวิชาการ เรื่องปัญหาการเมืองและการบริหารในการพัฒนาภาคเหนือ. หน้า 11 - 13. เชียงใหม่ : คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2527.

มาลัย หุวะนันทน์. "วัตถุประสงค์ นโยบาย และแผน," ใน หลักการบริหาร. หน้า 20. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2508.

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. "ปัญหาและแนวคิดในการแก้ปัญหาการพัฒนาชนบทไทย," ใน การบริหารการพัฒนาชนบท. หน้า 757 - 778. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2532.

สมบูรณ์ อุปถัมภ์. ความรู้หลักปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหาร. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์, 2532.

สมพงศ์ เกษมสิน. การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2517.

_____. การบริหาร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.

สมาน รังสิโยกฤษฎ์ และสุธี สุทธิสมบูรณ์. หลักการบริหารเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สำนักงานก.พ., 2524.

โสพส สิงห์ขวา. ปัญหาการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

สงัด จันลา. ปัญหาการบริหารของศึกษาธิการอำเภอตามโครางสร้างใหม่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

สวัสดิ์ แก้วทนง. ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สี่กระทรวงหลักเกี่ยวกับการประสานงานในการพัฒนาชนบท ในพื้นที่ยากจนของจังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530. อัดสำเนา.

เสน่ห์ จุ้ยโต และคนอื่น. การบริหารการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2532.

Best, John W. Research in Education. 3rd ed. New Delhi : V.K.Batra at Peart Office Press, 1978.

Carlisle, Haward M. Management : Concepts and Situations. Chicago : Science Research Associates, Inc., 1976.

Carolie, Bryant and Louise G. White. Managing Development in the Third World. Colorado : Westview Press, 1982.

Cleland, David I. and William R. King. Management : A System Approach. New York : McGraw Hill Book company, 1972.

Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed. New York : Harper and Row, 1970.

Douglas, Sherwin S. "The Meaning of Control," in Management : A Book of Reading. Koontz and O'Donnell. p.426. San Francisco : McGraw - Hill Book Company, 1964.

Dunn, J.D. and others. Management Essentials : Resource. New York : McGraw-Hill Book Company, 1973.

Ferguson, George A. Stratistical Analysis in Psychology and Education. New York : McGraw-Hill, 1966.

Guilford, Joy Paul. Fundamental Statistics in Psychology and Education. New York : McGraw-Hill, 1956.

Haimann, Theo and William G. Scott. Managemant in the Modern Organization. Boston : Houghton Mifflin Company, 1974.

Johari Bin Mat. "Co-ordinational Capability and Development Performance in Malaysia," in Institutional Dimensions of Regikonal. p. 114. Singapore : Humtsmen Offset Printing Pte, Ltd., 1981.

Koontz, Harold D. and Cyrill O' Donnell. Principles and Management : An Analysis of Managerial Functions. 5th ed. New York : McGraw-Hill Book Company, 1972.

Krejecie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," in Journal for Education and Psyschological Measurement. 30 : 607 - 610 ; November, 1970.

Lele, Uma. The Design of Rural Development : Lessons form Africa. London : The John Hopskins Vniv. Press, 1975.

Leonard, D. Reaching the Peasant Farmer : Organization Theory and Practice in Kenya. Chicago : The University of Chicago Press, 1977.

Meada, J.H.J. Decentralization of Government Administration. Dar-ES-Salaam : IDS, 1980.

Stoner, James A.F. Management. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall, 1978.

Straub, Joseph T. Applied Management. Massachusetts : Winthrop Publishers, 1979.

Washington, Roosevelt. "Specific Role Expectations Help for District Superintendent as Perceived by Teacher Principals, and District Superintendent in Chicago Public School System," Dissertation Abstracts International. V.32. N.5. 1971.

William, Greenwood T. Management and Organization, Behavioral Theories : An Interdisciplinary Approach. New York : South Western Publishing Company, 1965.

Winer, B.J. Statistical Principles in Experimental Design. New York : McGraw-Hill, 1962.

World Bank. The Assalt on World Poverty Problems of Rural Development Educational and Health. Baltimore : The John Hopskin Univ. Press, 1975.

ภาคผนวก

ที่ ทม 1007/0418

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

9 มีนาคม 2535

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ศึกษาธิการ เขตการศึกษา 10

บัณฑิตวิทยาลัยขอรับรองว่า นายวิเศษ ภูมิวิชัย เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์เรื่อง สภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทตาทัศนะของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ทวิบูรณ์	หอมเย็น	ประธาน
รศ.ดร.สุนทร	โคตรบรรเทา	กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอหนังสือราชการเพื่ออำนวยความสะดวกในการขอความร่วมมือจากศึกษาธิการอำเภอ ในสังกัดเขตการศึกษา 10 โดยการตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนมีนาคม 2535 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหลังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สมพร บัวทอง

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ศธ 020710/766

สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 10

ถนนนครบาล อำเภอเมืองอุบลราชธานี 34000

23 มีนาคม 2535

เรื่อง ขอความร้วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ศึกษาธิการอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายวิเศษ ภูมิวิชัย ศึกษาธิการอำเภอชานุมาน จังหวัดอุบลราชธานี กำลังศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทบาลัยศรีนครินทรวิดรฒ ประสานมิตร จะทำปริญญานิพนธ์เพื่อประกอบการศึกษาเรื่อง "สภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 10" ซึ่งการทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับท่านเป็นอย่างมาก โดยจะขอทราบความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทในงานด้านต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงศึกษาธิการ ให้ถือปฏิบัติในระดับอำเภอ ดังแบบสอบถามที่ส่งมาพร้อมนี้

สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 10 ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ผลการวิจัยครั้งนี้ จะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากในการปรับปรุงพัฒนางานด้านการพัฒนาชนบท เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนส่วนใหญ่ จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นที่เป็นจริงด้วย

จึงเรียนมาเพื่อดำเนินการ และขอขอบคุณในความร่วมืออย่างยิ่งของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ประเสร็ฐ บุญท้าว

(นายประเสร็ฐ บุญท้าว)

ศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 10

ฝ่ายบริหารงานทั่วไป

โทร. (045) 254651, 244729 โทรสาร (045) 244566

ที่ อบ 1527/141

สำนักงานศึกษาธิการอำเภอชานุมาน
ถนนสุวรรณประศาสตร์ 34210
1 พฤษภาคม 2535

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ศึกษาธิการอำเภอ.....

อ้างถึง หนังสือที่ ศธ 020710/766 ลงวันที่ 23 มีนาคม 2535

ตามที่ได้ส่งแบบสอบถามเพื่อการทำปริญญานิพนธ์ ประกอบการศึกษา เรื่อง "สภาพปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10" ให้ท่านตอบแล้วส่งคืนผู้วิจัยนั้น

บัดนี้เวลาได้ล่วงเลยมานานพอสมควรแล้ว กระผมจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงแล้วส่งคืนให้ด้วย และในการตอบแบบสอบถามนี้จะไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อท่านหรือหน้าที่การงานท่านแต่อย่างไร ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับที่สุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการ หวังว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิเศษ ภูมิวิชัย)
ศึกษาธิการอำเภอชานุมาน

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัญหาการบริหารพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10

<u>คำชี้แจง</u>

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 10 เพื่อนำไปวิเคราะห์หาแนวทางลดปัญหาการบริหารงานชนบทของศึกษาธิการอำเภอ ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามให้ตรงตามความเป็นจริง เกี่ยวกับปัญหาที่ท่านประสบอยู่ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ (พ.ศ. 2530 - 2334) การตอบแบบสอบถามนี้จะไม่มีผลกระทบ กระเทือนต่อท่านหรือหน้าที่การงานของท่านแต่อย่างใด ผู้ทำการวิจัยจะถือเป็นความลับที่สุด และจะนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงงานบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอต่อไป

แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นการพิจารณาเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบททั้ง 3 ด้านที่ตอบแบบสอบถามรับผิดชอบอยู่

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเพิ่มเติมปัญหาที่พบในการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาอำเภอทั้งสามด้าน

ตอนที่ 1

ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับผู้ตอบ

คำชี้แจง

โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน ( ) ที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ ในอำเภอขนาดใด

   ( ) ขนาดเล็ก

   ( ) ขนาดใหญ่

2. จำนวนปีที่ท่านดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ

   ( ) ต่ำกว่า 10 ปี

   ( ) เกินกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2

ปัญหาในการบริหารงานพัฒนาการชนบทของศึกษาธิการอำเภอ

คำชี้แจง

โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างทางขวามือของแต่ละข้อว่า ปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทของท่านเป็นปัญหาอยู่ในระดับใด โดยแบ่งระดับของปัญหาออกเป็น

5	หมายถึง	มีปัญหามากที่สุด	ให้กา ในช่องมากที่สุด
4	หมายถึง	มีปัญหามาก	ให้กา ในช่องมาก
3	หมายถึง	มีปัญหาปานกลาง	ให้กา ในช่องปานกลาง
2	หมายถึง	มีปัญหาน้อย	ให้กา ในช่องน้อย
1	หมายถึง	มีปัญหาน้อยที่สุดหรือไม่มีปัญหา	ให้กา ในช่องน้อยที่สุด

ข้อที่	สภาพปัญหา	ระดับปัญหาการบริหารงาน					ช่องนี้สำหรับผู้วิจัยกรองเอง
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
	<u>การวางแผน</u>						
1	การสำรวจวิเคราะห์ข้อมูลด้านงบประมาณที่หน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับอำเภอ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการตามแผนพัฒนาชนบทขาดความต่อเนื่อง						( )
2	ในแผนปฏิบัติการประจำปีขาดการวิเคราะห์และปรับปรุงประมาณให้สอดคล้องกับแผนงาน/โครงงาน						( )
3	การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในด้านนี้						( )
4	ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีขาดการศึกษาข้อมูลเพื่อกำหนดแนวทาง						( )
5	การจัดทำแผนพัฒนาชนบทหมดกระทรวงศึกษาธิการไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด						( )

ข้อที่	สภาพปัญหา	ระดับปัญหาการบริหารงาน					ช่องนี้สำหรับผู้วิจัยกรองเอง
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
6	ในการวางแผนขาดการใช้ข้อมูล กชช.2ค. และ จปฐ. เพื่อกำหนดปัญหาและความต้องการของประชาชน						( )
7	การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของหน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ						( )
8	หน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอไม่เห็นความสำคัญในการใช้แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม เสนอขอตั้งงบประมาณ						( )
9	การสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมท้องถิ่น เพื่อทราบปัญหาและความต้องการของประชาชน นำมาใช้ประกอบในการวางแผนยังอยู่ในขอบเขตจำกัด						( )

ข้อที่	สภาพปัญหา	ระดับปัญหาการบริหารงาน					ช่องนี้สำหรับผู้วิจัยกรองเอง
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
10	การกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาชนบทไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนมากนัก						( )
11	การกำหนดกรอบแนวทางในการวางแผนพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอขาดกรอบและแนวทางที่ชัดเจน						( )
12	กพอ. และสภาตำบล ไม่เห็นความสำคัญของแผนงาน/โครงการพัฒนาาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการ						( )
13	การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาของประชาชนเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกงาน/โครงการพัฒนาชนบท ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในระดับหมู่บ้านตำบล						( )
14	เกณฑ์ในการคัดเลือกงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปีลงในหมู่บ้าน ตำบลของ กพอ. และสภาตำบล ขาดความแน่นอนไม่เป็นไปตามหลักวิชาการ						( )

ข้อที่	สภาพปัญหา	ระดับปัญหาการบริหารงาน					ช่องนี้สำหรับผู้วิจัยกรองเอง
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
15	ในการวางแผนพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการในระดับตำบล หมู่บ้าน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง						( )
	<u>การประสานงาน</u>						
1	การวางแผนพัฒนาชนบทในระดับอำเภอขาดความร่วมมือจากหน่วยงานของสถานศึกษาในกากรเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบ						( )
2	การปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการฝ่ายการศึกษาใน กพอ. เกี่ยวกับการวางแผนและการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทในระดับอำเภอ						( )
3	การติดต่อประสานงานของศึกษาธิการอำเภอกับเจ้าหน้าที่กระทรวงหลกอื่น ๆ นอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับอำเภอในการคัดเลือก งาน/โครงการพัฒนาชนบทลงสู่พื้นที่เป้าหมายในตำบลหมู่บ้าน						( )

ข้อที่	สภาพปัญหา	ระดับปัญหาการบริหารงาน					ช่องนี้สำหรับผู้วิจัยกรองเอง
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
4	การติดต่อประสานงานของศึกษาธิการอำเภอกับผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในระดับตำบล (ครู คปต.) ในการคัดเลือกงานโครงการพัฒนาชนบทลงสู่พื้นที่เป้าหมายในตำบล หมู่บ้าน						( )
5	การประสานงาน/โครงการพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอกับสภาตำบล						( )
6	การประสานแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอกับหน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ						( )
7	การประสานแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอ กับหน่วยงานเจ้าของโครงการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับจังหวัด						( )
8	การจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี แก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับงานพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับอำเภอ						( )

ข้อที่	สภาพปัญหา	ระดับปัญหาการบริหารงาน					ช่องนี้สำหรับผู้วิจัยกรองเอง
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
9	ระบบการติดต่อสื่อสารระหว่างศึกษาธิการอำเภอกับหน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบทในระดับอำเภอ						( )
10	ระบบการติดต่อสื่อสารระหว่างศึกษาธิการอำเภอกับหน่วยงานอื่น ๆ นอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบทในระดับอำเภอ						( )
11	การจัดประชุมชี้แจง เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาชนบท แต่สภาตำบลและครู คปต.						
12	การขอความร่วมมือกับหน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ ในการตรวจสอบความเป็นไปได้ของงาน/โครงการตามแผนพัฒนาชนบทก่อนเริ่มโครงการ						( )
13	หน่วยงาน สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ ไม่เห็นความสำคัญของการวางแผนพัฒนาชนบทร่วมกัน						( )

ข้อที่	สภาพปัญหา	ระดับปัญหาการบริหารงาน					ช่องนี้สำหรับผู้วิจัยกรองเอง
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
14	การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนในตำบล หมู่บ้าน ตั้งกลุ่มเพื่อจัดกิจกรรมพัฒนาชนบท ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม						( )
15	การขาดความร่วมมือกับองค์กรเอกชน กลุ่มบุคลจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุน งาน/โครงการพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการ						( )
	<u>การควบคุม</u>						
1	ศึกษาธิการอำเภอขาดข้อมูลเกี่ยวกับงาน/ โครงการพัฒนาชนบทประจำปี ที่หน่วยงาน สถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการได้รับ อนุมัติให้ดำเนินการใน ตำบล หมู่บ้าน เพื่อ ใช้วางแผน กำกับ ติดตาม						( )
2	ขาดการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ตามแผนพัฒนาชนบทร่วมกับหน่วยงาน สถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการใน ระดับอำเภอ						( )

ข้อที่	สภาพปัญหา	ระดับปัญหาการบริหารงาน					ช่องนี้สำหรับผู้วิจัยกรองเอง
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
3	การกำกับติดตามและรายงานการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปีไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด						( )
4	ศึกษาธิการอำเภอไม่ได้รับความสะดวกจนหน่วยงานสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในการเข้าไปติดตามงาน/โครงการพัฒนาชนบท						( )
5	การประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทก่อนเริ่มงาน/โครงการ						( )
6	การประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทระหว่างดำเนินการ						( )
7	การประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทเมื่อเสร็จสิ้นงาน/โครงการ						( )
8	การตรวจสอบความเป็นไปได้ของงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปี						( )
9	การศึกษาผลการประเมินระดับการพัฒนาของหมู่บ้านก่อนเลือกงาน/โครงการพัฒนาชนบทลงไปดำเนินการในตำบล หมู่บ้าน						( )

ข้อที่	สภาพปัญหา	ระดับปัญหาการบริหารงาน					ช่องนี้สำหรับผู้วิจัยกรองเอง
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
10	การกำกับควบคุมงาน/โครงการพัฒนาชนบทให้เป็นไปตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ						( )
11	การตรวจเยี่ยมติดตามผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทประจำปีระหว่างดำเนินการ						( )
12	การนำผลการประเมินงาน/โครงการพัฒนาชนบทระหว่างดำเนินการไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้งาน/โครงการพัฒนาชนบทเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้						( )
13	ในการประเมินผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทในระดับตำบล หมู่บ้าน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ						( )
14	ไม่มีแผนในการกำกับติดตามผลงาน/โครงการพัฒนาชนบทร่วมกันของศึกษาธิการอำเภอกับหน่วยงานสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ						( )

ข้อที่	สภาพปัญหา	ระดับปัญหาการบริหารงาน					ช่องนี้สำหรับผู้วิจัยกรองเอง
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
15	ในการวางแผนและการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการให้ความช่วยเหลือ และนำด้านวิชาการแก่สภาตำบล						( )

ตอนที่ 3

ขอความกระณาจากท่านได้ไปรดเสนอและปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอ เพิ่มเติมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผน การประสานงาน และด้านงานการควบคุมงานข้างล่างนี้ด้วย

1. <u>ด้านการวางแผน</u>

.....

.....

.....

.....

.....

2. <u>ด้านการประสานงาน</u>

.....

.....

.....

.....

.....

3. <u>ด้านการควบคุมงาน</u>

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามจนสำเร็จเรียบร้อยบริบูรณ์

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายวิเศษ ชื่อสกุล ภูมิวิชัย

เกิดวันที่ 10 เดือนมีนาคม พุทธศักราช 2495

สถานที่เกิด อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2506	สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนบ้านหนองสะโน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี
พ.ศ. 2509	สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จากโรงเรียนประถมศึกษา ตอนปลาย อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี
พ.ศ. 2512	สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนศรีทองวิทยา 1 อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
พ.ศ. 2514	สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา จากวิทยาลัยครูอุบลราชธานี อำเภอเมือง จังวัดอุบลราชธานี
พ.ศ. 2517	สำเร็จประกาศนียบัตรประโยคครูพิเศษมัธยม ศึกษาด้วยตนเอง
พ.ศ. 2519	สำเร็จการศึกษาบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
พ.ศ. 2535	สำเร็จการศึกษามหาบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2520	อาจารย์ 1 โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
พ.ศ. 2525	ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอชานุมาน จังหวัดอุบลราชนี
พ.ศ. 2528	ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี
พ.ศ. 2530	ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี
พ.ศ. 2531	ศึกษาธิการอำเภอตาลชุม จังหวัดอุบลราชธานี
ปัจจุบัน	ศึกษาธิการอำเภอชานุมาน จังหวัดอุบลราชธานี